

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

Toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat 1.1.–31.12.2012

Toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat 1.1.–31.12.2012

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

Sisällys

1	Toimintakertomus.	5
1.1	Johdon katsaus	5
1.2	Vaikuttavuus	7
1.3	Toiminnallinen tehokkuus	10
1.3.1	Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus.	13
1.3.2	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	17
1.3.3	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.	25
1.4	Tuotokset ja laadunhallinta	29
1.4.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	29
1.5	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	43
1.6	Tilinpäätösanalyysi	46
1.6.1	Rahoituksen rakenne	46
1.6.2	Talousarvion toteutuminen	48
1.6.3	Tuotto- ja kululaskelma.	49
1.6.4	Tase	50
1.7	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	50
1.8.	Arviointien tulokset	53
1.9	Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä	54
2	Talousarvion toteutumalaskelma	55
3	Tuotto- ja kululaskelma	57
4	Tase	58
5	Liitetiedot	60
6	Allekirjoitus	71

1 Toimintakertomus

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tulostavoitteet vuodelle 2012 sekä koko tulossopimuskaudelle vuosille 2012–2015 määriteltiin STM:n kanssa solmitussa tulossopimuksessa sekä valtion talousarviossa. THL:n alaisten laitosten tulostavoitteet määriteltiin tulossopimuksissa, jotka mielisairaalat ja koulukodit ovat tehneet THL:n kanssa.

THL:n vuoden 2012 tulossopimukseen on kirjattu yksilöityinä tulostavoitteina vain ministeriön kanalta keskeiset tavoitteet pyrkimättä sopimusvuoden koko toiminnan kattamiseen. Toimintakertomuksessa tulossopimuksessa asetetut tavoitteet, niiden toteuma, tulosanalyysi ja arvio on esitetty noudattaen tulossopimuksen rakennetta, esittämisjärjestystä, otsikointia ja taulukkomuotoa. Sanallisen tulosanalyysin lisäksi tuloksellisuutta on arvioitu myös arvosanan avulla (5 = erinomainen tulos, tulostavoite saavutettu ja ylitetty huomattavasti 4 = hyvä tulos, tulostavoite saavutettu tavoitteen mukaisesti, 3 = tyydyttävä tulos, tulostavoite toteutunut lähes tavoitteen mukaisesti, 2 = välttävä tulos, tulostavoite on toteutunut osittain, 1 = huono tulos, tulostavoitetta ei ole saavutettu tulossopimusvuonna).

Selkeyden vuoksi toimintakertomuksessa käytetään johdonmukaisesti seuraavia käsitteitä:

- THL-kirjanpitoyksikkö = THL ja sen alaiset laitokset (Valtion mielisairaalat ja koulukodit)
- THL = Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (ilman alaisia laitoksia)
- Alaiset laitokset = Valtion mielisairaalat ja koulukodit

1.1 Johdon katsaus

Vuosi 2012 oli THL:n neljäs toimintavuosi. Jos edellinen vuosi 2011 oli merkinnyt laitokselle monella tavalla vuoden 2009 alussa toteutuneen fuusion asioiden loppuunsaattamista, vuotta 2012 on sanottu ”ensimmäiseksi normaalivuodeksi”. Toiminnan suunnittelun perustana oli ensi kertaa laitoksen vuoden 2011 alussa valmistunut strategia, jota sovellettiin yhdessä STM:n samaan aikaan valmistuneen strategian kanssa. THL-strategian ja laitoksen toiminnan toisiinsa kytkevä toiminnanohjausmalli uudistettiin 2011 ja oli ensi kertaa koko laajuudeltaan käytössä toiminnan suunnittelussa vuonna 2012. Strategian kuusi päälinjasta läpäisevät kaikkea sisältötoimintaa, ja niitä toteuttavista erityisaiheista oli lisäksi käynnistetty 4 strategista tointa. Vuonna 2012 valmistuivat laitoksen toimintatapoihin liittyviä menestystekijöitä vahvistavat osastrategiat: johtamisen kehittämisen strategia, henkilöstöstrategia, rahoitusstrategia, tietohallintostrategia ja viestinnän ja vaikuttamisen strategia. Toimintaa kehitettiin myös laitoksen alaisessa hallinnossa: valtion koulukotien hallinnon uusi organisaatiomalli oli käytössä ensimmäistä kokonaista vuottaan.

Laitoksen toiminnan vakiintumista kuvaavat myös vuoden 2012 valmistuneet VMBaro-tutkimuksen tulokset. Suunta oli edellisestä mittauksesta selvästi ylöspäin, vaikka monissa asioissa on edelleen parantamisen varaa, jotta saavutettaisiin valtionhallinnon keskitaso. Tulokset ovat joka tapauksessa laitoksen johdon näkökulmasta hyvin myönteiset.

Vuoden 2012 lopulla päätettiin, että laitos alkaa soveltaa toimintansa kuvaamisessa valtion tutkimuslaitosten johtajien neuvoston aloitteesta kehitettyä neliluokkaista jaottelua ydintoimintoihin. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan osuudeksi arvioidaan THL:ssä runsas kolmannes laitoksen kokonaistoiminnasta. Asiantuntijatoimintaa, kuten toimeksiantoina saatuja selvitystehtäviä ja valtakunnallisten ohjelmien tukemista, on runsas neljännes. Viranomaistoimintoihin kuuluvat esimerkiksi monet rokotuksiin ja tartuntatauteihin, oikeuslääkintään, oikeuspsykiatriaan sekä tilasto- ja rekisteritoimiin liittyvät tehtävät; joiden yhteenlaskettu osuus on 10–15 prosentin luokkaa. Tietovarantotehtävät ovat terminä uusi, mutta toimintona laitoksessa vanhastaan tuttu ydintoiminto. Sen merkitys on kasvamassa, kun halutaan edistää julkisen varoin kerättyjen tietojen käyttöä. Tietovarantotehtävien osuus on sekin noin 10–15 prosenttia laitoksen toiminnan kokonaisvolyyminä. Viidentenä tulee vielä laitoksen maksullinen palvelutoiminta alle 10 prosentin osuudellaan. Esitetyissä arvioissa on oletettu, että tukitehtävät (hallinto, viestintä, toiminnanohjauksen tuki) jakautuvat ydintoimintojen kesken niiden volyymin mukaisessa suhteessa.

On huomattava, että laitoksen eri yksiköiden ja myös yksittäisten asiantuntijoiden työssä nämä neljä ydintoimintoa menevät päällekkäin ja on vain vähän puhtaasti t&k- työtä, asiantuntijatyötä tai viranomaisyötä tekeviä henkilöitä. Tämä valtion asiantuntijalaitoksille tyypillinen ydintoimintojen päällekkäisyys jäi huomaamatta syksyllä 2012 ehdotetun tutkimuslaitosuudistuksen ympärillä käydyssä keskustelussa. Tällaisessa laitoksessa ei juuri ole sellaista erillistä tutkimustoimintaa, joka olisi helposti irrotettavissa, siirrettävissä tai uudelleen organisoitavissa. Laitos katsoo, että se palvelee valtion terveys- ja hyvinvointipoliittisen päätöksenteon tarpeita parhaiten, ei erillisillä tutkimuksilla, vaan tietovarantojen, tutkimusten ja kansainvälisen asiantuntijayhteistyön pohjalle muodostuvalla pysyvällä asiantuntemuksella, joka on jatkuvasti päätöksenteon käytössä ja sen kanssa vuorovaikutuksessa.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan merkkipaaluja olivat vuoden 2012 lopulla valmistuneet suurten väestötutkimusten raportit: Terveys 2011 -tutkimus, Finriski -tutkimus ja tutkimus maahanmuuttajien terveydestä ja hyvinvoinnista. Yhdessä ne antavat hyvin monipuolisen kuvan Suomen kansanterveydestä ja hyvinvoinnista. THL on edelleen Suomen tutkimuslaitos- ja yliopistokentässä kansainvälisten julkaisuindeksien mukaan kärjessä.

Asiantuntijatoiminnassa merkkipaaluja olivat vuonna 2012 laitoksen suuri työpanos KASTE-ohjelman tukemisessa, sosiaali- ja terveystietojärjestelmien kehittävän OPER-yksikön koko toiminta sekä erilaisten lainsäädäntö- ja uudistustoimien tukeminen. Vuoden 2012 esimerkkejä asiantuntijatoiminnasta olivat vanhuspalvelulain ja sosiaali- ja terveystietojärjestelmien rakennemuutoksen tuki. THL:n asiantuntijajapanosta ympäristöterveyden kysymyksissä tarvittiin muun muassa syksyn 2012 Talvivaara -selvityksissä.

Viranomaistoiminnoista olivat vuonna 2012 paljon esillä rokotustoiminnan asiat: narkolepsiaongelman jälkiselvittely ja rokotusohjelman laajentaminen. Kansallinen oikeuslääkintätoiminta saatiin vakiinutetuksi THL:ssä. Tilasto- ja rekisterikentällä paljon työtä aiheuttavat aihealueen lainsäädännön uudistuminen, EU-säännösten soveltaminen käytäntöön ja kotimainen keskustelu julkisin varoin kerättyjen tietojen avaamisesta laajempaan käyttöön.

Tietovarantotoimintoja hallitsi keskustelu avoimesta tai ainakin tähänastista avoimemmasta datasta. Samalla on tietysti noussut esiin tarve kartoittaa tietovarantoja niin, että ne saataisiin näkyvämmiksi ja siten laajemman käytön piiriin. Tietovarantokysymyksissä THL:ssä oli koko vuoden 2012 käynnissä oma tietovarantojen kehittämishanke, ja laitos oli myös vetovastuussa STM:n hallinnonalan SOTERKO-yhteenliittymän käynnistämässä tietovarantojen kehittämisohjelmassa. Konkreettisia tuloksia odotetaan vuonna 2013.

SOTERKO-yhteenliittymä on muutenkin vahvistanut THL:n ja sen sisar- ja kumppanilaitosten yhteistyötä eräissä keskeisissä asioissa. Yhtenä esimerkkinä oli vuonna 2012 käynnistynyt ja heti vuoden 2013 alussa valmistunut selvitys nuorten aikuisten syrjäytymistä ehkäisevien toimien vaikuttavuudesta. Selvityksen päävastuu SOTERKOssa oli THL:llä ja TTL:llä.

Kansainvälinen toiminta on THL:ssä laajaa, ja vuonna 2012 asetettiin sisäinen työryhmä selkeyttämään kokonaiskuvaa. Laitoksen aktiivinen rooli monissa WHO-toiminnoissa ja kansanterveyslaitosten yhteistyössä on jatkunut vahvana. EU-työtä on tehty sekä EU-rahoitteisissa hankkeissa että EU-asiantuntijatehtävissä suurin piirtein aikaisempien vuosien tasolla. Pohjoismainen yhteistyö ja Venäjä-yhteistyö ovat olleet alenemaan päin.

Myös laitoksen rahoitusasema oli vuoden 2012 aikana saavuttanut normaalivuoden ja normaalitoiminnan vakauden vaatiman tason. Tämä on mahdollistanut resurssien kohdentamista toiminnan kehittämiseen, kuten edellä mainittuihin strategisiin hankkeisiin ja osastrategioiden laatimiseen ja toimeenpanoon. Ulkopuolista rahoitusta on noin 30 prosenttia laitoksen kokonaisrahoituksesta. Ulkopuolisesta rahoituksesta reilut 60 % on kilpailtua rahoitusta. Laitos on edelleen menestynyt hyvin ulkopuolisen rahoituksen hankkimisessa.

Sidosryhmien odotukset laitoksen toiminnasta ovat THL:ssä jatkuvan seurannan kohteena. Juuri ennen vuoden 2012 alkua valmistuneen sidosryhmätutkimuksen mukaan THL:n odotetaan tuottavan vahvaa terveysalan asiantuntemusta ja riittävästi perustietoa ja tukea terveyden edistämiseksi. Sähköisen tiedonvälityksen ja tiedonkäytön nopea muutos pakottaa THL:n kehittämään koko ajan toimintatapojaan, jotta asiantuntemukseen perustuva tieto ei hukkuisi epämääräisemmän tiedon joukkoon. Tämä todettiin jo strategiatyön yhteydessä vuonna 2010 yhdeksi asiantuntijalaitoksen päähaasteista 2010-luvulla. Tunnettuusmittauksissa THL menestyy hyvin kaikkien sidosryhmien keskuudessa. Sidosryhmätutkimuksessa

oli myös todettu, että kunnat ja kuntayhtymät ovat sidosryhmien mielestä THL:n tärkeimmät palveltavat kohderyhmät. Näille ryhmille suunnattuja uusia palveluja olivat vuonna 2012 Hyvinvointikompassi -indikaattoripalvelu sekä THL:n sairastavuusindeksi.

Edeltä käy jo ilmi, että THL:n toimintaprofilia on vaikea kuvata yhdellä sanalla. Se on monipuolinen asiantuntijalaitos, jonka toimintaprofiili on ensimmäisten toimintavuosien aikana jatkuvasti muuttunut, kun valtiovalta on osoittanut laitokselle uusia tehtäviä. Ajankohtainen esimerkki vuodelta 2012 on oikeuslääkintätoiminnan vakiintuminen THL:n työkenttään.

Yhteenvetona vuodesta 2012 voidaan sanoa: ”Ihan hyvä ensimmäiseksi normaalivuodeksi”!

1.2 Vaikuttavuus

THL:n toiminnan vaikuttavuuden arvioinnissa ovat peruslähtökohtana strategiset tavoitteet ja laitoksen panos hallitusohjelman toteuttamisen tukemiseksi. Jälkimmäinen näkökohta tulee esiin STM:n ja THL:n välisen tulossopimuksen toteutumisen tarkastelussa (ks. myöhemmin jaksoja 1.3 ja 1.4). Tulossopimus myös heijastelee STM:n vuonna 2011 valmistuneen strategian rakennetta ja sen kolmea päälinjausta: (1) Hyvinvoinnille vahva perusta; (2) Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin; (3) Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta.

STM:n strategian linjaukset kattavat myös THL:n oman strategian ”Terveystä hyvinvointia – 2020 – hyvinvoinnista terveyttä” (2011) kuusi päälinjausta (ks. väliotsikoita alla). Strategiassa päälinjausten alle määriteltiin yhteensä 15 vaikuttavuustavoitetta. THL 2020 -strategia on siis nimenomaan vaikuttavuuteen tähtäävä strategia. Siksi tämä toimintakertomuksen ”Vaikuttavuus” -jakso on luontevaa laatia käyttäen strategian linjauksia.

THL:n toiminnan, kuten muidenkaan valtion asiantuntijalaitosten, vaikuttavuutta ei ole helppo puristaa vuosittain seurattaviksi vaikuttavuusmittareiksi. Tähän on kolme tärkeää syytä: Ensinnäkin, asiantuntijalaitoksen toiminnan vaikuttavuus toteutuu usein epäsuorasti ja vähittäin usean vuoden mittaan. Toiseksi, samoihin ilmiöihin vaikuttavat monet eri tekijät ja toimijat, ja asiantuntijalaitoksen oman vaikutuksen tislaminen esiin on silloin vaikeaa. Kolmanneksi, vaikuttaminen tapahtuu kovin monien eri prosessien kautta – esimerkiksi tutkimusraportit, viestintä, lausunnot ja yhteistyö eri kumppaneiden kanssa. Vaikuttavuutta pitäisi silloin tarkastella mieluiten muutaman vuoden välein esimerkiksi strategian päivityksen yhteydessä ja myös ulkoiseen arviointiin nojaten; pelkkä mittaripohjainen vuosittaistarkastelu voi tuottaa tarkalta näyttävää, mutta käytännössä merkityksetöntä hallintosilppua.

Yksi tapa THL:n kaltaisen laitoksen toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseksi on kysyä, mitä olisi tapahtunut, jos laitos ei olisikaan tuottanut niitä tuotoksia, joita vuonna 2012 on saatu aikaan. Siis: entä jos ei olisikaan ajantasaisia väestötutkimuksiin perustuvia tuloksia terveydestä, hyvinvoinnista, toimintakyvystä ja niiden väestöryhmäeroista? Tai jos puuttuisi tietoa rokotuskattavuudesta, palvelujärjestelmän toiminnan tehokkuudesta ja palvelujen saatavuudesta tai hyvinvointipolitiikan muutosten vaikutuksista? Entä jos ei kertyisikään laadukkaita tietovarantoja moniin eri käyttötarkoituksiin? Tai jos ei olisikaan käytettävissä laitoksen asiantuntemusta lainsäädäntöhankeiden ja kansallisten toimintaohjelmien valmistelun ja toimeenpanon tukemiseen? Tai jos ei jatkuvasti kehitettäisi erilaisia tietotuotteita päätöksentekijöiden, hallinnon, ammattilaisten ja koko väestönkin käyttöön? Nämä kysymykset osoittavat, kuinka laaja ja monipuolinen THL:n vaikuttavuuskirjo on.

Strategiaan perustuva vaikuttavuustarkastelu on aina rakennettu tulevaisuudenkuvien varaan. Tulevaisuutta koskevat näkemykset muuttuvat kuitenkin jatkuvasti. Siksi strategia ja vaikuttavuus tarvitsevat ennakoitietoa. Tässä tarkoituksessa THL julkaisi vuonna 2012 ensimmäisen ennakoitiraporttinsa ”Terveiden ja hyvinvoinnin tulevaisuuksia 2012”.

VAIKUTTAVUUS on ensimmäinen THL 2020 -strategian määrittelemistä neljästä arvosta: ”Vaikutamme suomalaisten terveyden ja hyvinvoinnin suojelemisen ja edistämiseen viemällä asiantuntijatieta aktiivisesti käytäntöön ja päätöksenteon pohjaksi. THL:n vuoden 2012 toiminnan liittyminen strategian päälinjausten ja niiden sisältämien vaikuttavuustavoitteiden alle on tiivistetty alla olevaan THL:n toimialojen ja osastojen tulospöytäkartasta:

LINJAUS 1 VÄESTÖN TERVEYS, TOIMINTAKYKY JA HYVINVOINTI KOHENTUVAT

Tämän linjauksen alla on vaikuttavuustavoitteina muutosten ja niihin vaikuttavien tekijöiden tunnistaminen sekä näitä koskevan tiedon soveltaminen.

Vuonna 2012 näihin tavoitteisiin pyrkimistä tukivat seuraavat tuotokset ja toimet:

- Terveys 2011- ja Maahanmuuttajien terveys- ja hyvinvointi -tutkimusten perustulokset julkaistiin
- FINRISKI 2012 -tutkimuksen alustava raportointi
- Lihavuuden torjuntaa koskeva strateginen toimi käynnistettiin
- Euroopan terveystarkastustutkimuksen (EHES) pilottiprojekti valmistui
- Osallistuttiin kansallisen ja kansainvälisen biopankki-infrastruktuurin (BBMRI) toimintaan
- Finravinto-tutkimuksen kenttävaihe toteutettiin
- Käynnistettiin kansallinen lasten ja nuorten tapaturmien ehkäisyn toimeenpano- ja koordinoitihanke
- Aloitettiin terveyden edistämistä kunnissa toteuttava hanke

LINJAUS 2 TERVEYS- JA HYVINVOINTIEROT KAVENTUVAT

Vaikuttavuustavoitteet koskevat eroja koskevan tiedon tuottamista ja eroihin vaikuttavien toimintamallien esillä pitämistä samoin kuin toimien vaikuttavuuden arvioita. Lisäksi eroja halutaan kaventaa edistämällä koko väestölle suunnattuja palveluja. Erityistä huomiota kiinnitetään haavoittuviin ryhmiin (perheet, lapset ja nuoret).

Vuonna 2012 näihin tavoitteisiin pyrkimistä tukivat erityisesti seuraavat tuotokset:

- Alueellisen terveys- ja hyvinvointitutkimuksen (ATH) valtakunnallinen tiedonkeruu käynnistyi
- SOTERKOn Eriarvo -ohjelman tuotoksena valmistui väliraportti lasten ja nuorten syrjäytymiseen vaikuttavien politiikkatoimien vaikuttavuudesta
- Nuorten syrjäytymisteeman esiin nosto ja siinä saavutettu medianäkyvyys
- Kuntayhteistyön kehittäminen lasten, nuorten ja perheiden ehkäiseviä palveluita varten: sähköinen informaatio-ohjaus, uusi lastenneuvolakäsikirja, Kasvun kumppanit -verkkopalvelu, Lastensuojelun käsikirja; lisäksi muita oppaita, koulutustapahtumia, ja selvitysraportteja, mm. perhesurmaselvitys
- Selvitys oppilaiden ja opiskelijoiden selviytymisestä kouluampumisista 2 vuoden kuluessa, kohderyhmänä nuoret

LINJAUS 3 VALMIUS TORJUA GLOBAALEJA JA KANSALLISIA TERVEYS- JA HYVINVOINTIUHKIA ON KORKEALLA TASOLLA

Tavoitteena on, että THL varautuu riittävästä väestöön kohdistuviin biologisiin ja ympäristöuhkiin ja vastaa pitkäaikaisesta terveyden suojelusta. Lisäksi THL myötävaikuttaa Suomeen ulottuvien globaalisaation haittojen vähentämiseen.

Vuonna 2012 näihin tavoitteisiin pääsemistä tukivat seuraavat toimet:

- Pandemrix-rokotteen ja narkolepsian välillä havaitun yhteyden tarkempi selvittäminen
- Rokotusrekisterin kattavuuden parantaminen: puoli Suomea toimittaa jo tiedot
- Pikkulasten rotavirus- ja pneumokokkrokotusten vaikutukset ovat olleet jopa odotettua paremmat. Laaja FinIP -rokotetutkimus toi tärkeää tietoa pikkulasten pneumokokkrokotusten vaikuttavuudesta
- HPV-rokote otetaan tyttöjen rokotusohjelmaan 2013
- Useiden merkittävien ympäristöterveyteen liittyviä ongelmatilanteiden asiantuntijatuki, mm. Talvi-vaaran kaivoksen patoaltaan vuotoja koskien
- Asiantuntijatehtäviä: hometoksiinit; kaavoitus ja ympäristöterveys; water safety plan; helteiden terveysvaikutukset; meluntorjunta; kaivosteollisuuden tuottamat terveysriskit, ulkoilman hiukkaset, kemikaalit
- Epidemioilmoitusten ja -hälytysten vastaanotto (yli 100 tapausta) ja niihin liittyvien epidemiologisten ja mikrobiologisten selvitysten koordinointi

- Avohoidon akuuttien hengitystieinfektioiden (erityisesti influenssa) ajantasaisen epidemiologisen ja virologisen seurannan pilottivaihe käynnistettiin

LINJAUS 4 SOSIAALI- JA TERVEYSALAN PALVELUJÄRJESTELMÄ VASTAA TEHOKKAASTI VÄESTÖN JA YHTEISKUNNAN TARPEISIIN

Vaikuttavuustavoitteiden mukaisesti THL tuottaa ajantasaista kokonaiskuvaava palvelujärjestelmästä ja esittää ratkaisuvaihtoehtoja palvelujen saatavuuden kehittämiseksi ja innovaatiotoimien vahvistamiseksi. Lisäksi THL laajentaa kustannusvaikuttavuuden tarkastelun kaikkiin keskeisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Laitos auttaa sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan parantamisessa ja tulosten hyödyntämisessä palvelujärjestelmässä.

Vuonna 2012 näihin tavoitteisiin pyrittiin erityisesti seuraavilla toimilla:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutos – valmistelutyöt ja jäsenyydet
- Potilasturvallisuutta taidolla – strateginen hanke käynnistettiin
- Mieli-ohjelman toimeenpano ja siihen liittyvä laaja kuntayhteistyö
- Oikeuslääkinnän kehittämissuunnitelman toimeenpano
- Oikeuspsykiatrian lautakunnan ja sairaaloiden työn laadukkuus
- Valtion koulukodeissa otettiin käyttöön uusi yhtenäinen hallinnollinen rakenne
- Tutkimukset aikuis-, nuoriso- ja lapsiväestön mielenterveydestä ja siihen vaikuttavista tekijöistä sekä mielenterveys- ja päihdepalveluista
- Hoitoketjujen toimivuutta, kustannuksia ja vaikuttavuutta koskeva tutkimustoiminta laajeni erikoissairaanhoidossa Eurooppaan ja Suomessa perusterveyden- ja sosiaalihuoltoon
- Tilaa- ja tuottaja-toimintatavasta, palvelujen ulkoistamisesta ja kilpailuttamisesta valmistui tutkimus, jonka perusteella kunnille laadittiin opaskirjat
- Perfect –hanke laajeni perusterveydenhuoltoon ja sosiaalihuoltoon

LINJAUS 5 SOSIAALI- JA TERVEYSALAN TIETOVARANTOJA KÄYTETÄÄN LAAJASTI TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN SEKÄ PALVELUJÄRJESTELMÄN TOIMIVUUDEN EDISTÄMISEEN

Vaikuttavuustavoitteiksi asetettiin, että THL:n tuottama ja kokoama tieto on avoimessa, vapaassa ja tehokkaassa käytössä ja että laitoksen tietovarantoihin perustuvat tuotteet ja aineistot ovat ajantasaisia ja laadukkaita ja vastaavat asiakkaiden tarpeita.

Vuonna 2012 näihin suuntiin pyrkimistä tukivat erityisesti seuraavat tuotokset ja toimet:

- Tilastotuotannon tuotantolinjoja uudistettiin entistä prosessimaisemmiksi ja tilastojen tietosisältöä kehitettiin (mm. HILMO, huumehoito)
- Tietovarantotyö eteni sekä THL:n sisäisenä hankkeena että SOTERKO-yhteistyönä
- Tietohallinnon operatiivinen ohjaus: vuoden 2012 lopussa kaikki apteekit ja pääosa julkisen terveydenhuollon yksiköistä (130/180) olivat liittyneet sähköiseen lääkemääräykseen
- Kokonaisarkkitehtuurityö käynnistyi kunnolla
- Terveys 2011- ja Maahanmuuttajien terveys ja hyvinvointi -tutkimusaineistot valmistuivat
- Luotiin laaja infektiautien teemapalvelu THL:n verkkopalveluun
- Hyvinvointikompassi -avainindikaattoripalvelu avattiin
- Sairastavuusindeksi julkaistiin Terveystemme -verkkopalvelussa
- Hyvinvointipalvelututkimuksen (HYPA) lapsiperheaineisto valmistui

LINJAUS 6 HYVINVOINTI- JA TERVEYSKYSYMYKSET VAIKUTTAVAT VAHVASTI PÄÄTÖKSENTEKOON ERI TASOILLA

Tavoitteissa tarkennetaan, että THL:n tuottamaa tietoa ja laitoksen asiantuntemusta tarjotaan käyttöön kaikille päätöksenteon tasoille ja julkiseen keskusteluun. THL haluaa tukea tietojensa ja osaamisensa käyttöä erityisesti sosiaalisesti kestävä kehityksen sekä kansalaisten omaehtoisen terveyden ja

hyvinvoinnin edistämisen tueksi. Lisäksi THL edistää laajan kansainvälisen yhteistyön avulla suomalaisten terveyttä ja hyvinvointia ja tukee alan globaalia kehitystä

Vuonna 2012 näiden tavoitteiden suuntaista toimintaa oli runsaasti:

- Asiantuntijavaikuttaminen politiikkavaihtoehtojen laatimisessa ja arvioinnissa
- Katsaus politiikkatoimien vaikuttavuusarvioinnin tilaan sosiaali- ja terveysalalla THL:n näkökulmasta (Vaikuttavatko politiikkatoimet?)
- Vanhuspalvelulain vaikutusten ennakoarviointi ennen sen viemistä eduskunnan käsittelyyn
- Lakiuudistusten taustavalmistelua useilla suunnilla (mm. vanhuspalvelulaki, mielenterveyslaki, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan itsemääräämisoikeus -lainsäädäntöhanke, kuolemansyyn selvittäminen lain muutos)
- Maksullista asiantuntijapalvelua kilpailluissa kansainvälisissä palveluissa: uusi EU-hanke Venäjällä, Namibian kouluterveyshanke, oikeuspsykiatrisen instituutin perustaminen Kosovoon
- Erillistoimeksiantoja Libyassa (terveyspalvelujärjestelmän kartoitus) ja Keski-Aasiassa (UNAIDS)
- Asiakaslähtöisyys: käyttäjätestaus ja palautteen käyttö laajentunut viestintätuotteiden kehittämisessä
- TESSO-lehden konseptin ja tuottamisen uudistaminen
- THL:n verkkopalvelun uudistamisen ensimmäisen vaiheen onnistunut päätös
- WHO Collaborating Centre on Alcohol Policy Implementation and Evaluation käynnistyi
- Laaja tartuntatauti yhteistyö ECDC:n kanssa: tautiseuranta, epidemiahälytykset, molelyylibiologisen seurannan pilottivaiheeseen osallistuminen
- Kuntouttavan työtoiminnan käsikirja julkaistiin

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

Vaikuttavuus- ja tuloksellisuustoimenpiteet

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL:n tuottavuus, vaikuttavuus ja tuloksellisuus on kehittynyt uudessa vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti	THL on asettanut uudet vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman laitoskohtaiset tavoitteet ja laatinut toimeenpano-suunnitelman keväällä 2012 annettavan ohjeistuksen mukaisesti	THL on osallistunut STM:n hallinnonalan vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman toteuttamiseen STM:n edellyttämällä tavalla (mm. osallistunut hallinnonalan VATU-ryhmän toimintaan, organisoinnut laitoksen ydintomintoanalyysin henkilöstön vastausten ja virastovastauksen osalta). Tuottavuusohjelman taloudelliset vaikutukset on huomioitu THL:n vuoden 2012 talousarvion määräraha- ja resurssijaossa.	Tulostavoitteet vuodelle 2012 on toteutettu (arvosana 4) .
Aiemmissa tuottavuusohjelmissa toimintojen tehokkuuden lisäämiselle asetetut tavoitteet on toteutettu taloudellisten kokonaisvaikutusten osalta	THL on toteuttanut aiemmissa tuottavuusohjelmissa toimintojen tehokkuuden lisäämiseksi asetetut tavoitteet vuodelle 2012 taloudellisten kokonaisvaikutusten osalta		

Kokonaisarkkitehtuurimenetelmän käyttö

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL on toteuttanut tietohallintolain edellyttämän yhteentoimivuuden sekä kuvaukset kokonaisarkkitehtuuri-menetelmällä, ja menetelmä on osa jatkuvaa toimintaa	KA-suunnitelmat, organisointi ja resurssointi ovat valmiit 6/2012 mennessä Hallinnonalan KA-menetelmät ja ohjeistus on otettu käyttöön avainprojekteissa, - prosesseissa ja -palveluissa. Hankesalkku on käytössä KA-kypsyystaso 3 on osin saavutettu	Kokonaisarkkitehtuurimalli otettu käyttöön. Edetty suunnittelun mukaisesti. Keskeisinä tuloksina THL:n KA-periaatteiden ja –hallintamallin valmistuminen ja hyväksyminen THL:n johtoryhmässä. Hankesalkun pilottiin osallistuttu. Hankesalkku otetaan käyttöön 2013 VM:n määrittämän aikataulun mukaisesti. Laitoksen KA-kypsyystasoksi arvioidaan 1+.	Kokonaisarkkitehtuurin edistämisessä edetty merkittävästi, mutta kypsyystason osalta ei kuitenkaan saavutettu hyvin kunnianhimoisia tavoitteita (3).

Tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämisen tehostaminen

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
Tietohallintolain ja JulkICT-strategian edellyttämät ja muut VIP:n tarjoamat yhteiset palvelut sekä järjestelmät on otettu käyttöön	THL:n omat ICT-linjaukset noudattavat JulkICT-strategiaa (valmistuu 5/2012) sekä hallinnonalan yhteisiä ICT-linjauksia.	THL sopeuttaa ICT-linjauksiaan yhteisiin linjauksiin. Suunnitelma valtion yhteiseen tietoliikenneverkkoon liittymisestä valmistunut ja projekti käynnistetty.	Vuoden 2015 tavoitetta kohti edistytty hyvin (4).

SOTERKO-yhteenliittymä

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL on osallistunut SOTERKOn tutkimusohjelmien avulla valtioneuvoston yhteiseen hanketoimintaan hallitusohjelman mukaisesti. Tulevaa hanketoimintaa linjataan SOTERKOn pidemmän aikavälin suunnitelmien mukaisesti	THL toteuttaa osaltaan SOTERKOn tutkimus- ja kehittämisohjelmia sekä vahvistaa verkostoa muiden tki-toimijoiden kanssa THL:llä on vetovastuu 3 SOTERKO-ohjelmassa (yhteiskunnallinen eriarvoisuus, asiakaskeksiset palvelut, tietovarannot) kaikkiaan kuudesta ohjelmasta	THL on osallistunut aktiivisesti SOTERKO-toimintaan niin osana sihteeristöä kuin vetovastuullaan olevien SOTERKO-ohjelmien myötä. SOTERKOn puitteissa järjestettiin köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisemistä koskeva seminaari STM:n kanssa. Nopeana selvityksenä tilattu hanke lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisytoimien vaikuttavuudesta käynnistettiin. Tietovarantoja koskien laadittiin ja toteutettiin kehittämissuunnitelma.	THL on aktiivinen osa SOTERKO-verkostoa (4).

Sukupuolten välisen tasa-arvon suunnitelmallinen edistäminen

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL on edistänyt naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti ja tukenut ministeriön työtä sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseksi	THL nimeää tasa-arvoyhdyshenkilön ja laatii toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman	THL on nimennyt tasa-arvoyhdyshenkilön. Toiminnallisena tasa-arvosuunnitelmana toimii Hyvä tutkimustapa THL:ssä -portaalin osio sukupuolinäkökulman huomioimisesta. Lisäksi laitoksessa toimii sisäinen työryhmä, joka edistää sukupuolinäkökulman huomioimista erityisesti strategisissa hankkeissa.	Tulostavoitteet toteutuneet (4).

Viestinnän kehittäminen

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
Sidosryhmätö THL:n viestinnän vaikuttavuus on parantunut (kansalaiskysely 2012, mediabarometri 2013, mainetutkimus 2014)	THL osallistuu hallinnonalan yhteiseen kansalaiskyselyyn	THL on osallistunut hallinnonalan yhteisiin kyselyihin.	Tulostavoitteet toteutuneet (4).
Julkaisutoiminta THL hallinnoi hallinnonalan yhteistä julkaisujen tuotanto-, varastointi- ja jakelujärjestelmää	Yhteistyösopimus on voimassa ja yhteistyö on käynnistynyt	STM:n julkaisujen myynti on sujunut suunnitellusti. Yhteistyösopimukset ovat voimassa ja yhteistyö on käynnistynyt.	Tavoitteet saavutettu hyvin (4).
Asiakkuuksien hallinta THL:ssa on käytössä hallinnonalan yhteinen jakelu- ja asiakasrekisterijärjestelmä	THL kartoittaa viestinnän järjestelmänsä ja asiakasrekisterinsä yhteisen ratkaisun pohjaksi	THL:n omat asiakasrekisterit on kartoitettu ja lisäksi osallistuttu STM:n hankkimaan konsulttiselvitykseen asiakasrekisterien järjestelmän kehittämiseksi.	Asia edistynyt suunnitellusti (4).
Kriisiviestintä THL:ssa on hyvä valmius hoitaa verkkoviestintää kriisitilanteissa	Verkkoviestinnän varautumisen nykytilanne kartoitetaan (ml. kuormitustestit) ja raportoidaan STM:lle, tarvittavat kehittämistoimet käynnistetään	Määritetty thl.fi-verkkopalvelun konsepti vastaamaan kriisiviestinnän prosesseja ja tarpeita. Thl.fi-verkkopalveluun on sijoitettu paikka, joka löytyy nopeasti ja helposti erityistilanteiden viestintää varten. Erityisviestinnän tarpeet on huomioitu uudessa thl.fi 2014-projektissa. Kuormitustesti on tehty.	Verkkoviestinnän kriisivalmiutta korotettu osana verkkopalveluiden kehittämistä (4).

Riskienhallinnan, valvonnan ja sisäisen tarkastuksen kehittäminen

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL:ssa on käytössä systemaattinen riskienhallinta sekä kattava valvonta ja sitä tukeva sisäinen tarkastus	THL jatkaa hallinnonalan systemaattista riskienhallinnan ja valvonnan sekä sisäisen tarkastuksen kehittämistyötä. THL sisällyttää riskienhallinnan ja valvonnan osaksi laitoksen normaalia johtamista, toiminnan suunnittelua ja toimeenpanoa	Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kehitystyötä on jatkettu. THL:ssä toimii riskienhallintatyöryhmä. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan sisällyttäminen osaksi laitoksen johtamisjärjestelmää ei ole valmis ollut 2012, koska työ on yhteydessä myös laitoksen kokonaisarkkitehtuuryöhön (joka käynnistynyt 2012). Osana riskienhallintatyötä laitoksessa tehtiin sekä toimintatapoja että substanssiin kohdistuvien sisäisten ja ulkoisten arviointien ja auditointien kartoitus.	Riskienhallinnan kehittäminen on edennyt, mutta vuoden 2012 tavoitetta ei täysin saavutettu. Riskienhallinta kytkeytyy toiminnan kokonaisarkkitehtuuriin, joka on vielä täsmentymässä (3).

Talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän käyttöönotto (KIEKU)

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL on ottanut käyttöön talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän (KIEKU)	THL on käynnistänyt talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (KIEKU) käyttöönottoprojektin Valtiokonttorin määrittelemän aikataulun mukaisesti	Kiekun aikataulu on viivästynyt THL:stä riippumattomista syistä. Prosessikuvauksia on tehty. THL seuraa VK:n aikataulua.	Tulostavoite edistynyt mahdollisuuksien mukaan (4).

Toimitilojen käytön ja hankintatoimen tehostaminen

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL:n toimitilatehokkuus toimistotiloissa on parantunut ja lähestynyt selkeästi 25 htm2/henkilö tavoitetta	THL laatii suunnitelman toimitilojensa tilatehokkuuden lisäämiseksi	THL:ssä on käynnissä työympäristön kehittämishanke. Toimitilojen tilatehokkuuden lisääminen on mukana yhtenä näkökulmana valmisteilla olevassa toimitilastrategiassa. Myös suunniteltu uudisrakennus vaikuttaa tilatehokkuuteen Tilkanmäellä.	Tulostavoite on edistynyt tavoitteen mukaisesti (4).
THL on lisännyt Hanselin käyttöä niin, että käyttövelvoitteen alaisissa hankinnoissa käyttöaste on 100 % ja muissa hankinnoissa käyttöaste lisääntynyt verrattuna vuoden 2011 tilanteeseen.	THL on selvittänyt Hanselin käyttöasteen kaikissa hankinnoissa	Hanselin käyttöaste on selvitetty ja käyttöastetta pyritään jatkuvasti lisäämään.	Tulostavoite saavutettu (4).

Tuottavuuden kehittyminen

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
Viraston tuottavuuden keskimääräinen vuosimuutos on positiivinen (yli 0)	Tuottavuusmittari on käytössä ja ko. vuodelta saadaan mittaustulos.	Tuottavuusmittaus on kytkeytynyt sektoritutkimuslaitosten johtajien TUNE-neuvoston mittarityöryhmän työhön. Työryhmä sai lokakuussa valmiiksi esityksen tutkimuslaitosten yhteiseksi tuottavuusmittareiksi. Mittaustulosta ei näin ollen saada vielä vuodelta 2012.	Tuottavuusmittaus voidaan tehdä vasta vuoden 2013 osalta (3).

1.3.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus

THL:n kirjanpitoyksikön vuoden 2012 tuotot 112 740 (1000 €) euroa jakaantuivat alla olevan taulukon mukaisesti THL:n, valtion mielisairaaloiden ja valtion koulukotien tuottoihin.

THL:n kirjanpitoyksikön tuotot yhteensä vuosina 2010–2012

Tuotot laitoksittain	2012 1 000 €	Osuus tuotoista %	2011 1 000 €	Osuus tuotoista %	2010 1 000 €	Osuus tuotoista %
THL ilman alaista hallintoa	35 751	32 %	41 215	35 %	38 904	35 %
Mielisairaalat	56 034	50 %	54 592	18 %	53 711	48 %
Koulukodit	20 955	19 %	21 317	47 %	19 496	17 %
Tuotot yhteensä	112 740	100 %	117 034	100 %	112 111	100 %

THL:ssä tulot ja menot kohdennetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kustannuslajeittain kustannuspaikoille ja osaprojekteille. Erilliskustannukset ovat osaprojektien aiheuttamia välittömiä kustannuksia. Kokonaiskustannukset sisältävät toimialoille vyörytetyt tukitoimintojen kustannukset eli laskennallisen osuuden THL:n yhteiskustannuksista. Osa tukitoimintojen kustannuksista on kohdistettu maksulliseen ja yhteisrahoitteiseen toimintaan.

Yhteenvedo THL:n kirjanpitoyksikön toiminnan kustannusvastaavuudesta vuosina 2010–2012

	Nettobudjetoitu maksullinen toiminta 2012 1 000 €	Bruttobudjetoitu maksullinen toiminta 2012 1 000 €	Yhteisrahoitteinen toiminta 2012 1 000 €	Toiminta yhteensä 2012 1 000 €	Toiminta yhteensä 2011 1 000 €	Toiminta yhteensä 2010 1 000 €
TUOTOT						
- maksullisen/yhteisrah. toim. tuotot	79 634	93	26 596	106 323	107 087	103 509
- muut tuotot	4 534	0	5 187	9 721	11 689	10 018
= tuotot yhteensä	84 168	93	31 783	116 044	118 776	113 527
KOKONAISKUSTANNUKSET						
Erilliskustannukset						
- aineet, tarvikkeet, tavarat	5 899	62	823	6 784	6 880	7 072
- henkilöstökustannukset	61 183	4	14 667	75 854	77 034	76 566
- vuokrat	6 881	0	133	7 014	6 934	7 037
- palvelujen ostot	7 522	4	5 364	12 890	13 003	12 284
- muut erilliskustannukset	1 719	2	6 883	8 604	8 181	3 700
= erilliskustannukset yhteensä	83 204	72	27 870	111 146	112 032	106 659
Osuus yhteiskustannuksista						
- tukitoimintojen kustannukset	1 594	3	7 446	9 044	10 819	9 652
- poistot	344	0	119	463	529	684
- korot	23	0	120	143	29	28
- muut yhteiskustannukset	0	0	0	0	0	0
= osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 961	3	7 685	9 649	11 377	10 364
Kokonaiskustannukset yhteensä	85 165	75	35 555	120 795	123 363	117 023
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot-kustannukset)	-997	18	-3 772	-4 751	-4 657	-3 496
Kustannusvastaavuus-% (tuotot-kustannukset)	99 %	124 %	89 %			
HTV:t	1 199	0	260	1 459	1 528	1 489

THL:llä on kirjausoikeus momenteille 24.20.66, 28.60.01, 29.90.50, 29.10.20, 35.10.64, ja 33.70.50. Momenteille kirjatut kustannukset esitetään vastaavasti tässä laskelmassa tuottoina.

THL:n kaikki tuotot ja kustannukset jakaantuvat alla olevan taulukon mukaisesti toimialoittain. THL:n organisaatorakenteen nimet ja lyhenteet on selvitetty liitteessä 18.

THL:n tuotot ja kustannukset toimialoittain vuonna 2012

	TA01	TA02	TA03	TA04	Tieto	Kiva	Yhteensä 2012	Yhteensä 2011	Yhteensä 2010
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tuotot									
Maksullisen toiminnan tuotot	77	1 639	1 147	903	100	2 272	6 138	7 626	8 009
Yhteistoiminnan tuotot	3 780	11 545	6 734	4 105	4 686	746	31 596	34 178	31 115
Muut tuotot	17	47	158	34	12	0	268	460	460
Tuotot yhteensä	3 874	13 231	8 039	5 042	4 798	3 018	38 002	41 957	39 584
Kustannukset									
Aineet, tarvikkeet, tavarat	94	1 070	28 070	666	59	31	29 990	17 221	8 139
Henkilöstökustannukset	6 325	12 529	13 879	19 891	5 414	1 279	59 317	57 663	55 343
Vuokrat	58	89	91	1 246	45	43	1 572	1 381	1 036
Palvelujen ostot	720	1 849	1 700	7 556	3 699	1 286	16 810	18 678	18 521
Muut erilliskustannukset	384	5 377	729	821	261	540	8 112	5 511	4 527
Poistot	33	474	681	27	44	20	1 279	990	1 161
Vähennetään toimialojen sisäisen hallinnon kustannukset	-789	-824	-1 050	-1 473	-230	0	-4 366	-4 766	-4 097
Erilliskustannukset yhteensä	6 825	20 564	44 100	28 734	9 292	3 199	112 714	96 678	84 630
Osuus yhteiskustannuksista									
Toimialojen sisäisen hallinnon kustannukset	789	824	1 050	1 473	230	0	4 366	4 766	4 097
Johto	91	208	239	209	76	16	839	2 532	1 353
Strategia	92	211	241	212	77	16	849	757	871
Viestintä	392	895	1 024	898	325	67	3 601	3 666	3 931
YPAL	1 583	3 613	4 136	3 628	1 314	269	14 543	13 702	11 998
Vuokrat ja kiinteistökustannukset	1 038	2 371	2 714	2 381	862	176	9 542	9 218	10 509
Poistot	58	133	153	134	49	10	537	375	543
Korot	59	135	154	135	49	10	542	1 102	984
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	4 102	8 390	9 711	9 070	2 982	564	34 819	36 118	34 286
Kokonaiskustannukset yhteensä	10 927	28 954	53 811	37 804	12 274	3 763	147 533	132 796	118 916
HTV:t	127	290	332	292	106	22	1 169	1 231	1 192

Laskelma sisältää laskennalliset korkomenot yhteensä 0,5 miljoonaa euroa. Tukitoiminnoille kirjatut tuotot ja kustannukset on jaettu toimialoil- le htv-suhteessa. Toimialan 3 kustannusten osalta aineet ja tarvikkeet sisältävät rokotehankintoja 21,2 miljoonaa euroa sekä niistä tehdyn va- raston muutoskirjauksen 9,9 miljoonaa euroa (varaston väheneminen). Rokotehankinnat kirjataan omalle momentilleen 33.70.20, joten ne ei- vät lisää THL:n toimintamomentin käyttöä.

Seuraavassa taulukossa on esitetty THL:n henkilötövuodet toimialoittain ja toiminnoittain.

	Budjetti- rahoitus	Yhteis- rahoittei- nen toi- minta	Maksullinen palvelutoiminta	Tukitoiminnot	Yhteensä 2012	Yhteensä 2011	Yhteensä 2010
Hyvinvointi- ja terveyspolitiikat -toimiala	63	35	0	9	107	155	107
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämi- sen toimiala	148	73	11	9	241	238	239
Terveyden suojelun toimiala	190	71	9	7	277	309	326
Sosiaali- ja terveyspalvelut -toimiala	184	43	2	14	243	236	232
Tieto-osasto	55	30	0	3	88	80	71
Kansainväliset asiat	2	6	9	1	18	21	21
Johto				3	3	3	2
Johtaminen, strategia ja tavoitteet				9	9	9	11
Yhteiset palvelut				137	137	130	134
Viestintä ja vaikuttaminen				46	46	50	48
Sijoittumattomat henkilöt							1
	642	258	31	238	1 169	1 231	1 192

1.3.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

THL-kirjanpitoyksikön maksulliset suoritteet on määritelty asetuksissa 321/2012, 1132/2001 ja 1133/2001. Suoritteet hinnoitellaan liiketaloudellisin periaattein ja tavoitteena vuonna 2012 on ollut se, että maksullinen toiminta on kannattavaa kokonaiskustannusmallin mukaisesti tarkasteltuna. Seuraavana taulukko, jossa on koko kirjanpitoyksikön maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuodelta 2012.

Yhteenveto THL:n kirjanpitoyksikön maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudesta vuosina 2010–2012

	Netto- budjetoitu maksullinen toiminta 2012 1 000 €	Brutto- budjetoitu maksullinen toiminta 2012 1 000 €	Maksullinen toiminta yhteensä 2012 1 000 €	Nettobudje- toitu maksul- linen toiminta 2011 1 000 €	Brutto- budjetoitu maksullinen toiminta 2011 1 000 €	Maksullinen toiminta yhteensä 2011 1 000 €	Maksullinen toiminta yhteensä 2010 1 000 €
TUOTOT							
- maksullisen toim. tuotot	79 634	93	79 727	80 447	70	80 517	78 279
- muut tuotot	4 534	0	4 534	3 871	0	3 871	4 000
= tuotot yhteensä	84 168	93	84 261	84 318	70	84 388	82 279
KOKONAISKUSTANNUKSET							
Erilliskustannukset							
- aineet, tarvikkeet, tavarat	5 899	62	5 961	5 966	40	6 006	6 081
- henkilöstökustan- nukset	61 183	4	61 187	59 909	4	59 913	58 557
- vuokrat	6 881	0	6 881	6 752	0	6 752	6 808
- palvelujen ostot	7 522	4	7 526	7 541	1	7 542	6 847
- muut erilliskus- tannukset	1 719	2	1 721	1 754	1	1 755	1 621
= erilliskustannuk- set yhteensä	83 204	72	83 276	81 922	46	81 968	79 914
Osuus yhteis- kustannuksista							
- tukitoimintojen kustannukset	1 594	3	1 597	2 040	3	2 043	1 978
- poistot 1)	344	0	344	434	0	434	557
- korot	23	0	23	29	0	29	28
- muut yhteiskus- tannukset	0	0	0	0	0	0	0
= osuus yhteis- kustannuksista yhteensä	1 961	3	1 964	2 503	3	2 506	2 563
Kokonaiskustan- nukset yhteensä	85 165	75	85 240	84 425	49	84 474	82 477
KUSTANNUSVAS- TAAVUUS (tuotot- kustannukset)	-997	18	-979	-107	21	-86	-198
Kustannusvasta- vuus-%	99 %	124 %	99 %	100 %	143 %	100 %	100 %
HTV:t	1 199	0	1 199	1 213	0	1 213	1 210

1) Poistot sisältävät vain mielisairaaloiden ja koulukotien poistot, koska THL:n osalta poistot on huomioitu kokonaiskustannusmallin mukaisessa yleiskustannusker-
toimessa kohdassa tukitoimintojen kustannukset

THL:n kirjanpitoyksikön maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2012 oli 99 % (v. 2011: 100 %). Maksullisen toiminnan alijäämä kirjanpitoyksikössä oli 979 tuhatta euroa (v. 2011: -86 tuhatta euroa). Valtion mielisairaaloiden maksullisen toiminnan tulos oli ylijäämäinen 146 tuhatta euroa (v. 2011: 49 tuhatta euroa), valtion koulukotien maksullisen toiminnan tulos oli alijäämäinen 822 tuhatta euroa (v. 2011: ylijäämäinen 109 tuhatta euroa) ja THL:n maksullisen toiminnan tulos oli puolestaan alijäämäinen 303 tuhatta euroa (v. 2011: -244 tuhatta euroa).

THL:n maksullisen toiminnan tiedot

Seuraavassa taulukossa on esitetty THL:n maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuodelta 2012.

THL:n maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus vuosina 2010–2012

MAKSULLINEN TOIMINTA	Netto- budje- toitu 2012 1 000 €	Brutto- budje- toitu 2012 1 000 €	Yhteensä 2012 1 000 €	Netto- budje- toitu 2011 1 000 €	Brutto- budje- toitu 2011 1 000 €	Yhteensä 2011 1 000 €	Netto- budje- toitu 2010 1 000 €	Brutto- budje- toitu 2010 1 000 €	Yhteensä 2010 1 000 €
TUOTOT									
- maksullisen toiminnan myyntituotot	6 139	93	6 232	7 626	70	7 696	8 009	392	8 401
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
= tuotot yhteensä	6 139	93	6 232	7 626	70	7 696	8 009	392	8 401
KOKONAISKUSTANNUKSET									
Erilliskustannukset									
- aineet, tarvikkeet, tavarat	858	62	920	1 077	40	1 117	1 112	177	1 289
- henkilöstökustannukset	1 944	4	1 948	2 325	4	2 329	2 116	8	2 124
- vuokrat	99	0	99	72	0	72	450	0	450
- palvelujen ostot	1 884	4	1 888	2 093	1	2 094	2 120	16	2 136
- muut erilliskustannukset	438	2	440	508	1	509	508	1	509
= erilliskustannukset yhteensä	5 223	72	5 295	6 075	46	6 121	6 306	202	6 508
Osuus yhteiskustannuksista									
- tukitoimintojen kustannukset	1 237	3	1 240	1 814	3	1 817	1 799	7	1 806
- poistot 1)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- korot 2)	0	0	0	2	0	2	4	0	4
= osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 237	3	1 240	1 816	3	1 819	1 802	7	1 809
Kokonaiskustannukset yhteensä	6 460	75	6 535	7 891	49	7 940	8 108	209	8 317
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot-kustannukset)	-321	18	-303	-265	21	-244	-99	183	84
Kustannusvastaavuus-%	95 %	125 %	95 %	97 %	143 %	97 %	99 %	188 %	101 %
HTV:t	31		39	39		39	34		34

1) Poistot sisältyvät laskennallisiin tukitoimintojen kustannuksiin.

2) Korko on laskettu vain käyttöomaisuudelle, koska lähes koko vaihto-omaisuus on rokoteohjelman mukaisia rokotteita (ei maksullista).

THL:n maksullisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 6,2 miljoonaa euroa, mistä laskua edellisvuoteen oli 1,5 miljoonaa euroa. Toiminnan alijäämä kasvoi 303 tuhanteen euroon. Tukitoimintojen kustannukset kohdistettiin toiminnalle kokonaiskustannusmallin mukaisesti yleiskustannuskertoimen (66 % henkilöstökuluista) avulla. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 95 %, mikä alittaa tavoitteen (102 %) seitsemällä prosentilla. THL:n maksullisen toiminnan tuotot ja kustannusvastaavuus alittivat tavoitteen.

Oikeusgeneettisen isyystutkimuksen toiminta perustuu erillislakiin Laki oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta (378/2005). Laskelman luvut sisältyvät edellä esitetyn THL:n nettobudjetoidun maksullisen toiminnan laskelman lukuihin.

THL:n oikeusgeneettisen isyystutkimuksen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus vuosina 2011–2012

	Oikeusgeneettinen isyystutkimus 2012 1 000 €	Oikeusgeneettinen isyystutkimus 2011 1 000 €
TUOTOT		
- maksullisen tuotot	645	656
- muut tuotot	0	0
= tuotot yhteensä	645	656
KUSTANNUKSET		
- aineet, tarvikkeet, tavarat	95	128
- henkilöstökustannukset	270	255
- vuokrat	0	1
- palvelujen ostot	28	18
- muut erilliskustannukset	0	1
= erilliskustannukset yhteensä	393	404
- tukitoimintojen kustannukset	178	199
- poistot 1)	0	0
- korot	0	0
= osuus yhteiskustannuksista yhteensä	178	199
Kokonaiskustannukset yhteensä	571	603
Ylijäämä (+)/Alijäämä (-)	74	53
Kustannusvastaavuus-%	113 %	109 %
HTV:t	6	6

1) Poistot sisältyvät laskennallisiin tukitoimintojen kustannuksiin

Seuraavassa taulukossa on esitetty yhteenveto THL:n maksullisesta toiminnasta vuosina 2010–2012.

THL:n maksullisen toiminnan tunnusluvut vuosina 2010–2012

TUNNUSLUVUT	Toteutunut 2012 1 000 €	Tavoite 2012 1 000 €	Toteutunut 2011 1 000 €	Tavoite 2011 1 000 €	Toteutunut 2010 1 000 €
Tuotot	6 232	8 400	7 696	8 400	8 401
Erilliskustannukset	5 295	8 250	6 121	8 250	6 508
Käyttöjäämä	937	150	1 575	150	1 893
Osuus yhteiskustannuksista	1 240		1 819		1 809
Kokonaiskustannukset	6 535	8 250	7 940	8 250	8 317
KUSTANNUVASTAAVUUS (tuotot-kustannukset)	-303	150	-244	150	84
Yli-/Alijäämä % tuotoista	-5 %	2 %	-3 %	2 %	1 %
Kustannusvastaavuus %	95 %	102 %	97 %	102 %	101 %
Maksullisen toiminnan HTV	31		39		34

Seuraavassa taulukossa on esitetty THL:n maksullisen toiminnan tuotot asiakasryhmittäin.

THL:n maksullisen toiminnat tuotot asiakasryhmittäin vuosina 2010–2012

Asiakasryhmät	2012 1 000 €	2011 1 000 €	2010 1 000 €
Tuotot kunnilta ja kuntayhtymiltä	1 305	1 852	1 399
Tuotot kotitalouksilta	74	66	89
Tuotot elinkeinoelämältä	1 171	1 171	2 125
Tuotot EU:lta	193	347	1 139
Tuotot valtion virastoilta ja laitoksilta	1 433	1 311	1 400
Muut tuotot liiketaloudellisesti hinnoiteltavista suoritteista	2 054	2 946	2 249
Muut tuotot julkisoikeudellisista suoritteista	3	3	1
Tileistä poistot	-2	0	-1
Yhteensä	6 231	7 696	8 401

Maksullisen toiminnan tiedot mielisairaaloista ja koulukodeista
Mielisairaalat

Valtion mielisairaalat (Niuvanniemen sairaala ja Vanhan Vaasan sairaala) harjoittavat maksullista toimintaa perimällä kunnilta hoitopäivämaksuja. Mielisairaaloitten tuomioistuimen määräyksestä rikoksesta epäillyille tekemät mielentilatutkimukset ovat myös niiden maksullista toimintaa.

Valtion mielisairaaloitten maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma sairaaloittain vuosina 2010–2012

	Niuvanniemen sairaala Toteutuma 2012 1 000 €	Vanhan Vaasan sairaala Toteutuma 2012 1 000 €	Mielisairaalat yhteensä Toteutuma 2012 1 000 €	Mielisairaalat yhteensä Tavoite 2012 1 000 €	Mielisairaalat yhteensä Toteutuma 2011 1 000 €	Mielisairaalat yhteensä Toteutuma 2010 1 000 €
TUOTOT						
Maksullisen toiminnan tuotot						
- maksullisen toiminnan myyntituotot	37 024	17 706	54 730	55 238	53 573	52 448
- maksullisen toiminnan muut tuotot	902	238	1 140	1 011	733	1 112
Tuotot yhteensä	37 926	17 944	55 870	56 249	54 306	53 560
KUSTANNUKSET						
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset						
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 152	1 335	3 487	3 319	3 206	3 378
- henkilöstökustannukset	30 055	13 247	43 302	43 885	42 337	41 642
- vuokrat	2 825	1 582	4 407	4 376	4 362	4 207
- palvelujen ostot	2 214	1 331	3 545	3 586	3 336	3 259
- muut erilliskustannukset	326	244	570	535	553	520
Erilliskustannukset yhteensä	37 572	17 739	55 311	55 701	53 794	53 006
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista						
- tukitoimintojen kustannukset	70	30	100	80	99	80
- poistot	172	120	292	378	342	378
- korot	13	8	21	35	22	23
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	255	158	413	493	463	481
Kokonaiskustannukset yhteensä	37 827	17 897	55 724	56 194	54 257	53 487
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	99	47	146	55	49	73
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	99	47	146	55	49	73
Kustannusvastaavuus %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Htv 2012	582	247	829			

Valtion talousarviossa mielisairaaloiden kannattavuustavoitteeksi on asetettu toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattaminen tuotoilla ilman voiton tavoittelua. Valtion mielisairaaloiden tuotot jäivät tavoitteesta 379 tuhatta euroa ja vastaavasti kokonaiskustannukset jäivät 470 tuhatta euroa alle budjetoidun tason. Valtion mielisairaaloiden ylijäämä vuodelta 2012 on yhteensä 146 tuhatta euroa, joka ylittää tuulosopimusten mukaisen tavoitteen 91 tuhannella eurolla. Säästöjä saavutettiin erityisesti henkilöstökustannuksissa, jotka jäivät 583 tuhatta euroa alle budjetoidun tason.

Valtion mielisairaaloiden maksullisen toiminnan tunnusluvut vuosina 2010–2012

	Niuvanniemen sairaala Toteutuma 2012 1 000 €	Vanhan Vaasan sairaala Toteutuma 2012 1 000 €	Mielisairaalat yhteensä Toteutuma 2012 1 000 €	Mielisairaalat yhteensä Tavoite 2012 1 000 €	Mielisairaalat yhteensä Toteutuma 2011 1 000 €	Mielisairaalat yhteensä Toteutuma 2010 1 000 €
Toiminnan tuotot	37 926	17 944	55 870	56 249	54 306	53 560
Kokonaiskustannukset yhteensä	37 827	17 897	55 724	56 194	54 257	53 487
Ali- tai ylijäämä	99	47	146	55	49	73
Ali- tai ylijäämä % tuotoista	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Tuotot % kustannuksista	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Htv 2012	582	247	829			

Valtion koulukodit

Valtion koulukotien toiminta rahoitetaan pääasiassa kuntien maksamilla hoitopäivämaksuilla ja koulu-kodeissa annettavan perusopetuksen ja muuhun opetukseen saatavalla opetusministeriön rahoituksella. Opetushallituksen maksamat korvaukset perustuvat laskennallisiin yksikköhintoihin, jotka opetusministeriö määrää ja valtioneuvosto vahvistaa vuosittain. Opetushallitukselta saatavan rahoituksen määrä perustuu laskentapäivinä (20.1. ja 20.9.) olevaan oppilaslukumäärään. Laskentapäivien välillä tapahtuva vaihtelu vaikeuttaa koulukotien talouden suunnittelua.

Valtion koulukotien maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuosina 2010–2012

	Toteutuma 2012 1 000 €	Tavoite 2012 1 000 €	Toteutuma 2011 1 000 €	Toteutuma 2010 1 000 €
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	18 765	17 546	19 248	17 430
- maksullisen toiminnan muut tuotot				
- Opetushallituksen osuus tuotoista	1 644	1 507	1 640	1 681
- Valtiovarainministeriön osuus tuotoista	1 322	1 035	1 062	926
- muut tuotot	428	550	436	281
Tuotot yhteensä	22 159	20 638	22 386	20 318
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 554	1 308	1 683	1 266
- henkilöstökustannukset	15 937	14 562	15 247	14 791
- vuokrat	2 375	2 328	2 318	2 151
- palvelujen ostot	2 093	1 395	2 112	1 452
- muut erilliskustannukset	711	733	693	592
Erilliskustannukset yhteensä	22 670	20 326	22 053	20 252
Osuus yhteiskustannuksista				
- osuus THL:n tukitoimintojen kustannuksista	257	155	127	99
- poistot	52	61	92	179
- korot	2	4	5	5
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	311	220	224	283
Kokonaiskustannukset yhteensä	22 981	20 546	22 277	20 535
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot-kustannukset)	-822	92	109	-217
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-822	92	109	-217
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
Kustannusvastaavuus %	96 %	100 %	100 %	99 %
Htv 2012	335			

Valtion talousarviossa on koulukotien kannattavuustavoitteeksi asetettu 100 % kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen. Valtion koulukotien alijäämä vuodelta 2012 on 822 tuhatta euroa, joka jää tavoitteesta (92 tuhatta euroa) 914 tuhatta euroa.

Valtion koulukotien tuotot ylittivät tavoitteen 1,52 miljoonalla eurolla (7,4 %). Kokonaiskustannukset ylittivät tavoitetason 2,4 miljoonalla eurolla (11,9 %).

Vuoteen 2011 verrattuna tuotot laskivat 227 tuhatta euroa (1 %). Kokonaiskustannukset nousivat edellisvuodesta 704 tuhatta euroa (3,2 %), mikä vastaa valtion menojen hintaindeksin kehitystä (v. 2012: 3,2 %, Julkisten menojen hintaindeksi 2005=100, Tilastokeskus, ennakkollinen). Toiminnan voimakkaan

alijäämäisyyden syynä ovat erityisesti budjetoitua huomattavasti suuremmat henkilöstökulut. Toiminnan henkilöstökulut ylittivät budjetoidun tason lähes 1,4 miljoonalla eurolla (9,4 %). Toiminnan sopeuttamistoimenpiteiden vaikutukset eivät vielä ehtineet vaikuttaa tilivuoden tuloksen muodostumiseen.

Valtion koulukotien maksullisen toiminnan kustannusvastaavuusvaihtelut johtuvat vaikeudesta hinnoitella toiminta oikein vastaamaan vuositasolla esiintyvää suurta kysynnän vaihtelua, kustannusten sopeuttamiskeinojen hitaasta vaikutuksesta ja laskentapäivien välillä tapahtuvasta oppilasmäärän vaihtelusta. Koulukotien kustannustietoisuuteen ja talouden seurantaan on kiinnitetty erityistä huomiota.

Valtion koulukotien maksullisen toiminnan tunnusluvut vuosina 2010–2012

	Toteutuma 2012 1 000 €	Tavoite 2012 1 000 €	Toteutuma 2011 1 000 €	Toteutuma 2010 1 000 €
Toiminnan tuotot	22 159	20 638	22 386	20 318
Kokonaiskustannukset yhteensä	22 981	20 546	22 277	20 535
Ali- tai ylijäämä	-822	92	109	-217
Ali- tai ylijäämä % tuotoista	-3,7 %	0,4 %	0,5 %	-1,1 %
Tuotot % kustannuksista	96 %	100 %	100 %	99 %
Htv 2012	335			

Valtion koulukotien maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma koulukodeittain vuonna 2012

	Harvialan koulukoti toteutuma 1 000 €	Kasvun Yhteisöt toteutuma 1 000 €	Lagmansgården toteutuma 1 000 €	Limingan koulu- tuskuskeskus toteutuma 1 000 €	Sippolan koulukoti toteutuma 1 000 €	Vuorelan koulukoti toteutuma 1 000 €	Koulukodit yhteensä 1 000 €
TUOTOT							
Maksullisen toiminnan tuotot							
- maksullisen toiminnan myynti- tuotot	1 846	4 025	2 185	3 820	3 389	3 500	18 765
- maksullisen toiminnan muut tuotot							
- Opetushallituksen osuus tuo- toista	165	408	198	222	375	276	1 644
- Valtiovarainministeriön osuus tuotoista	57	379	150	276	231	229	1 322
- muut tuotot	5	32	98	172	75	46	428
Tuotot yhteensä	2 073	4 844	2 631	4 490	4 070	4 051	22 159
KOKONAISKUSTANNUKSET							
Erilliskustannukset							
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	182	291	234	329	255	263	1 554
- henkilöstökustannukset	1 426	4 033	2 113	3 176	2 695	2 494	15 937
- vuokrat	251	616	123	567	425	393	2 375
- palvelujen ostot	145	323	174	445	344	662	2 093
- muut erilliskustannukset	108	135	35	168	132	133	711
Erilliskustannukset yhteensä	2 112	5 398	2 679	4 685	3 851	3 945	22 670
Osuus yhteiskustannuksista							
- osuus THL:n tukitoimintojen kus- tannuksista	22	72	29	42	42	50	257
- poistot	10	17	10	13	2	0	52
- korot	0	1	1	0	0	0	2
Osuus yhteiskustannuksista yh- teensä	32	90	40	55	44	50	311
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 144	5 488	2 719	4 740	3 895	3 995	22 981
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot- kustannukset)	-71	-644	-88	-250	175	56	-822
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki							
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTA- TUEN JÄLKEEN	-71	-644	-88	-250	175	56	-822
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mu- kainen hintatuki							
Kustannusvastaavuus %	97 %	88 %	97 %	95 %	104 %	101 %	96 %
Htv 2012	29	90	46	65	54	51	335

Vuonna 2012 valtion koulukodeista ylijäämää tekivät vain Sippolan ja Vuorelan koulukodit. Molemmat koulukodit tekivät myös vuonna 2011 ylijäämäisen tuloksen. Kasvun Yhteisöjen alijäämä oli 644 tuhatta euroa, mikä on aiheutunut oppilasmäärän vaihtelusta toisen toimipisteen eli Koivikon lopettamisen käynnistyttyä ja tilojen sisäilmaongelmista aiheutuneista ylimääräisistä henkilöstökustannuksista. Myös Limingan koulukodin suuri alijäämä 250 tuhatta euroa heikensi koulukotien yhteistä tulosta voimakkaasti. Vuorelan koulukodin tuloksessa on mukana vankilan perheosaston toiminta, jonka tilivuoden tulos oli lievästi negatiivinen (-19 tuhatta euroa).

Seuraavassa taulukossa on esitetty valtion koulukotien maksullisen toiminnan yhteenvedo vuonna 2012.

Valtion koulukotien maksullisen toiminnan tunnusluvut koulukodeittain vuonna 2012

	Harvialan koulukoti toteutuma 1 000 €	Kasvun Yhteisöt toteutuma 1 000 €	Lagmansgården toteutuma 1 000 €	Limingan koulutuskeskus toteutuma 1 000 €	Sippolan koulukoti toteutuma 1 000 €	Vuorelan koulukoti toteutuma 1 000 €	Koulukodit yhteensä 1000 e
Toiminnan tuotot	2 073	4 844	2 631	4 490	4 070	4 051	22 159
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 144	5 488	2 719	4 740	3 895	3 995	22 981
Ali- tai ylijäämä	-71	-644	-88	-250	175	56	-822
Ali- tai ylijäämä % tuotoista	-3,4 %	-13,3 %	-3,3 %	-5,6 %	4,3 %	1,4 %	-3,7 %
Tuotot % kustannuksista	97 %	88 %	97 %	95 %	104 %	101 %	96 %
Htv 2012	29	90	46	65	54	51	335

1.3.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Seuraavassa taulukossa on esitetty THL:n yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosina 2010–2012.

THL:n yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ja kustannukset rahoituslähteittäin vuosina 2010–2012
(ei sisällä mielisairaaloita eikä koulukoteja)

Yhteisrahoitteinen toiminta	2012 Toteuma 1 000 €	2012 Tavoite 1 000 €	2011 Toteuma 1 000 €	2010 Toteuma 1 000 €
Tuotot				
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	20 518	17 000	20 520	16 950
- EU:lta saatu rahoitus	4 177	4 500	4 181	4 613
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	1 715	4 500	1 869	3 667
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	5 187	6 000	7 604	5 877
Tuotot yhteensä	31 597	32 000	34 174	31 107
Kustannukset				
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet, tavarat	815		868	989
- henkilöstökustannukset	14 552		17 039	17 801
- vuokrat	133		182	229
- palveluiden ostot	5 343		5 354	5 412
- muut erilliskustannukset	6 848		6 410	5 908
Erilliskustannukset yhteensä	27 691		29 853	30 339
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	5 341		6 443	5 212
- poistot	119		95	127
- korot	120		279	231
- muut yhteiskustannukset	2 106		2 336	2 462
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	7 685		9 153	8 032
Kokonaiskustannukset yhteensä	35 376	37 600	39 006	38 371
OMARAHOITUSOSUUS (tuotot -kustannukset)	-3 779	-5 600	-4 832	-7 264
Kustannusvastaavuus %	89,3	85,0	87,6	81,1
Omarahoitusosuus, %	10,7	15,0	12,4	18,9
HTV:t	258		312	279

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot sisältävät muilta valtion virastoilta saatua rahoitusta, jota on edelleen maksettu (laskelmassa sisältyy muihin erilliskustannuksiin) valtionapuna ja valtion sisäisenä menona.

Tämän rahoituksen määrä oli 4 684 tuhatta euroa vuonna 2012 (vuonna 2011: 4 866 tuhatta euroa ja vuonna 2010: 3 702 tuhatta euroa).

Yhteisrahoitteisen toiminnan htv:t vuonna 2012 olivat 258, missä vähennystä edellisvuoteen verrattuna on 54 htv. Tämä oli seurausta muutaman suuren projektin päättymisestä.

Seuraavassa taulukossa on esitetty THL:n suurimmat yhteisrahoitteisen toiminnan rahoittajat (sis. momentin käytöt).

THL:n 20 suurinta yhteisrahoittajaa

Yhteisrahoittaja	2012		2011		Muutos 2011–2012 1 000 €	2010	
	Sij.	1 000 €	sij.	1 000 €		sij.	1 000 €
Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)	1.	12 437	1.	11 004	1 433	1.	8 506
Suomen Akatemia (SA)	2.	4 649	3.	4 623	26	3.	4 706
Euroopan Unioni (EU)	3.	4 342	2.	4 983	-641	2.	4 970
Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus	4.	1 256	5.	1 588	-332	6.	845
GlaxoSmithKline Oy	5.	945	7.	905	40	5.	1 665
Kunnat, kaupungit ym	6.	810	4.	1 817	-1 007	4.	2 504
National Institutes of Health (NIH)	7.	760	8.	773	-13	8.	659
Kansan eläkelaitos KELA	8.	639	6.	1 495	-856	12.	403
Gates Foundation	9.	497	9.	734	-237	7.	694
Opetus- ja kulttuuriministeriö	10.	435	16.	156	279		
Tutkijakoulut (Tampere, Helsinki ym)	11.	390	13.	453	-63	10.	536
Ulkoasiainministeriö (UM)	12.	346	11.	545	-199	11.	512
Sisäasiainministeriö (SM)	13.	142	18.	139	3	19.	127
Eläketurvakeskus (EKT)	14.	100					
World Health Organization (WHO)	15.	92					
Maa- ja metsätalousministeriö (MMM)	16.	92					
Läkelaitos (LL)	17.	87					
Työsuojelurahasto	18.	85	15.	295	-210	18.	131
Puolustusvoimat	19.	83					
Sydäntutkimussäätiö	20.	81					
Yhteensä		28 268					
%-osuus koko yhteisrahoitteista toiminnasta		89					

Vuosien 2010–2012 välillä 20 suurinta rahoittajaa ovat vastanneet noin 90 % yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista. Suurimmat rahoittajat ovat sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Akatemia ja Euroopan unioni, joilta vuonna 2012 saatiin rahoitusta yhteensä 20,0 miljoonaa euroa, mikä on 74,5 % yhteisrahoitteisen toiminnan kaikista tuotoista.

THL:n yhteisrahoitteisen toiminnan laaja kirjo

Yhteisrahoitteinen toiminta eroaa maksullisesta toiminnasta siten, että yhteisrahoitteisessa toiminnassa rahoittaja ei saa rahoituspanostaan vastaan välitöntä vastiketta (suoritetta). Toiminnan tulokset, esim. tutkimustulokset ovat näin ollen lähtökohtaisesti julkisia. Yhteisrahoitetun hankkeen tulokset kuuluvat lähtökohtaisesti THL:lle, eikä rahoittaja yleensä saa niihin edes rajoitettuja oikeuksia.

Yhteisrahoitteinen toiminta on merkittävä osa THL:n toiminnan kokonaisuutta. Yhteisrahoitteisilla hankkeilla edistetään niin laitoksen keskeisiä strategisia tavoitteita kuin myös sosiaali- ja terveysministeriön edellyttämiä tehtäviä ja toimeksiantoja. STM:n laskennalliseen 12,4 milj. euron rahoitukseen sisältyy terveyden edistämisen määrärahasta maksetut valtionavustukset (4,7 milj. euroa), jotka eivät vaikuta THL:n omaan toimintaan. Ns. aidon STM:n yhteisrahoituksen volyymi oli 7,7 milj. euroa.

Kansainväliset yhteishankkeet tarjoavat luontevan keinon rakentaa ja ylläpitää ymmärrystä kansallisesta tilanteesta ja toimintamalleista suhteessa muihin vertailukelpoihin maihin. Yhteisrahoitteisen toiminnan painoarvo vaihtelee THL:n toimialojen ja osastojen välillä suuresti.

Kokonaisuutena yhteisrahoitteista toimintaa koskevia rahoitussopimuksia oli vuoden aikana käynnissä noin 983 kappaletta. Tässä luvussa on mukana suuri määrä pieniä osasopimuksia. Yhteisrahoitteisen toiminnan kirjo on hyvin laaja ja siksi sen yksityiskohtainen kuvaus toimintakertomuksessa ei ole mielekäästä. Seuraavat esimerkit kuvaavat erityyppistä yhteisrahoitteista toimintaa.

Isojen väestötutkimusten tiedonkeruut on toteutettu merkittävien osin laitoksen ulkopuolisella rahoituksella. Vuonna 2012 valmistui Terveys 2011 -tutkimuksen kymmenen vuoden seuranta-aineisto. Toisena esimerkkinä voidaan mainita suurin ja monipuolisin Suomessa tehty maahanmuuttajiin kohdennettu väestötutkimus. Maahanmuuttajien terveys- ja hyvinvointitutkimuksen tiedonkeruu ja perustulosten raportointi valmistui 2012. Myös lukuisia muita tiedonkeruita toteutettiin yhteisrahoitteisesti.

Yhteisrahoituksella ylläpidettiin ja kehitettiin myös merkittäviä julkisia tietokantoja ja toimintaympäristöjä, kuten Innokylää ja inno-opistoa, terveyden edistämisen vertailutietojärjestelmää (tedBM) ja terveyden edistämisasiivisuus -tietokantaa (TEAvisari). WHO:n alueellisen polio-referenssi-laboratoriotoinnin ja biouhkien osaamiskeskuksen ylläpito ovat esimerkkejä yhteisrahoitteisesta toiminnasta, jossa keskiössä on jatkuvan toiminnan kehittäminen.

Merkittävä osa yhteisrahoitteisesta toiminnasta ovat erilaiset tutkimus-, arviointi- ja kehittämishankkeet. Kilpaillun rahoituksen osuus on huomattava. Kansallinen syntymäkohortti 1987 -tutkimus tehtiin ulkopuolisella rahoituksella, samoin päihde- ja mielenterveyspalveluiden integraation tutkimus sekä sokkoutettu pneumokokkikotetutkimus. Myös tapaturmien ehkäisyn sähköistä viestintää kehitettiin yhteisrahoitteisesti.

Osa hankkeista on kansallisia, osassa on selkeä kansainvälinen, esimerkiksi eurooppalainen tai Suomen lähialuetta koskeva viitekehys. Euroopan unionilta THL sai yli neljä miljoonaa euroa rahoitusta erilaisiin keskeisiin hankkeisiin. Kolmivuotinen eurooppalaisen rekisteriyhteistyön ”Joint Action” hanke, PARENT, käynnistyi vuonna 2012 ja EUnetHTA-hankkeessa rakennettiin ja vakiinnutettiin terveydenhuollon menetelmien arvioinnin yhteiseurooppalaista mallia.

Valtion mielisairaaloiden yhteisrahoitteinen toiminta vuosina 2010–2012

	Niuvanniemen sairaala Toteutuma 2012 1 000 €	Vanhan Vaasan sairaala Toteutuma 2012 1 000 €	Mielisairaalat yhteensä Toteutuma 2012 1 000 €	Mielisairaalat yhteensä Tavoite 2012 1 000 €	Mielisairaalat yhteensä Toteutuma 2011 1 000 €	Mielisairaalat yhteensä Toteutuma 2010 1 000 €
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot						
- yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	137	49	186	187	214	141
Tuotot yhteensä	137	49	186	187	214	141
Yhteisrahoitteisen toiminnan erillis- kustannukset						
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	8	0	8		6	2
- henkilöstökustannukset	66	49	115	187	82	208
- vuokrat	0	0	0		0	0
- palvelujen ostot	21	0	21		107	25
- muut erilliskustannukset	35	0	35		16	18
Erilliskustannukset yhteensä	130	49	179	187	211	253
Yhteisrahoitteisen toiminnan yh- teiskustannusosuus						
- Tukitoimintojen kustannukset	0	0	0	0	0	0
- Poistot	0	0	0	0	0	0
- Korot	0	0	0	0	0	0
- Muut yhteiskustannukset	0	0	0	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yh- teensä	0	0	0	0	0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	130	49	179	187	211	253
OMARAHOITUSOSUUS (Tuotot- kustannukset)	7	0	7	0	3	-112
Kustannusvastaavuus, %	105 %	100 %	104 %	100 %	101 %	56 %
Omarahoitusosuus, %	-5 %	0 %	-4 %	0 %	-1 %	44 %
Htv 2012	1	1	2			

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

Tuotoksia ja laadunhallintaa koskevan luvun rakenne noudattaa STM:n ja THL:n välisen tulossopimuksen rakennetta. Taulukkomuotoisten tulossopimuksen tavoitteiden toteutumista kuvaavan raportoinnin jälkeen esitetään raportti joistakin merkittävistä kokonaisuuksista. Luvun taulukko-osuus jakautuu STM:n strategian mukaisesti kolmeen osaan:

- hyvinvoinnille vahva perusta
- kaikille mahdollisuus hyvinvointiin
- elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Kaste-ohjelma 2012–2015

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL on onnistunut Kaste-ohjelman toimeenpanossa sille osoitettujen toimeenpanotehtävien osalta	THL vastaa Kaste-ohjelmassa ja sen toimeenpanosuunnitelmassa sille osoitetuista toimeenpanotehtävistä. THL antaa asiantuntijatukea ja ohjaa kuntia kehittämishankkeiden toteuttamisessa, arvioinnissa ja verkostoitumisessa sekä hyvien käytäntöjen levittämisessä ja juurruttamisessa Innokylän kautta.	Sovituista tehtävistä on huolehdittu, mm. osallistumalla KASTE -aluekierrokselle ja aluejohtoryhmien kokouksiin. Toimeenpano-organisaatio on asetettu ml. osaohjelmien vastuuhenkilöt ja tukiryhmät. Asiantuntijatukea on annettu ja hankemukset arvioitu. Innokylä-verkkopalvelu lanseerataan vuonna 2013.	Vaikka Innokylän lanseeraus viivästyy hie-man rahoituspäätöksen lykkääntymisen myötä, tulostavoite on kokonaisuutena toteutunut huomattavan hyvin ja THL:n työ on saanut kii- tosta (5).

Hyvinvoinnille vahva perusta

Terveys ja hyvinvointi osaksi kaikkea päätöksentekoa

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL on tukenut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä eriarvoisuuden vähentämisen huomioon ottamista kaikessa yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.	THL valmistelee yhteistyössä STM:n kanssa suunnitelman hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja eriarvoisuuden vähentämisen huomioon ottamiseksi kaikessa yhteiskunnallisessa päätöksenteossa	STM:n kanssa laaditun suunnitelman 'hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen kaikessa päätöksenteossa' toteuttaminen jatkuu Kansanterveyden neuvottelukunnassa ja sen alajaostoissa.	Tulostavoitteet ovat edenneet kokonaisuutena hyvin (4).
THL tarjoaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä terveyserojen kaventamiseen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin välineet ja on tukenut kuntia ja alueita toiminnan kehittämisessä	THL tukee mini-intervention ja tupakasta vieroituksen saamista perusterveydenhuollon vakiintuneeksi osaksi	THL asiantuntijat luennoineet useissa kotimaisissa valtakunnallisissa ja paikallisissa koulutustilaisuuksissa ja seminaareissa, joissa käsitelty alkoholi-ongelman varhaista tunnistamista ja mini-interventiota, tavoitteena on ollut varhaisen toteamisen ja mini-interventiotoiminnan tukeminen ja käytännön toimien edistäminen. Tupakka-tietokirja julkaistiin kesäkuussa. GYTS-tutkimus. Tuotettuja materiaaleja on levitetty. Tupakkoinnin lopettamisen kuntakysely toteutettiin.	Tavoitteita on edistetty suunnitelmallisesti (4).
	THL parantaa nykyisten hyvinvoinnin ja terveyden sekä palvelujen seuranta-järjestelmien tietopohjan kattavuutta	Seurantajärjestelmien tietopohjan kattavuutta parannetaan jatkuvasti sekä maantieteellisesti että tiedonkeruiden tietosisältöjen osalta. AvoHilmo-tiedonkeruu on laajentunut sisällöllisesti (esim. rokotustietojen, käyntisyyn, neuvolatoiminnan SPAT-tietojen, tupakointitilastusluokituksen ja tapaturmatietojen kirjaamisen osalta) ja tietoa saadaan maantieteellisesti entistä kattavammin kun uusia terveyskeskuksia on liitetty tiedon tuottajiksi.	Osana pitkäjänteistä kehittämistä on edistytty vuonna 2012 hyvin (4).
KanTa-arkistoon kertyvien potilastietojen käytöstä tilastoinnissa ja raportoinnissa on hyväksytty suunnitelma	THL laatii ehdotuksen KanTa-arkistoon toimitettavien potilastietojen käytöstä tilastoinnissa ja raportoinnissa	THL laatii ehdotuksen KanTa-arkistoon toimitettavien potilastietojen käytöstä tilastoinnissa ja raportoinnissa: KanTa-järjestelmästä mahdollisesti tulevaisuudessa suoraan kerättävistä tilasto- ja rekisteritiedoista ei vielä vuoden 2012 KanTa-valmistelun tilanteessa ole ollut mahdollista tehdä realistista ehdotusta, mutta asian valmistelu on käynnistetty.	Tavoitetta edistetty sovittu (4).

Pidempää työtä työhyvinvoinnilla

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL on kehittänyt työttömien ja osatyökykyisten mahdollisuuksia siirtyä kuntoutuksen kautta työelämään	THL osallistuu työttömien ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn kehittämällä sosiaali- ja terveyspalveluiden ja kuntoutuksen saumattomuutta	Useita tutkimushankkeita on käynnistynyt aiheesta. Esimerkiksi Paltamon työllistämismallin tutkimuksessa on selvitetty kuntoutusprosessien toteutumista ja kuntoutuksen käytäntöjä työllisyyskokeilussa. Lisäksi on valmistunut esitutkimus syrjäytyvien nuorten (koulutuspuodokkaiden) tilanteesta. Tämän lisäksi kuntoutuksen sidosryhmäyhteistyötä ja palveluketjuja koskevissa (arviointi)tutkimuksissa selvitettiin kuntoutuksen lähettävien tahojen ja kuntoutuslaitosten sekä jatkohoitoon osallistuvien tahojen yhteistyötä ja tiedonkulkua.	Tulostavoitteet ovat toteutuneet (4).
THL on edistänyt työterveyshuollon integroitumista osaksi terveydenhuoltojärjestelmää STM:n linjauksen mukaisesti, huomioon ottaen paikalliset olosuhteet, tarpeet ja resurssit	THL osallistuu sujuvien hoitoketjujen rakentamiseen työkyvyn tukemiseksi edistämällä perusterveydenhuollon, työterveyshuollon, erikoissairaanhoidon ja kuntoutuksen yhteistyön huomioonottamista järjestämissuunnitelmissa	THL on tukenut ja koordinoanut kehittämistyötä hyödyntäen kansainvälistä osaamista ja kokemuksia. Laitos on tukenut terveydenhuoltolain mukaisten järjestämissuunnitelmien ja -sopimusten valmistelua. Terveysshyötymallin soveltamista ja käyttöönottoa on edistetty. Yhteistyötä eri toimijoiden välillä vahvistetaan jatkuvasti verkostoja hyödyntämällä ja yhteisiä hyviä käytäntöjä levittämällä.	Tavoitteita on edistetty hyvin (4).

Elämän eri osa-alueet tasa-painoon

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL on tukenut perhevapaaudistusta tuottamalla tietoa ja vahvistamalla perhevapaiden käyttöön liittyvää asiantuntemusta		THL on tuottanut aineistoa ja ehdotuksia politiikkatoimista, joilla lapsiperheiden hyvinvointia edistetään (Lapsi kasvaa kunnassa – Päätösten tueksi). STM:lle tuotettiin selvitys pienten lasten vanhempien osa-aikatyön edistämisestä. Lapsiperheksien aineisto kerättiin yhteistyössä Tilastokeskuksen kanssa. Perhevaapaatutkimuksen kolmas kyselykierros käynnistyy 2013.	Vuoden 2015 tavoitetta edistetty onnistuneesti (4).

Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin

Vähennetään hyvinvointi- ja terveyseroja

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
<p>THL on tukenut eriarvoisuuden vähentämistä ja väestöryhmien välisen hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista sekä yhdenvertaisuutta palveluissa</p> <p>THL on onnistunut EU2020-strategian sekä HO:n köyhyyttä, eriarvoisuutta ja syrjäytymistä vähentävän ohjelman toimeenpanossa sille osoitettujen toimeenpanotehtävien osalta</p>		<p>Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen yleinen toimintamalli on kehitetty ja eriarvoisuuden tunnistuskriteerit on luotu mm. Kaste-ohjelman tueksi laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tiedon koon- ti ja levittäminen tapahtuu Kaventa- ja-verkkopalvelun kautta.</p> <p>Mikrosimulointimalin pilottiversio on käytössä. Mikrosimulointimalin tutkimuskäytön kehittäminen on aloitettu. Toimeentulotuen seurantar- ryhmän toimintaa on kehitetty. Sel- vitys talousarvioesityksen vaikutuk- sista pienituloisiin on valmistunut.</p>	<p>THL on edistänyt vuo- den 2015 tavoitteita hy- vin (4).</p>

Asiakaskeisyyss palvelujen lähtökohdaksi

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
<p>THL on kehittänyt asiakaskeisyyss menetelmiä ja toimintamalleja ter- veyden ja hyvinvoinnin edistämi- seksi sekä sosiaali- ja terveyspal- velujen painopisteen siirtämiseksi ehkäisevään toimintaan</p>	<p>THL arvioi kansalais- ja asiakasosal- lisuuden muotojen (esim. vanhus- neuvostot, kokemusasiantuntijat, kehittäjäasiakkaat, asiakasraadit) soveltuvuutta sosiaali- ja terveyspal- veluissa ja tuottaa näistä tietoa lain- uudistusta varten</p>	<p>Tavoitetta on edistetty useilla toi- milla. Esimerkiksi SOLID VOICE -hankkeessa on toteutettu Suomen ensimmäinen maahanmuuttajien kansalaisraati. Kuntalaisten palve- lufoorumi kokoaa tietoa ja raportoi palautetta sosiaali- ja terveyspalve- luista ja vuonna 2012 sitä edistettiin alueellisena kokeiluna. Myös vam- maispalvelujen asiakaslähtöistä pal- velusuunnitteluprosessia on selkey- tetty ja tuettu.</p>	<p>Tulostavoitetta edistet- ty suunnitelmallisesti (4).</p>
<p>THL on seurannut ja arvioinut ter- veydenhuoltolain mukaisten järjes- tämissuunnitelmien ja sopimusten mukaisia käytäntöjä ja niiden to- teutumista kunnissa ja kuntayh- tymissä</p>	<p>THL antaa asiantuntija-apua kunnil- le ja kuntayhtymille terveydenhuol- tolain mukaisten järjestämissuun- nitelmien ja järjestämissopimuksen valmistelussa sekä hyvinvointikerto- musten laadinnassa</p>	<p>Sairaanhoitopiirien perusterveyden- huollon yksiköiden verkostoitumis- ta on tuettu. Asiantuntija-apua on annettu kuntien ja kuntayhtymien pyyntöjen mukaan.</p>	<p>THL:n asiantuntemuk- sella on tuettu kuntia ja kuntayhtymiä (4).</p>
	<p>THL toteuttaa eduskunnan edellyt- tämän palveluseteli-lainsäädännön vaikutusten seuranta- ja arviointi- tutkimuksen</p>	<p>Arviointitutkimus toteutettiin. Li- säksi julkaistiin Helsingin sosiaalivi- raston kanssa tehty yhteistutkimus Palvelusetelin vaikutuksista asiak- kaisiin ja palveluntuottajiin.</p>	<p>Arviointitutkimus toteu- tettiin onnistuneesti (4).</p>

Uudet palvelujen rakenteet ja toimintatavat

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL on tukenut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen toteuttamista osana kunta-uudistusta	THL kokoaa palveluja koskevat tutkimukset sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän rakennemuutoksen seuranta- ja arviointi-tutkimukseksi ja tuottaa ministeriölle ajankohtaista tietoa palvelujärjestelmän uudistamisen tueksi	Rakennemuutoksen tutkimusohjelma käynnistettiin vuonna 2012. Ohjelma tukee suomalaisen sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän kehitystä tuottamalla tutkimus- ja arviointitietoa palvelujärjestelmän rakenteesta, toiminnasta ja tuloksista sekä niissä tapahtuneista muutoksista päätöksenteon tueksi.	Tulostavoitteen toteutuminen on edistynyt suunnitellusti (4).
	THL tukee palvelujen saatavuuden parantamista tarpeen mukaisesti, ml. päivystystoiminnan kehittämisen ja palvelujen kattavuuden parantaminen	THL on tukenut asiantuntemuksellaan palvelujen saatavuuden parantamista. Vuonna 2012 tehtiin ensimmäinen koko sosiaali- ja terveydenhuollon kattava valtakunnallinen päivystys selvitys.	Päivystys selvitys antaa hyvän pohjan jatkotyölle (4).
Yhtenäisten hoidon perusteiden pysyvä päivitysrakenne toimii ja perusteiden noudattamisesta on käytössä vakiintunut seurantamenetelmä	THL tekee yhteistyössä STM:n kanssa yhtenäisten hoidon perusteiden laadinnan, vastaa ylläpitotoiminnasta ja valmistelee seurannan menetelytavat	Yhtenäisen hoidon perusteiden laatiminen käynnistyy THL:stä riippumattomista syistä vasta vuoden 2013 aikana. THL on osallistunut sovitusti valmistelutyöhön STM:n johdolla.	Tulostavoitteet on edenneet hyvin mahdollisuuksien mukaan (4).
Kuntien käytössä on sosiaalityön arvioinnin ja vaikuttavuuden mittauksen välineitä	THL jatkaa sosiaalityön arvioinnin ja vaikuttavuuden mittaamisen menetelmien kehittämistä	Aikuissosiaalityön vaikuttavuuden arviointimittareiden tutkimus- ja kehittämishanke on saatettu päätökseen STM:n kanssa sovitulla tavalla. Hankkeessa syntynyt verkkopohjainen arviointimittari (AVAIN) on ollut testattavana.	Tulostavoite on toteutettu (4).
THL on tukenut yhteistyössä TTL:n kanssa opiskeluterveydenhuoltoa	THL tukee opiskeluterveydenhuollon sisällön ja palvelujärjestelmän kehittämistä yhteistyössä TTL:n kanssa	Opiskeluterveydenhuollon toimintapohjelman valmistelu on käynnistynyt.	THL on toteuttanut omaa osuuttaan työtä (4).

Vahva sosiaalinen yhteenkuuluvuus

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL on tukenut erityis- ja vähemmistöryhmien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä	THL osallistuu vammaisia sekä kieli- ja kulttuuri-vähemmistöjä koskevaan selvitystyöhön ja uudistusten toimeenpanoon	THL on osallistunut vammaisia ja kieli- ja kulttuurivähemmistöjä koskevaan työhön asiantuntemuksellaan. Esimerkiksi vammaispalvelujen käsikirjan päivittäminen ja kehittäminen tukee uudistuksia.	Tulostavoite on saavutettu hyvin (4).
	THL tuottaa kunnille välineitä ja tietoa lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn tueksi	THL on tuottanut monessa muodossa sekä työvälineitä että tietoa kunnille. On laadittu ohjeet kunnille lähisuhde- ja perheväkivallan uhrin turvallisuuden arvioinnista ja neuvonnasta. Osallistujamäärä alueellisiin avainkouluttajakoulutuksiin ylitti odotukset. Yhteydenpito avainkouluttajaverkoston kanssa ollut erittäin toimivaa ja avainkouluttajat ovat välittäneet tietoa lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn tueksi kuntien työntekijöille. Kuritusväkivaltaesite kuntien työntekijöille julkaistu kolmella kielellä. Nopealla toimeksiantoaikataululla toteutettiin vaativa Perhesurmaselvitys joka valmistui elokuussa.	Perheväkivallan ehkäisyn tueksi on toimittu aktiivisesti ja ylitetty odotukset (5).
	THL kokoaa riita- ja rikosasioiden sovittelua koskevaa tilastotietoa, seuraa, tutkii ja koordinoi sen kehittämistä sekä päivittää sovittelijan oppaan	Uuden sovitteluoppaan kirjoittaminen on edennyt aikataulun mukaisesti. Rikos- ja riita-asioiden sovittelun verkkopalvelu avattiin. Uusi, valtakunnallinen rikos- ja riita-asioiden sovittelun esite laadittiin, ja aiheesta koskeva tilastoraportti julkaistiin suunnitellun mukaisesti. THL on koordinoinut valtakunnallista sovittelua koskevaa tutkimustoimintaa.	Tulostavoitetta edistetty onnistuneesti (4).
Turvakodeille on laadittu laatusuositukset	THL käynnistää yhteistyössä STM:n kanssa turvakotien laatusuosituksen laatimisen	Turvakotien laatusuosituksen laatiminen on käynnistynyt ja valmistuu 2013.	Tulostavoite edennyt hyvin (4).

Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta

Vahvistetaan ympäristön elinkelpoisuutta

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL tukee ja edistää osaltaan, että ympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen arviointi sekä esteettömyyden edistäminen otetaan osaksi kaikkea suunnittelua ja päätöksentekoa	THL koordinoi hallitusohjelman mukaisen terveydensuojeluohjelman laatimisen	THL on koordinoinut terveydensuojeluohjelman laatimista ja edistänyt sitä useilla tutkimushankkeilla.	Tulostavoitteen ja erityisesti toiminnallisen tavoitteen suuntaan on edetty oletusta voimakkaammin ovat toteutuneet (5).
	THL osallistuu hallitusohjelman mukaisen talousveden kansallisen turvallisuussuunnitelman (WSP) laatimiseen	THL osallistui talousveden turvallisuussuunnitelman laatimiseen.	Osallistuttu tavoitteen mukaisesti (4).
	THL jatkaa esteettömyyteen liittyvää kehittämistyötä	Esteettömyyteen liittyvää kehittämistyötä tehdään jatkuvastavaikeuttamalla lainsäädäntöön, toimintapolitiikkaan ja palveluihin tutkimuksen, asiantuntemuksen ja yhteistyön keinoin.	Kyse on osasta THL:n jatkuvaa työstä (4).

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
THL:llä on valmius nopeaan (24/7) tukeen ja toimintaan ympäristöterveyteen ja tartuntatauteihin liittyvissä erityistilanteissa	THL ylläpitää talousvedestä, ihmisestä ja ympäristöstä tutkittavien taudinaiheuttajien laboratorio-analytiikkaa ja kehittää palveluita jatkuvasti THL aloittaa mikrobilääkkeiden käytön ohjauksen mikrobilääkeresistenssin torjumiseksi yhteistyössä Fimean kanssa	THL ylläpitää ja kehittää laboratoriotuotoimintojaan jatkuvasti. THL on tehnyt yhteistyötä Fimean ja Kelan kanssa mikrobilääkekulutuksen seurannassa, ja aloittanut neuvotellut mahdollisuuksista mikrobilääkkeiden käytön ohjauksen tehostamisesta. THL koordinoi ECDC:n ja EFSA:n mikrobilääkeresistenssin torjuntaan liittyvää maavierailua Suomeen. Vierailu kattoi sekä humaani- että eläinsektorin, ja antoi erinomaista evästystä torjuntatoiminnan jatkolle.	Tulostavoitteet on saavutettu onnistuneesti (4). Tulostavoitteen toteuttamisessa on edistytty selkeästi paremmin, kuin odotettiin (5).
THL on vahvistanut traumaattisten tilanteiden psykososiaalisen tuen osaamistaan	THL perustaa psykososiaalisen tuen asiantuntijaverkoston kuntatoimijoiden ja alan muiden asiantuntijatahojen kanssa (ml. järjestöt)	Ydinverkosto on perustettu.	Tulostavoite toteutettu (4).

Oikeuslääkintä

THL on ollut lakisääteinen viranomaisen kuolemansyyn selvittämisen alalla vuodesta 2010, kun lääninhallitukset lakkautettiin. THL:n oikeuslääkärit ja assistentit toimivat koko maan alueella viiteen tiimiin organisoituna Helsingissä, Turussa, Tampereella, Oulussa ja Kuopiossa. Yksikön johtoon kuuluvat yksikön päällikkö, kehittämisspäällikkö ja yksikön assistentti, joiden toimipiste on Helsingissä. Oikeuslääkäreiden tehtävänä on kuolemansyyn selvittämisen ohjaus ja valvonta, oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten suorittaminen ja muut oikeuslääkinnän asiantuntijatehtävät. Kuolemansyyn selvittämisen valvonta toteutuu Suomessa kirjoitettavien kuolintodistusten tarkastamisen yhteydessä. Kuolintodistukset toimitetaan koko maasta THL:n oikeuslääkäreiden tarkastettavaksi, tarkastamisen jälkeen osa palautetaan korjattavaksi kuolintodistuksen kirjoittaneelle lääkärille ja suurin osa suoraan Tilastokeskukseen.

Oikeuslääketieteelliset ruumiinavaukset suoritetaan useimmiten poliisin määräyksestä. Oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten suorittaminen tapahtuu sairaaloissa ja yliopistojen oikeuslääketieteen laitoksissa. Vuonna 2011 hyväksytyn oikeuslääkinnän kehittämissuunnitelman 2010–2015 tavoitteiden mukaan oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten keskittämistä on jatkettu siten, että niitä suoritetaan vuoden 2013 alusta lähtien 9 paikkakunnalla, kun vuoden 2010 alussa niitä suoritettiin 21 eri paikkakunnalla.

Vuoden 2012 aikana suoritettujen oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten määrä väheni noin 6 % edellisvuoteen verrattuna ja oli 10 033, kun niiden lukumäärä vuonna 2009 oli 12 170. Määrän vähentyminen on tulosta poliisin, oikeuslääkäreiden ja hoitavien lääkäreiden välisestä lisääntyneestä konsultaatio-toiminnasta, jonka tavoitteena on avausten indikaatioiden tarkentaminen ja oikeuslääketieteellisten avausten hallittu vähentäminen kansalaisten oikeusturvaa vaarantamatta.

Vuoden 2012 aikana THL:n omilla rahoilla koulutettiin kolmea erikoistuvaa lääkäriä. Yliopistoissa tapahtuva erikoislääkärikoulutus maksettiin oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen arviomäärästä.

Oikeuslääkinnän sähköinen asiakirjaprojekti on edennyt aikataulusta jonkin verran jäljessä. Nyt tavoitteena on saada asiakirjajärjestelmä käyttöön vuoden 2013 loppuun mennessä. Oikeuslääkinnän kehittämissuunnitelman tukemiseksi THL asetti vuonna 2011 oikeuslääkinnän yhteistyöryhmän, joka luo edellytyksiä suunnitelman toteuttamiseksi, tukee alan operatiivista kehittämistä ja edistää kansallisen tason ja aluetason toimijoiden yhteistyötä.

Paikkakunta	2009	2010	2011	2012
Ahvenanmaa	38	38	41	40
Helsinki	2376	2403	2218	2934
Hämeenlinna	417	372	349	0
Joensuu	413	477	51	0
Jyväskylä	716	629	612	537
Kemi	120	147	25	0
Kokkola	203	185	27	0
Kotka	377	413	442	0
Kuopio	660	646	908	917
Kuusankoski	258	211	0	0
Lahti	482	447	462	425
Lappeenranta	473	454	418	337
Mikkeli	484	447	444	413
Oulu	1069	1051	1112	1182
Pori	745	723	619	572
Rovaniemi	355	285	285	105
Seinäjoki	490	567	596	588
Tampere	1225	1148	1116	1035
Turku	1115	1109	996	948
Uusikaupunki	99	41	0	0
Vaasa	225	155	0	0
Yhteensä	12340	11948	10721	10033

Oikeuspsykiatria

Oikeuspsykiatrian viranomaistehtäviä ovat mielentilatutkimukset ja vaarallisuusarvioinnit sekä oikeuspsykiatristen potilaiden hoitoon liittyvät asiat. Oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta toimii suoraan THL:n pääjohtajan alaisuudessa. Lautakunta käsittelee ja ratkaisee kahdeksassa eri tutkimusyksikössä mielentilasta laaditut lausunnot sekä vaarallisuudesta annetut arviot. Lautakunta myös päättää psykiatriseen sairaalahoitoon tai kehitysvammaisten erityishuoltoon määräämisestä niissä tapauksissa, joissa henkilön on mielentilatutkimuksen päätyttyä arvioitu tarvitsevan tahdosta riippumattomasta psykiatrista sairaalahoitoa tai vastentahtoista kehitysvammaisten erityishuoltoa sekä päättää tällaisen hoidon lopettamisesta.

Oikeuspsykiatrian tehtäväalueen tavoitteena on tuottaa tuomioistuimille laadukkaita mielentilalausuntoja ja arvioida syyntakeisuutta yhdenmukaisesti. Vuonna 2012 tuomioistuinten määräämiä mielentilatutkimuksia suoritettiin 112, mikä osoittaa lukumäärän vakiintuneen viime vuosien tasolle. Mielentilatutkimuksen jälkeen hoitoon määrättyjen lukumäärä on pysynyt lähes vakiona ollen vuonna 2012 yhteensä 30. Tutkimusyksiköissä laadittujen mielentilalausuntojen lisäksi lautakunnassa käsiteltiin vuonna 2012 yksi THL:n viranomaistyönä asiakirjojen perusteella laadittu mielentilalausunto ja neljä mielen-terveyslain 21 §:n mukaisen psykiatrisen hoidon tarpeen arviointia. Mielentilatutkimusten yhteydessä annettavia vaarallisuusarvioita oli kymmenen ja Helsingin hovioikeuden pyytämiä vaarallisuusarvioita viisi. Vuonna 2012 tehdyistä hoitoon määräämispäätöksistä valitettiin hallinto-oikeuteen kahdessa tapauksessa.

Tulostavoitteiden mukaisesti THL ja Rikosseuraamuslaitos järjestivät kymmenennet Oikeuspsykiatrian päivät Helsingissä Säätytalolla 3.–4.9.2012. Päivien tavoitteena oli syventää yhteistyötä yhteisen tehtäväalueen asioiden ja ongelmakohtien äärellä oikeuspsykiatrian parissa työskentelevien eri alojen ammattilaisten sekä tuomioistuinten edustajien välillä. Keskeisiä aiheita olivat syyntakeisuuteen, oikeuspsykiatriseen hoitoon ja hoidettavan asemaan liittyvät asiat.

Asioiden tavoitekasittelyaikoja kyettiin pääsääntöisesti noudattamaan: mielentilalausunnot käsiteltiin kahden viikon sisällä lausunnon saapumisesta ja asiakirjojen perusteella laaditut lausunnot kahden kuukauden sisällä tarvittavien asiakirjojen saapumisesta. Huomattavaa viivytystä tapahtui lähes poik-

keuksetta niissä tapauksissa, joissa mielentilatutkimus oli pyydetty jo esitutkintavaiheessa ja tutkittavan oli todettu olevan mielentilatutkimuksen päättyessä hoidon tarpeessa. Näissä tapauksissa jouduttiin lautakuntakäsittelyä siirtämään kunnes syyte oli nostettu, koska mielenterveyslain mukaan THL voi mielentilatutkimuksen jälkeen määrätä hoitoon ainoastaan rikoksesta syytetyn.

Oikeuspsykiatristen asioiden lautakunnassa käsitellyt asiat vuosina 2010–2012

	2010	2011	2012
Oikeuspsykiatristen asioiden lautakunnassa käsitellyt mielentilalausunnat yhteensä	123	108	112
Tutkimuspyynnön lähettäjä			
Käräjäoikeus	114	107	106
Hovioikeus	9	1	6
Korkein oikeus	0	0	0
Tutkittavat			
Mies	103	96	96
Nainen	20	12	16
Vangittu	101	86	90
Ei vangittu	22	22	22
Tutkituista alle 18-vuotias	1	4	4
Syyte			
Henkirikos	55	46	47
Muu väkivaltarikos	44	39	43
Tuhotyö	9	13	10
Seksuaalirikos	10	9	7
Omaisuusrikos	2	0	4
Muu syyte	3	1	1
Tutkimuspaikat			
Niuvanniemen sairaala	47	46	51
Vanhan Vaasan sairaala	39	34	26
OYS/Psykiatrian klinikka	8	4	7
TAYS/Oikeuspsykiatrian klinikka	6	5	4
TAYS/EVA-yksikkö	0	2	1
Psykiatrinen vankisairaala;			
Turun yksikkö	7	2	8
Vantaan yksikkö	2	4	3
Kellokosken sairaala	14	11	12

Syyntakeisuusarviot	Tutkiva lääkäri			Lautakunta		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Syyntakeinen	78	60	55	82	59	57
Alentuneesti syyntakeinen	13	13	19	13	13	21
Syyntakeeton	29	33	34	27	34	32
Syyntakeinen ja alentuneesti syyntakeinen	2	2	3	1	2	2
Alentuneesti syyntakeinen ja syyntakeeton	1		1	0		0

	2010	2011	2012
Vaarallisuusarviot mielentilatutkimuksen yhteydessä	15	9	10
Helsingin hovioikeuden pyytämät vaarallisuusarviot ¹	4	6	5
Asiakirjojen perusteella annetut lausunnot			
Mielentilalausunnat	6	6	1
MTL 21 §:n mukaiset hoidon tarpeen arviot	0	1	4

	2010	2011	2012
Hoitoonmääräämispäätös mielentilatutkimuksen jälkeen			
Valtion mielisairaalaan	23	27	24
Kunnalliseen sairaalaan	7	5	3
Kehitysvammaisten erityishuoltoon	1	1	3
Yhteensä	31	33	30
Hoitoonmääräämispäätös ilman mielentilatutkimusta (MTL 22 §)			
Valtion mielisairaalaan	0	1	0
Kunnalliseen sairaalaan	0	0	0
Kehitysvammaisten erityishuoltoon	0	0	0
Yhteensä	0	1	0
Hoitoonmääräämispäätös myöhemmin			
Psykiatrinen sairaalahoito	3	5	2
Kehitysvammaisten erityishuolto	4	3	2
Yhteensä	7	8	4
Hoidontarve päättynyt			
Psykiatrinen sairaalahoito	3	4	2
Poistettu sairaalasta lopullisesti	22	27	27
Kehitysvammaisten erityishuolto	0	2	0
Yhteensä	25	33	29
MTL 18 a §:n mukaiset päätökset 2)			
Päästetty valvonta-ajalle	26	45	29
Valvonta-aikaa jatkettu	27	26	47
Ei päästetty valvonta-ajalle	1	0	1
Yhteensä	76	71	77
Oikeuspsykiatristen asioiden lautakunnassa käsitellyt asiat yhteensä	237	234	253

1) Rikoslaki 2 C luku 12 §

2) Sairaalaista poistaminen sairaanhoitopiiriin toimintayksikön valvonnassa

Julkaiseminen

Perustettiin uusi verkkosarja Tutkimuksesta tiiviisti.

THL vahvisti vuonna 2012 asemaansa monipuolisena ja vahvana tiedon tuottajana ja välittäjänä. Laitos onnistui kasvattamaan THL:n tuotteiden asiakaskuntaa ja lisäämään näkyvyyttä monin tavoin kuluneena vuonna. THL:n julkaisusarjoissa ilmestyi yhteensä 166 nimikettä. Tutkimustulosten raportointia varten perustettiin uusi verkkosarja Tutkimuksesta tiiviisti.

Julkaisumyynti oli 363 219 € ja 20 195 kpl. Kymmenen myydyimmän julkaisun joukossa oli neljä opasta. Suosituimpia julkaisuja olivat oppaat, joista kärkijulkaisuja olivat Laaja terveystarkastus, Ohjeistus äitiys- ja lastenneuvolatoimintaan sekä kouluterveydenhuoltoon. THL:n verkkokirjakaupassa julkaisuihin käytiin tutustumassa 28 549 kertaa.

THL:n linjauksen mukaisesti kaikki julkaisut, myös myytävät, ovat saatavilla vapaasti verkossa pdf-muodossa. Vuoden 2012 aikana lähes kaikki edeltäneiden laitosten sekä kaikki THL:n julkaisusarjoissa ilmestyneet julkaisut siirrettiin uuteen avoimeen sähköiseen arkistopalveluun, Julkariin (www.julkari.fi). STM:n hallinnonalan yhteiseksi arkistoksi suunniteltuun Julkariin siirtyminen parantaa entisestään THL:n julkaisujen avointa saatavuutta. Vuoden 2012 toukokuun ja joulukuun välillä THL:n julkaisuja laadattiin Julkarista yli 68 000 kertaa.

Henkilöstön julkaisutoiminta THL:n julkaisusarjojen ulkopuolella oli vuonna 2012 runsasta. THL:ssä tehty tieteellinen työ on korkeatasoista. Tämän osoittaa mm. vuonna 2011 valmistunut raportti. Sen mukaan kaikilla tutkimusaloilla, joilla THL vaikuttaa, on työ ollut suomalaisista instituutiosta viittausindeksin perusteella tieteellisesti vaikuttavinta. THL:n asiantuntijat julkaisivat 780 englanninkielistä tieteellistä artikkelia ja 85 kotimaista artikkelia. Muita julkaisuja julkaisujärjestelmään ilmoitettiin 65 kappaletta. Väitöskirjoja valmistui 28 kappaletta.

Sarja	Nimikkeitä kpl		
	2010	2011	2012
Tutkimus (väitöskirjat)	24	21	21
Raportti	43	64	75
Avauksia (lopetettu 1.3.2011)	30	4	0
Luokitukset, termistöt ja tilasto-ohjeet	7	8	9
SVT-kokoomatilastot	2	3	1
Tilastoraportti-sarja	28	46	30
Opas	4	7	5
Tietokirjat (Teema)	5	2	2
Kide	1	3	3
Suositus-sarja	3	5	8
Päätösten tueksi (sarja aloitettiin 2010)	2	1	2
Tutkimuksesta tiiviisti			5
Muut	6	5	5
Yhteensä	155	169	166

Lehdet

THL:n omista lehdistä Yhteiskuntapolitiikka-lehti (YP) ilmestyi suunnitelmien mukaisesti kuusi kertaa. Yhteiskuntapolitiikan levikki oli noin 2 100, josta maksullisia tilaajia oli noin 1 000. Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille ja päättäjille suunnatun Tesso-lehden levikki oli 23 000, mutta lukijakunta huomattavasti laajempi eli yli 100 000. Lehti julkaisi kahdeksan numeroa, joista yksi oli kaksoisnumero. Numerosta 5/2012 lähtien käytännön toimitustyöstä vastasi MCI Press yhteistyössä THL:n ja STM:n kanssa. Tesso alkoi ilmestyä loppuvuodesta myös verkossa.

THL julkaisee useita sähköisiä uutiskirjeitä, joista laajimmalle leviää erityisesti kuntapäättäjille suunnattu uutiskirje. Sen tilaajakunta kasvaa tasaisesti ja on tällä hetkellä 3 500.

Verkkopalvelut ja sosiaalinen media

Thl.fi pääverkkosivuilla käyntien määrä kasvoi voimakkaasti ja niitä oli keskimäärin 153 000 kuukaudessa. Hakukoneiden kautta tuleva liikenne lisääntyi alkuvuodesta 2012 vuoden loppuun mennessä vajaa 20 prosenttia (n. 62 prosenttiin). Kaikkien verkkopalvelujen mobiilikäyttö lisääntyi merkittävästi. Thl.fi:ssä mobiilikäyttö yli viisinkertaistui 107 000 käyntiin vuodessa.

Toimintavuonna avattiin kolme uutta teemapalvelua: Infektiotaudit, Rokottajan käsikirja ja Lastenneuvolatyön käsikirja. Vanhat palvelut (ktl.fi ja stakes.fi) suljettiin ja arkistoitui. Verkkosivujen webanalytiikkatietojen seurantaan ja hyödyntämiseen määriteltiin avainmittarit ja pidemmällä aikavälillä seurattavat asiat. Thl.fi 2014 -uudistusprojekti käynnistyi konseptoinnilla ja määrittelyillä. Sitä varten on kartoitettu käyttäjien tarpeita mm. kyselyllä ja testauksella. Vammaispalvelujen käsikirja, joka avattiin keväällä 2011, vakiinnutti asemansa toimintavuonna. Käsikirjan sivuilla vierailtiin 45 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Käyntejä oli yhteensä lähes 155 000. Lastensuojelun käsikirjan kokonaiskävijämäärässä tapahtui 28 prosentin kasvu vuoteen 2011. Kokonaisuudessaan käyntejä oli 355 676.

Sosiaaliportti-verkkopalvelussa vierailtiin 30 % enemmän kuin vuonna 2011. Käyntejä oli n. 813 000 vuoden aikana. Uusi Kuntouttavan työtoiminnan käsikirja (avattu 13.9.2012) keräsi n. 10 500 kävijää.

Innokylä-verkkopalvelun toinen vaihe käynnistyi vuoden alussa. Tekes-rahoituksen supistumisen vuoksi verkkopalvelun ominaisuuksia jouduttiin karsimaan. Työ eteni hivenen viivästyneesti tästä syystä, mutta kehittämisympäristö-osio saatiin avattua vuoden lopussa.

Sosiaalisen median käyttö THL:n viestinnässä kasvoi reippaasti. THL:n Facebook-sivujen käyttäjämäärä ylitti asetetun 2 000 tykkääjän tavoitteen. Esitysten jakoon tarkoitettuun SlideShare-palveluun oli vuoden loppuun mennessä ladattu 458 esitystä ja 33 dokumenttia, jotka saivat erinomaisen suosion lähes 160 000 katsojallaan. Huhtikuussa avatussa Twitterissä lähetettiin 174 twiittiä ja elokuussa avatussa THL:n

blogissa ehdittiin julkaista 19 blogikirjoitusta. YouTube-palveluun oli vuoden lopussa ladattu 46 videota, joita oli käyty katsomassa lähes 23 000 kertaa.

Tapahtumat, messut ja konferenssit

Sosiaali- ja terveysalan suurin valtakunnallinen koulutus- ja messutapahtuma, TERVE-SOS, järjestettiin Tampereella 8.–9.5.2012. Teemana oli ”Aktiivinen kansalainen – vireä elämä”. Messuilla esiteltiin laajalaisesti THL:n tuotteita ja asiantuntijapalveluja. Tapahtumaan osallistui sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia, luottamushenkilöitä, päättäjiä, tutkijoita ja opiskelijoita. Maksulliseen koulutustapahtumaan osallistui noin 880 sosiaali- ja terveysalan asiantuntijaa ja ammattilaista ja messuilla kävi noin 2 500 vierailijaa.

Lisäksi THL järjesti itse useita muita valtakunnallisia konferensseja ja seminaareja rajatuista aiheista sekä osallistui näytteilleasettajana keskeisimpiin sosiaali- ja terveydenhuollon messu- ja koulutustapahtumiin (yhteensä 30:een) eri puolella Suomea. Nuorten syrjäytymistä ja sen ehkäisyä pohdittiin elokuun puolivälissä THL:n ja Opetushallituksen järjestämässä seminaarissa Helsingissä. Seminaarin avasi Tasavallan presidentti Sauli Niinistö, joka myös kävi vierailulla THL:ssä keväällä.

THL ja sen asiantuntijat olivat mukana myös useissa kansainvälisissä konferensseissa sekä osallistujana että järjestäjänä. Merkittävimpiä ja isompia tapahtumia vuoden aikana olivat Helsingin ja Tampereen Lääkäripäivät, Sairaanhoidajapäivät, Kouluterveyspäivät, Hyvä Ikä -messut, Valtakunnalliset Neuvolapäivät, Päihde- ja mielenterveyspäivät, Mielenterveysmessut sekä Kansanterveyspäivä. Helsingissä joulukuussa järjestetyn Kansanterveyspäivän aiheena oli kansantautien ehkäisy ja hoito. Tapahtumaan osallistui yli 500 terveydenhuollon ammattilaista.

THL:n lausunnot, eduskuntakuulemiset ja viralliset nimeämiset eri valmisteluelimiin

THL:n asiantuntijoilla on vuosittain STM:n työryhmissä puheenjohtajuuksia, jäsenyyksiä ja sihteeritehtäviä huomattava määrä. Lisäksi THL:n asiantuntijat palvelevat runsaasti myös muuta valtionhallintoa (eri ministeriöitä, neuvottelukuntia, työryhmiä) vastaavanlaisissa tehtävissä. Vuoden 2012 aikana THL nimesi edustajan 134 valmisteluelimeen. Lisäksi THL:n henkilökuntaa kuullaan asiantuntijana STM:n toiminnassa ja muussa valtionhallinnossa. Eduskunnassa THL:n asiantuntijat olivat kuultavana 27 kertaa. Laitos antoi 127 lausuntoa, joista suuri osa on STM:n pyytämiä, mutta myös muun keskushallinnon osuus on merkittävä.

Alkoholitutkimussäätiö

Vuonna 1950 perustettu Alkoholitutkimussäätiö on vuodesta 2009 lähtien toiminut Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tiloissa. Säätiö edistää ja tukee sellaista tieteellistä tutkimusta, jonka kohteena on alkoholin käyttö yleensä tai alkoholi yksilön ja yhteiskunnan ongelmana. Alkoholitutkimussäätiö on hallinnollisesti itsenäinen, yleishyödyllinen säätiö. Säätiön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen solmiman sopimuksen mukaan THL luovuttaa säätiön tutkimusjohtajan ja THL:n tiloissa työskentelemään hyväksyttyjen sopimustutkijoiden käyttöön tarpeelliset työtilat, työvälineet ja hallintopalvelut.

Alkoholitutkimussäätiön tukea saaneita väitöskirjoja julkaistiin vuoden 2012 aikana seitsemän. Vertaisarviointimenettelyn läpikäyneitä uusia artikkeleita ilmestyi kansainvälisissä julkaisusarjoissa 26 ja kotimaisissa sarjoissa kolme. Lisäksi ilmestyi yhdeksän muuta julkaisua. Jatkorahoitusta myönnettiin kahdelle tutkimussopimushankkeelle.

Terveiden edistämisen määrärahalla THL:ssä toteutetut hankkeet

Terveiden edistämisen määrärahalla on laitoksessa toteutettu useita kehittämishankkeita, joista seuraavassa esitellään keskeisiä esimerkkejä. Tyypillisesti hankkeissa kehitetään, tutkitaan ja julkaistaan terveyden

edistämiseen liittyvistä ilmiöistä ja toimintatavoista. WHO:n Social Determinants of Health -komission ehdotukset ja eriarvoisuuden vähentäminen Suomen terveystaloudessa -hanke jatkui vuonna 2012. Tuotoksena syntyy mm. 2013 julkaistava terveystaloudessa käsittelevä kirja.

TEVA-hankkeessa on kehitetty kuntien arkityöhön soveltuvaa terveyden edistämisen taloudellisen arvioinnin mallia. Hankkeessa on myös valmisteltu yleistä mallia, jonka avulla olisi mahdollista vertailla terveyden edistämiseen ja ehkäisevään työhön käytettyjä taloudellisia panostuksia ja aikaansaatuja tuotoksia ja vaikutuksia.

Toimintakyvyn alentumisen riskien tunnistamiseksi ja toimintakyvyn edistämiseksi on luotu ja testattu toimintamalli. Toisessa hankkeessa tuotettiin opas iäkkäiden kaatumisen ehkäisystä (IKINÄ) ja levitettiin siihen liittyvää toimintamallia mm. koulutustilaisuuksien avulla. Ehkäisevän päihdetyön alueella oli useita hankkeita, esim. laajan Kohti savutonta Suomea -tietokirjan julkaiseminen ja ostokoeaineiston raportointi koskien alkoholin, tupakan ja rahapeliautomaattien ikärajavalvonnasta vähittäisliikkeenä ja Alkoissa.

Terveyden edistämistä kehitettiin hankkeilla myös neuvoloissa ja kouluterveydenhuollossa, sekä lasten ja nuorten ongelmia ehkäiseviä ja hyvinvointia edistäviä palvelurakenteita ja menetelmiä kuntien perus- ja erityispalveluihin. Mielen Tuki- hankkeessa tuettiin mielenterveys- ja päihdestrategioiden laatimista osana kuntien hyvinvointisuunnitelmia painottaen ehkäisevää mielenterveys- ja päihdetyötä.

THL:n alaiset valtion laitokset

THL:n alaisuudessa on kaksi valtion mielisairaala ja kuusi koulukotia, jotka solmivat tulossopimuksen THL:n kanssa. THL:n alaisten laitosten lukumäärässä tai rakenteessa ei tapahtunut muutoksia toimintavuonna.

Valtion kahden mielisairaalan toiminnan tarkoituksena on tuottaa oikeuspsykiatrian erikoisalan palveluja koko maata varten. Sairaaloissa hoidetaan kriminaalipotilaita, jotka on oikeudessa mielentilatutkimuksen perusteella jätetty tuomitsematta, sekä erityisen vaarallisia ja/tai vaikeahoitoisia psykiatrisia potilaita. Molemmissa sairaaloissa suoritetaan mielentilatutkimuksia ja annetaan oikeuspsykiatrian erikoisalan perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta sekä tehdään alan tieteellistä tutkimustyötä. Tämän lisäksi Niuvanniemen sairaala toimii Itä-Suomen yliopiston oikeuspsykiatrian klinikkana.

Sairaaloiden hoitotoiminta on ollut jatkuvasti yhteiskunnallisesti merkittävää, koska se on kohdentunut pääasiassa vaikeasti psyykkisesti sairaisiin henkilöihin, jotka ovat sairautensa takia vaarallisia toisten hengelle, terveydelle tai turvallisuudelle. Perustuslakiin kirjattujen perus- ja ihmisoikeuksien ja Suomen jälkeenjääneen mielenterveyslain välinen ristiriita kävi kertomusvuonna merkittäväksi paitsi valtion sairaaloiden, myös kunnallisten sairaaloiden toiminnan kannalta. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen (EIT) ratkaisu (N:o 34806/04) vaikutti merkittävästi toimintaan, koska sen perusteella hallinto-oikeudet katsoivat sairaalan ulkopuolisen lääkärin lausunnon hankkimisen hoitopäätöstä jatkettaessa tarpeelliseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö antoi loppuvuodesta asiaan liittyvän menettelytapaohjeen, mutta lakiesityksen asteisiksi ei tätä koskevaa muutosta, eikä myöskään mielenterveyslain oikeuspsykiatriaa koskevan osan muita muutoksia tuotu. Epäselvä tilanne on heijastunut myös THL:ssa toimivan oikeuspsykiatristen asioiden lautakunnan työskentelyyn.

Valtion koulukotien toimintaa ohjaava Laki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisista lastensuojeluyksiköistä (1379/2010) tuli voimaan 1.1.2011. Uuden lainsäädännön mukaisesti valtion lastensuojeluyksiköillä on yhteinen johtokunta ja toiminnasta vastaava johtaja. Valtion koulukotien yhtenäistymistä edistettiin niin palveluiden sisällön, laadunhallinnan kuin toiminnanohjauksen organisoinnin osalta. Koulukotien perusopetuksen järjestämisestä vastaava rehtori aloitti työnsä elokuun alussa ja yhteisen taloushallinnon ohjaamiseen ja johtamiseen valittiin talouspäälikkö. Koulukotien toimitiloja koskevaan strategiseen kiinteistöselvitykseen perustuvan toteuttamissuunnitelman mukaisesti käynnistettiin Kasvun Yhteisöjen kiinteistöhanke ja toteutettiin väistötalavaiheen muutokset.

Vanajan vankilan perheosasto toimii lastensuojelutyön osalta Vuorelan koulukodin valvonnassa. Perheosaston toimintaan liittyvä hallinnon monitahoisuus on osoittautunut haasteelliseksi mm. vastuukysymysten ja toiminnan ohjauksen osalta. Näistä syistä onkin nähty tarpeelliseksi rakennetta selkeyttää.

Valtion kuudessa koulukodissa on yhteensä 180 paikkaa. Koulukodeissa annetaan kasvatusta, hoitoa ja peruskouluopetusta tai ammatillista koulutusta sellaisille lastensuojelulain perusteella sosiaalilautakunnan huostaan otetuille lapsille, joita ei voida tarkoituksenmukaisesti kasvattaa ja hoitaa perhehoidossa, lastenkodissa tai muussa lastensuojelulaitoksessa ja jotka eivät sairautensa tai vammaisuutensa vuoksi tarvitse muualla annettavaa hoitoa (Laki terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisista lastensuojeluyksiköistä, 1 § 2 mom). Koulukodeissa voidaan järjestää myös lastensuojelulain mukaista avohuoltoa ja jälkihuoltoa sekä mielenterveyslaissa (1116/1990) tarkoitettuja mielenterveyspalveluja lukuun ottamatta tahdosta riippumatonta hoitoa (L THL:n alaisista lastensuojeluyksiköistä, 1 § 2 mom.). Koulukoteihin sijoitetaan pääasiassa murrosikäisiä vaikeasti oireilevia lapsia, joilla voi olla mm. psyykkisiä ja käyttäytymisongelmia, päihteiden käyttöä ja kouluvaikeuksia. Koulukodeissa on erikoistuttu erityisen huolenpidon järjestämiseen kaikista haastavimmista oireileville nuorille.

Kunnat ostavat sijaishuollon, jälkihuollon ja erityisopetuksen palveluita koulukodeilta. Koulukotien lastensuojelutoiminnasta aiheutuvat menot katetaan johtokunnan vuosittain vahvistamien hoitopäivämaksujen tuotoilla. Valtion talousarvioon sisältyy määräraha, jota voidaan käyttää oppilashoitopaikka- ja koulupaikkakysynnän sekä vankilan perheosaston paikkakysynnän vuosittaisen vaihtelun tasaamiseen. Lisäksi määrärahaa voidaan suunnata toiminnan sisällölliseen kehittämiseen ja tutkimukseen.

Vuonna 2010 käynnistynyt koulukotien markkinointi- ja viestintähanke jatkui toimintakertomusvuoden aikana. Hankkeen painopisteinä olivat asiakasmarkkinointi ja valtion koulukotitoiminnan yhteiskuvan kehittäminen. Vuoden 2012 aikana järjestettiin mm. opetus- ja kasvatushenkilöstölle suunnattu monikulttuurisuus koulutusta, lisäksi perhetyötä on kehitetty jo vuosia kaikille koulukodeille yhteisessä perhetyön koulutuskokonaisuudessa. Koulukodit ja THL tekevät vuosittain tulossopimuksen, jossa sovitaan valtion budjettirahoituksen kohdentamisesta ja toiminnan suuntaviivoista. Myös Opetushallitus osallistuu tulossopimusneuvotteluihin ja allekirjoittaa tulossopimuksen koulukotien opetustoiminnasta ja sen rahoituksesta vastaavana virastona.

Koulukotien vaikuttavuutta pyritään mittaamaan mm. kuntien tilaaja-asiakaspalautteen ja arvioinnin avulla sekä lapsille ja heidän vanhemmilleen osoitetuilla kyselyillä sijoituksen aikana ja sen jälkeen. Vuoden 2012 aikana valmisteltiin koulukotien IMS- laadunhallintajärjestelmän käyttöönottoa. Koulukotien toimintaa kehitetään myös tutkimuksen avulla. Kolmen käynnissä olevan väitöskirjatutkimuksen lisäksi vuoden 2012 aikana jatkui koulukodeissa olleiden nuorten myöhempää elämää kartoittava rekisteritutkimus.

THL:n alaisten valtion laitosten toimintaa kuvaavat luvut vuosilta 2010-2012 olivat seuraavat:

Laitos	Henkilöstö			Paikkaluku			Suoritteiden lukumäärä		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Mielisairaalat									
Niuvanniemen sairaala (htv)	587,42	594,65	592,88	296	296	296	103 815	103 113	102 150
Vanhan Vaasan sairaala (htv)	253,5	249,5	250,6	152	152	152	51 454	52 799	50 285
Yhteensä	840,92	844,15	843,48	448	448	448	155 269	155 912	152 435
Koulukodit									
Harvialan koulukoti	29,3	29,7	27,0	18	18	18	9 723	9 704	7 997
Kasvun yhteisöt	90,0	100,0	100,5	37	45	56	18 898	26 234	28 333
Lagmansgårdenin koulukoti	47,0	40,5	36,4	21	15	15	10 219	10 542	9 085
Limingan koulutuskeskus	64,9	56,9	62,6	42	42	44	17 781	18 954	17 883
Sippolan koulukoti	58,0	57,0	58,5	33	33	33	17 691	18 426	18 231
Vuorelan koulukoti	51,3	48,5	46,1	29	29	29	14 792 PO: 2 955	14 637 PO: 3 657	13 509
Yhteensä	340,5	332,6	331,1	180	182	195	89 104 +PO: 92 059	98 497 +PO: 102 154	95 038

Niuvanniemen sairaalan henkilötyövuodet ovat vähentyneet vuodesta 2006 (615 htv) vuoteen 2012 (587 htv) yhteensä 28 henkilötyövuotta. Vanhan Vaasan sairaalassa kertyi 253 henkilötyövuotta, jossa on lisäystä vuoteen 2006 verrattuna (225 htv) yhteensä 28 henkilötyövuotta.

Valtion mielisairaaloiden yhteinen sairaansijamäärä oli kertomusvuoden lopussa 448: Niuvanniemen sairaalassa oli 296 ja Vanhan Vaasan sairaalassa 152 paikkaa.

Niuvanniemen sairaalassa aikuisosastojen käyttöaste oli 95,7 % (tavoite 95,07 %) ja nuoriso-osaston käyttöaste oli 98,5 % (tavoite 96,68 %). Toimintavuotenaan sairaala ylitti käyttöastetavoitteensa kokonaisuudessaan noin 0,7 %-yksiköllä. Vanhan Vaasan sairaalan käyttöaste oli 92,49 % (tavoite 90,26 %), eli selkeästi tavoitetta korkeampi.

Niuvanniemen sairaalan sairauspoissaolot vähentyivät selvästi ja olivat kertomusvuotena 16,08 pv/henkilötyövuosi. Vanhan Vaasan sairaalan sairauspoissaolot vähentyivät ollen kertomusvuotena 13,35 pv/henkilötyövuosi.

Niuvanniemessä tehtiin kertomusvuonna 52 kpl mielentilatutkimuksia, joista nuoriso-osastolla ei kertomusvuonna tehty yhtään. VVS:ssä tehtiin 28 mielentilatutkimusta, eli sairaaloissa yhteensä 80. Vuonna 2011 mielentilatutkimuksia oli yhteensä 81 ja vuotena 2010 vastaavia tutkimuksia oli 85.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti THL ohjaa myös terveystieteiden tutkimus- ja asiantuntijakeskus UKK-instituuttia.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Työhyvinvointi

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
Työtyytyväisyysbarometrin indeksi (VMBaro) on yli valtion keskitason	Parempi kuin vuonna 2010 (3,2)	3,3	Indeksi parantui (4).
Esimiesarvioinnin indeksi (VMBaro) on yli valtion keskitason	Parempi kuin vuonna 2010 (3,2)	3,3	Indeksi parantui (4).
Sairauspoissaolot (pv/htv) ei nouse vuodesta 2010	Ei nouse vuodesta 2010 (7,0)	8,3	Sairauspoissaolot ovat kasvaneet verrattuna vuoden 2010 tavoitetasoon (2).

Henkilöstörakenne ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite 2015	Tulostavoite 2012	Toteuma 2012	Tulosanalyysi ja arvio
Eläkkeelle siirtymisen keski-ikä (vuotta) on vähintään 64,5	vähintään 64,5	64,7	Tulostavoite saavutettiin (4).
Työkyvyttömyyseläkkeelle jäävien osuus (% henkilöstöstä) on alle 0,5 %	alle 0,5 % / vuosi	0,2 %	Työkyvyttömyyseläkkeelle jäävien osuus saavutti edelleen hyvin tavoitteen, vaikka olikin noussut aikaisemmasta (4).
Määräaikaisten osuus (% henkilöstöstä) on enintään 20 %	enintään 25 %	23 %	Vuonna 2012 THL:ssä otettiin käyttöön uusi henkilöstösuunnittelua tukeva toimintatapa (5).

Palkkausjärjestelmää kehitettiin selkeämmäksi

Laitoksen henkilöstöstrategian linjausten mukaisesti palkkausjärjestelmää kehitettiin eteenpäin myös niin sanotun siirtymäkauden aikana. Palkkausjärjestelmän kehittämisen tueksi toteutettiin lokakuussa 2012 viimeisimpien tulos- ja kehityskeskusteluihin liittyvä palautekysely. THL:n henkilöstö piti kyselyn mukaan palkkausjärjestelmää periaatteessa kannustavana, mutta tämän hetkessä tilanteessa järjestelmän ei koettu kannustavan parempaan suoriutumiseen eikä paremmalla suoriutumisella koettu olevan suoraa yhteyttä korkeampiin ansioihin.

Tilastojen mukaan kuitenkin moni Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen työntekijä oli saanut palkan- korotuksen palkkausjärjestelmän henkilökohtaisen palkanosan korotuksen seurauksena. Palautekyselyn

keskeisten ongelmakohtien parantamiseksi laadittiin palkkausjärjestelmän kannustavuuden ja palkkatietoisuuden lisäämisen kehittämissuunnitelma, jonka toimeenpano aloitettiin loppuvuodesta 2012.

Palkkausjärjestelmän rakenteita päätettiin muuttaa yksinkertaisemmaksi siirtymäkauden käytäntöjen osalta ja lisätä avointa tiedottamista palkka-asioista. 1.1.2013 voimaan tullut muutos korjasi palkkausjärjestelmästä uusien ja vanhojen työntekijöiden yhdenvertaiseen palkitsemiseen liittyvän ongelman ja teki järjestelmästä yksinkertaisemman ja helpommin ymmärrettävän. Pyrkimys selkeämpään palkkausjärjestelmään ja helpommin ymmärrettävään palkan muodostumiseen ovat keskeisiä tavoitteita vuonna 2013 jatkuvassa palkkausjärjestelmän kehittämisprojektissa.

Pitkään valmisteltu nimikeuudistus yhtenäisti THL:n tehtävänimikkeet

Vuonna 2012 toimeenpantiin pitkään valmisteltu nimikeuudistus. Kansanterveyslaitoksen ja Stakesin yhdistymisen jälkeen THL:n tehtävänimikkeet olivat epäyhtenäiset ja kirjavat. Nimikkeiden kokonaismäärä ennen uudistusta oli 181. Uudistuksessa linjattiin uudelleen muun muassa johtaja- ja päällikkönimikkeiden käyttöä, sihteerinimikkeistöä ja laboratorioalan teknisen henkilökunnan nimikkeistöä. Suunnittelijanimikkeiden rinnalle tuli asiantuntijanimikkeet laajamittaisemmin käyttöön.

Lopputuloksena nimikkeiden kokonaismäärä putosi 131:een. Monialaisen tutkimusorganisaation nimikkeistö elää jatkuvasti toimintaympäristön muutoksen mukana. Jatkossa uusia nimikkeitä voidaan ottaa joustavasti käyttöön, mikäli uudistuksen jälkeisestä nimikkeistöstä ei löydy vakiintuneita, riittävän hyvin uusia tehtäviä kuvaavaa nimikettä.

Henkilöstörakennetta tarkasteltiin toimialoittain

Henkilöstöyksikkö aloitti syksyllä 2012 suunnitelmallisen henkilöstörakenteen tarkastelun yhdessä toimialojen kanssa. Henkilöstöyksikön edustajat vierailivat jokaisen toimialan laajennetussa johtoryhmässä esittelemässä tarkkoja tilastoja kunkin toimialan henkilöstörakenteesta ja keskustelemassa määräaikaistilanteesta. Tarkastelu on tarkoitus toteuttaa jatkossa kaksi kertaa vuodessa (kevällä ja syksyllä) ja kehittää raportointia edelleen mm. henkilötyövuosien osalta.

Henkilöstöstrategia ja johtamisen kehittämisohjelma valmistuivat

Henkilöstöstrategian valmistelu alkoi syksyllä 2011 pääjohtajan asettaman työryhmän johdolla. Laitoksen johtoryhmä hyväksyi henkilöstöstrategian lokakuussa 2012 laitoksen päästrategiaa tukevien osastrategioiden hyväksymisen yhteydessä.

Henkilöstöstrategian linjaamassa tavoitetilassa vuodelle 2020 THL:ssä *”toimimme yhdessä osaamistamme ja toimintatapojamme jatkuvasti kehittäen niin, että jokainen THL:n työntekijä voi olla ylpeä toimintastamme ja tuloksistamme suomalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. THL on innostava, houkutteleva ja arvostettu työyhteisö, jossa henkilöstö voi hyvin”*.

Henkilöstöstrategian kanssa samalla kertaa johtoryhmässä hyväksyttiin johtamisen kehittämisohjelma, jonka tavoitteena on tukea THL:n vision ja strategisten tavoitteiden toteutumista vahvistamalla laitoksen kokonaisjohtamista.

Nyt valmistuneiden henkilöstöstrategian ja johtamisen kehittämisohjelman toiminnalliset tavoitteet ohjaavat henkisten voimavarojen ja johtamisen kehittämistä vuoteen 2015 asti.

Toiminnan sopeuttaminen vastaamaan pienentyneitä määrärahoja

Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle vuoden 2012 valtion talousarvioletuksessa perustoimintaan kohdennettujen määrärahojen vähentämisen sekä maksullisessa ja yhteisrahoitteisessa toiminnassa tapahtuneiden muutosten sekä laitoksen muun menokehityksen yhteisvaikutusten seurauksena käynnistyi-

Henkilöstörakenne kertomusvuoden lopussa

	2012	2011	2010
Henkilötyövuodet	1168,7	1 230,3	1 192,1
Henkilöstömäärä	1271	1 438	1 343
naiset	908 (71 %)	1 062 (74 %)	970 (72 %)
miehet	363 (29 %)	376 (26 %)	373 (28 %)
Keski-ikä	46,1	45,2	45,1
naiset	46,1	45,0	45,0
miehet	46,0	45,7	45,5
Koulutustasoindeksi	6,2	5,9	6,0
naiset	6,0	5,7	5,9
miehet	6,6	6,4	6,5
Henkilöstömäärä ikäluokittain			
15–24	19 (1 %)	20 (1 %)	23 (2 %)
25–34	246 (19 %)	295 (21 %)	273 (20 %)
35–44	322 (25 %)	389 (27 %)	380 (28 %)
45–54	351 (28 %)	401 (28 %)	340 (25 %)
55–64	303 (24 %)	309 (21 %)	305 (23 %)
65–	30 (2 %)	24 (2 %)	21 (2 %)
Vakinaiset	983 (77 %)	1 006 (70 %)	963 (72 %)
naisia	691 (76 %)	715 (67 %)	686 (71 %)
miehiä	292 (80 %)	291 (77 %)	277 (74 %)
Määräaikaiset	288 (23 %)	432 (30 %)	380 (28 %)
naiset	217 (24 %)	347 (33 %)	284 (29 %)
miehet	71 (20 %)	85 (23 %)	96 (26 %)
Kokoaikaiset	1024 (81 %)	1 178 (82 %)	1 076 (80 %)
naiset	734 (81 %)	868 (82 %)	784 (81 %)
miehet	290 (80 %)	310 (82 %)	292 (78 %)
Osa-aikaiset	247 (19 %)	260 (18 %)	267 (20 %)
naiset	174 (19 %)	194 (18 %)	186 (19 %)
miehet	73 (20 %)	66 (18 %)	81 (22 %)

vät huhtikuussa yt-neuvottelut enintään 27 henkilötyövuoden vähentämiseksi. Kesäkuussa päätyneiden neuvottelujen lopputuloksena tuotannollisista ja taloudellisista syistä irtisanottiin 20 työntekijää. Tukitoimenpiteenä heille jaettiin irtisanotun opas, minkä lisäksi järjestettiin kaksi infotilaisuutta, mahdollisuus uudelleensijoittumisvalmennukseen sekä henkilöstökoordinaattorin toimesta toteutettuun uudelleensijoittumista ja takaisinottovelvoitteen toteuttamista tukevaan henkilökohtaiseen haastatteluun.

Johtamisen kehittäminen tukee myös työhyvinvointia

Vuonna 2010 alkaneesta yhdessä hallinnonalan muiden tutkimus- ja asiantuntijalaitosten kanssa toteutusta Johtamisen erikoisammattitutkintoon (JET) johtavasta koulutuksesta valmistui 6 tutkinnon suorittanutta keväällä 2012. Tämän koulutusohjelman toteutuksen tueksi koulutuskustannuksiin saatiin 50 % OPM:n henkilöstökoulutusrahaa. THL:n järjestyksessään toisesta omasta vuonna 2011 alkaneesta ryhmästä valmistui 13 tutkinnon suorittanutta syksyllä 2012. Oma ryhmä toteutettiin oppisopimusrahoituksen turvin. Myös vuonna 2010 aloitettuja linjaesimiehille suunnattuja päivittäisjohtamisen valmennuksia jatkettiin henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon sisäisin koulutuksin.

Kertomusvuonna toteutettiin Kaiku-hankkeena esimiesten ja työyhteisöjen kehittämishanke, jonka tavoitteena oli kehittää ja tukea johtamista ja esimiestyötä sekä vahvistaa työhyvinvointia laitoksen tuloksellisuustekijänä. Hankkeen puitteissa järjestettiin kaksi koko linjajohdolle suunnattua valmennus-

päivää. Ensimmäisessä käsiteltiin esimiesten roolisiirtymää asiantuntijasta esimieheksi johtamisen eri ulottuvuuksien kautta. Toisen valmennuksen teemana oli työhyvinvoinnin johtaminen. Valmentajina tilaisuuksissa toimivat sekä ulkopuoliset että THL:n omat asiantuntijat. Hankkeen käynnistyessä kartoitettiin linjajohdon tarpeet työnohjaukselle ja coachingille. Esimiesten tarpeiden pohjalta perustettiin kaksi yksikön päälliköille tarkoitettua työnohjausryhmää sekä lisäksi osastajohtajille oma valmennuksellinen työnohjauksen ryhmä. Osana hanketta luotiin THL:n johtoryhmien itsearviointiin oman toiminnan reflektointia ja kehittämistä tukeva väline edistämään suunnitelmallista ja tuloksellista johtoryhmätyöskentelyä. Hankkeen aikana tarjottiin tukea myös työyhteisöille osallistumalla työyhteisöjen kehittämispäivien suunnitteluun ja tukemalla mahdollisen ulkopuolisen asiantuntijan hyödyntämisestä koituneita kustannuksia sekä toteuttamalla valmennusosioita omien asiantuntijoiden toimesta.

VMBaro työtyytyväisyyskysely toteutettiin kolmannen kerran

Vuoden lopulla toteutettiin THL:n kolmas VMBaro-tötytytyväisyyskysely. Työtytytyväisyysindeksi oli kertomusvuoden lopussa toteutetussa seurantamittauksessa 3,31. Tulokset tutkimuksen kaikilla osa-alueilla olivat kehittyneet suotuisasti, vaikka työtytytyväisyysindeksi jäikin hieman alle vuoden 2011 valtion indeksin 3,37. Valtion vertailulukujen valossa THL:n työntekijät ovat keskimääräistä tyytyväisempiä työn sisältöön ja haasteellisuuteen sekä lähityöyhteisönsä työilmaperiin ja yhteistyöhön. Tulosten tarkempi käsittely johtoryhmässä ja organisaation eri tasoilla jatkuu vuoden 2013 alussa, jolloin laaditaan myös yksikkökohtaiset kehittämis- ja seurantasuunnitelmat.

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

THL:n 114,0 miljoonan euron kokonaisrahoituksesta valtion budjettirahoituksen osuus (sis. momentin käyttöoikeudet ja siirtyneet erät) on 76,6 miljoonaa euroa (68,6 %). Vuonna 2011 budjettirahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta oli 76,6 miljoonaa euroa (65 %). Ulkopuolisen rahoituksen (yhteisrahoitteinen toiminta 29,4 miljoonaa euroa ja maksullinen palvelutoiminta 6,2 miljoonaa euroa) osuus on yhteensä 35,6 miljoonaa euroa (31,4 %) kokonaisrahoituksesta (ei sisällä momentin käyttäjiä yhteisrahoitteiseen toimintaan). Vuonna 2011 ulkopuolisen rahoituksen kokonaismäärä oli 33,4 miljoonaa euroa ja osuus kokonaisrahoituksesta 35 %. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ovat laskeneet vuodessa 4 miljoonaa euroa (-12 %). Maksullisen palvelutoiminnan tuotot ovat vastaavasti pienentyneet 1,5 miljoonaa euroa (-19 %).

THL-kirjanpitoyksikön rahoitusrakenne poikkeaa THL:n rahoitusrakenteesta siten, että maksullisen palvelutoiminnan tuottojen osuus on merkittävän suuri verrattuna THL:ään. Maksullisen toiminnan tuotot muodostivat 71,3 % tuotoista kirjanpitoyksikössä vuonna 2012 (v. 2011: 68,8 %). THL:llä yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ovat suurin tuottoerä muodostaen tuotoista 82,4 %.

THL toiminnan rahoitus

	2012	2011	2010
Toiminnan rahoitus			
Talousarviorahoitus (THL:n toimintamenomomentti ja siirtyneet)	76 363	74 337	67 979
Yhteistoiminnan tuotot	29 448	33 436	29 883
Maksullisen palvelutoiminnan tuotot	6 228	7 694	8 401
Muut tuotot	47	85	620
Suomen Akatemian rahoitus		0	0
Ulkoasiainministeriö	427	628	909
Ulkoasiainministeriö/muut			8
Opetusministeriö	370	81	109
Työ- ja elinkeinoministeriö	137	182	67
EU:n kansallist. asiant. palkkio	53	56	59
Ympäristöministeriö (Suomen Ympäristökeskus)	61	96	102
Alainen hallinto	806	1 203	267
Muut momentit		31	8
Yhteensä	113 940	117 829	108 412
Menot menolajeittain			
Aineet ja tarvikkeet	21 742	21 999	21 007
Henkilöstökulut	69 449	67 571	63 554
Vuokrat	11 114	10 598	10 268
Palvelujen ostot	23 343	25 167	24 626
Muut kulut, sisäiset kulut ja satunnaiset kulut	5 579	8 299	6 165
Rahoituskulut	7	5	3
Siirtotalouden tuotot ja menot	8 240	4 292	3 699
Käyttöomaisuushankinnat ym. taseviennit	656	964	413
Yhteensä	140 130	138 895	129 735
*Rokotehankinnat	-21 212	-16 765	-16 092
*Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittäminen (käyttö)	-9 055	-9 359	-8 693
*Terveystieteiden edistämisen määräraha	-1 431		
*Mielenterveyslain muk. korvaukset	-3 228	-2 742	-2 941
Yhteensä	106 635	110 029	102 009
Rahoitusyliäämä	7 305	7 800	6 403
*siirtynyt talousarviomääräraha	6 361	6 567	5 724
*siirtynyt UM	45	117	227
*siirtynyt OPM	354		
*siirtynyt Ympäristöministeriö (Suomen Ympäristökeskus)		134	
*siirtynyt alainen hallinto	545	982	452
	7 305	7 800	6 403

THL:n toimintamenomomentilta (33.03.04, siirtomääräraha 2v) vuodelta 2012 siirtyvä summa on 6 361 482,75 euroa.

THL:n toimintamenot jakaantuivat seuraavasti:

THL:n toiminnan kulujen osuus kokonaiskustannuksista vuosina 2010–2012

	2012 1 000 €	Osuus toiminta- menoista %	2011 1 000 €	Osuus toiminta- menoista %	2010 1 000 €	Osuus toiminta- menoista %
Aineet, tarvikkeet, tavarat 1)	31 672	22,1 %	18 613	14,1 %	9 560	8,2 %
Henkilöstökulut	69 487	48,6 %	67 529	51,3 %	63 938	54,9 %
Vuokrat	11 114	7,8 %	10 598	8,1 %	10 268	8,8 %
Palvelujen ostot	23 351	16,3 %	25 176	19,1 %	24 626	21,1 %
Muut kulut	4 881	3,4 %	7 509	5,7 %	4 991	4,3 %
Poistot	1 816	1,3 %	1 389	1,1 %	2 011	1,7 %
Sisäiset kulut	698	0,5 %	785	0,6 %	1 174	1,0 %
Kulut yhteensä	143 019	100,0 %	131 599	100,0 %	116 568	100,0 %

1) Aineet ja tarvikkeet sekä valmistevarasto

THL kirjanpitoyksikkö yhteensä

Toiminnan kulujen osuus kokonaiskustannuksista vuosina 2010–2012

	2012 1 000 €	Osuus toiminta- menoista %	2011 1 000 €	Osuus toiminta- menoista %	2010 1 000 €	Osuus toiminta- menoista %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	26 801	12,07 %	26 900	12,92 %	25 660	13,5 %
Varaston muutokset 1)	9 926	4,47 %	-3 380	-1,62 %	-11 422	-6,0 %
Henkilöstökulut	129 560	58,34 %	125 636	60,32 %	121 013	63,5 %
Vuokrat	17 898	8,06 %	17 289	8,30 %	16 637	8,7 %
Palvelujen ostot	29 227	13,16 %	30 863	14,82 %	29 498	15,5 %
Muut kulut	5 801	2,61 %	8 396	4,03 %	5 847	3,1 %
Poistot	2 159	0,97 %	1 793	0,86 %	2 238	1,2 %
Sisäiset kulut	698	0,31 %	785	0,38 %	1 174	0,6 %
Kulut yhteensä	222 070	100,0 %	208 282	100,0 %	190 645	100,0 %

1) Aineet ja tarvikkeet sekä valmistevarasto

THL-kirjanpitoyksikön toimintamenot jakaantuivat seuraavasti:

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Kirjanpitoyksikkötasolla määrärahojen käyttö on jatkunut edellisen vuoden kaltaisena.

THL:n tulot (harvinaisten rokotteiden myynnistä) olivat 92 512,08 euroa, mikä oli arviota 407 393,28 euroa pienempi. Vuoteen 2011 verrattuna tulot kasvoivat tältä osin 22 454,64 euroa. THL tuo näitä roko-tevalmisteita ainoastaan, jos tarvittavia tuotteita ei mikään muu taho tuo maahan. Toiminnan volyymin vaihtelu vuosittain on suurta. Ainoa merkittävä jatkuvasti myytävä valmiste on korealainen Japanin aivo-kuumerokote, jolla ainoana valmisteena on hyväksytty käyttö lapsilla. Tämä rokote on vuoden 2013 aika-na poistumassa käytöstä.

THL:n vuoden 2011 toiminta on ollut 4-vuotisen tulossopimiskauden 2012–2015 ensimmäinen vuo-si. Budjetoinnissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. THL:n käyttöön talousarviossa ja lisätalousar-vioissa osoitettu toimintamääräraha oli vuonna 2012 yhteensä 69 796 000 euroa.

THL:n toimintamenomäärärahoista siirtyy seuraavalle vuodelle 6 361 482,75 euroa, jossa vähennystä edellisvuoteen on 205 106,49 euroa.

Alaisen hallinnon osalta valtion mielisairaaloiden siirtyvä määräraha seuraavalle vuodelle on 600 000 euroa, jossa vähennystä edellisvuoteen on 91 000 euroa. Valtion koulukotien sekä vankilan perheosaston siirtyvä määräraha seuraavalle vuodelle on 153 695,13 euroa, jossa vähennystä edellisvuoteen on 397 304,87 euroa.

Rokotteiden hankinnan osalta siirtyvä määräraha on 22 690 000 euroa, jossa lisäystä edellisvuoteen on 1 477 613,96 euroa. Siirtyvän määrärahan kasvun jatkumisen syynä on odotettua halvempi hintataso rokotosohjelman mukaisissa rokotteissa sekä onnistuneet rokotekilpailutukset. Odotettavissa on kuitenkin isojen rokotehankintojen selviä hintakorotuksia, koska markkinat ovat keskittyneet harvoille toimijoille. Jatkossa kilpailutukset tulevat painottumaan yhä enemmän laatuun, millä on hintoja kohottavaa vaikutusta. Lisäksi on huomioitava, että pandemiatilanteessa rokotehankintoihin tarvitaan kymmeniä miljoonia lisärahaa. Budjettilyijäämää on myös aiheuttanut se, että pandemiarokotevarausmaksuja ei ole maksettu muutamiin vuosiin, kun ei ole ollut varaussopimusta. Vuosien 2013–2014 aikana hankitaan uudet pandemiarokotteiden varaussopimukset joko EU-komission koordinoimana yhteishankkeena tai tarvittaessa kansallisesti, mistä aiheutuu miljoonatasoisen vuosittaiset lisäkustannukset.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelma on laadittu liikekirjanpidon periaatteita noudattaen. Tuotto- ja kululaskelma kuvaa kirjanpitoyksikön tuotto- ja kulurakennetta. THL-kirjanpitoyksikön tuotot olivat vuonna 2012 yhteensä 112 740 91,63 euroa. Laskua edelliseen vuoteen oli 4 293 887,81 euroa eli 3,67 %.

Toiminnan kulut kasvoivat vuoteen 2011 verrattuna 13 788 712,65 euroa eli 6,62 %. Kulut kasvoivat erityisesti aineet, tarvikkeet ja tavarat kuluryhmässä sekä henkilöstökuluissa. Muut kulut -ryhmä laski selvästi.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ryhmän suuri muutos johtuu rokotevarastosta tehdyistä vanhentuneiden Pandemrix influenssarokotteiden poistoista joiden yhteisarvo oli yli 9,5 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut kasvoivat 3 925 197,97 euroa eli 3,12 %. Henkilöstökulujen kasvuvauhti vastaa valtion menojen hintaindeksin kehitystä, minkä muutos oli 3,2 % vuonna 2012 (Julkisten menojen hintaindeksi 2005=100, Tilastokeskus, ennakkollinen).

Palvelujen ostot laskivat 1 636 197,75 euroa. Palvelujen ostojen pieneneminen johtui THL:n ostojen laskusta 1 824 347,10 eurolla.

Muut kulut vähentyivät 2 594 392,60 euro eli 30,90 %. Toiminnan muissa kuluryhmissä ei tapahtunut oleellisia muutoksia.

1.6.4 Tase

THL:n kirjanpitoyksikön taseen loppusumma on 70095201,18 euroa. Taseen loppusumma pieneni edellisvuodesta 16156260,85 euroa. Taseen huomattava pieneneminen johtuu valmiiden ja tuotteiden/tavaroiden varaston (pääosin rokotevarasto) 9933800,03 euron pienenemisestä sekä myyntisaamisten 5120489,00 euron laskusta. Investointien vähyys (päävirastolla investoinnit vain 649539,90 euroa vuonna 2012) ja leasingin käyttö hankintamuotona näkyy aineellisten hyödykkeiden arvon laskun jatkumisena. Osaltaan aineellisten hyödykkeiden arvon laskua selittää myös aiempaa korkeammat kirjausrajat.

Taseen vastattavaa puolella kirjanpitoyksikön oma pääoma laski 12313858,18 euroa. Vieraan pääoman erissä oleellisin muutos oli ostovelkojen lasku 4126229,97 eurolla. Muissa taseen vastattavaa puolen erissä ei tapahtunut erityisiä muutoksia.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

THL-kirjanpitoyksikön johdolla on vastuu sisäisen valvonnan rakenteen asianmukaisuudesta ja tehokkuudesta. Valvonta tapahtuu toimintaprosesseissa. Kunkin toimintayksikön esimiehen tulee yksikkönsä toiminnan ja talouden järjestelyissä ja valvonnassa ottaa huomioon sisäisen valvonnan näkökohdat.

THL:n ohjaa sisäisen valvontaa sisäisillä määräyksillä ja ohjeilla, poliitikoilla, tulossopimuksilla sekä pääjohtajan päätöksillä. Sisäisen valvonnan toimivuutta arvioidaan mm. erilaisten ulkoisten ja sisäisten arviointien avulla.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)

THL:n 2020 -strategia valmistui helmikuussa 2011 ja osastrategiat (5 kpl) vuonna 2012. THL:n riskienhallintapolitiikka hyväksyttiin kesäkuussa 2012, jonka jälkeen aloitettiin riskienhallinnan toimenpideohjeen valmistelu. Riskienarviointi suoritettiin osastrategioiden osalta tulosraportoinnin ja toimintakertomuksen valmistelun yhteydessä. Tietoturvallisuuden riskienarviointia on tehty koko toimintakertomusvuoden aikana.

Sisäisen valvonnan toimivuutta arvioitiin pääjohtajan alaisuudessa toimivan sisäisen tarkastuksen toiminnon avulla, johon käytettiin vuoden 2012 aikana 1 htv. Lisäksi käytettiin ostopalveluita. Sisäinen tarkastus toteutti pääosin sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelmaa, painottuen enemmän erilaisiin kehittämisen- ja konsultointityyppeihin tehtäviin niin THL:ssä kuin STM:n hallinnonalalla. Sisäinen tarkastus kohdistuu myös THL:n alaiseen hallintoon.

THL:ssä seurataan valtiontalouden tarkastusviraston tekemiä havaintoja sisäisen tarkastuksen toimesta. Toimintakertomusvuonna THL:n johtoryhmä käsitteli puolivuositain korjaavien toimenpiteiden tilannekatsauksen. Eri rahoittajien tarkastuksissa tehtyjen havaintojen ja tilintarkastajien lausuntojen sisältämien havaintojen seurantavastuu on talousyksiköllä, mutta säännönmukaisesta raportoinnista johtoryhmälle ei ole toistaiseksi sovittu.

Alainen hallinto: valtion koulukodit ja mielisairaalat

THL:n tilinpäätösohjeiden mukaisesti valtion koulukotien ja mielisairaaloiden johdon tuli arvioida sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa joko VM:n arviointikehikon tai toimintayksikössä käytössä olevan laatuohjelman tuottaman tiedon pohjalta ja toimittaa lausumansa THL:lle. Yhteenvedot koulukotien ja mielisairaaloiden lausumista on laadittu THL:n tulosohjaavan toimintayksikön toimesta THL:n osastrategioita mukaillen. Niuvanniemen sairaalalla on ollut jo useamman vuoden ajan riskienarviointimenetely ja riskienhallintasuunnitelma.

Tietoturvallisuuden kehittämisen tilannetta valtion koulukodeissa ja mielisairaaloissa arvioitiin edellisvuoden tapaan tietoturva-asetuksen vaatimuksiin pohjautuvalla kyselyllä, jossa kartoitettiin organisaatioiden tietoturvallisuuden perustason saavuttamisen tilanne (tietoturva-asetuksen ja sen toimenpideohjeen perustason vaatimukset). Yhteenvedon arvioinneista kokosi THL:n tietoturvapäällikkö.

Kehittämiskohteet tietoturvan ja osastrategioiden osalta

Tietoturvallisuus

Valtioneuvoston asetus tietoturvallisuudesta valtionhallinnossa (681/2010) velvoittaa kaikkia valtionhallinnon organisaatioita saavuttamaan asetuksessa säädetty tietoturvallisuuden perustaso 30.9.2013 mennessä. Asetuksessa on kymmenen perustason vaatimusta ja lisäksi asetuksen toimeenpano-ohjeessa (Vahti 2/2010) on 83 perustason toteutumisen vaatimusta. THL, valtion koulukodit ja mielisairaalat osallistuvat Valtiokonttorin järjestämiin tietoturvallisuuden yhteishankkeisiin vuosien 2011–2013 välisenä aikana. Hankkeet tukevat valtionhallinnon organisaatioita tietoturvallisuuden perustason saavuttamisessa.

THL:ssä toimintakertomusvuoden aikana tehtyjen arviointien perusteella laitoksessa täyttyvät salassapidon ja luottamuksellisuuden varmistamisen sekä tehtävien ja vastuiden määrittelyn vaatimukset. Myös tietojen luvattoman käytön ja muuttamisen estämiseen sekä asiakirjojen ja tietojen käsittely- ja säilytystiloihin kohdistuvat vaatimukset täyttyvät. Vaatimusten saavuttaminen on kesken systemaattisen tietoturvariskien arvioinnin ja raportointijärjestelmän sekä tietojen ja asiakirjojen käytettävyyden sekä varmistamisen osalta. Henkilöstön tietoturva- ja asiakirjojen hallinnan koulutuksia on pidetty vuoden 2012 aikana ja koulutukset jatkuvat vuonna 2013. Vuoden 2012 aikana tehty tietoturvallisuuden auditointi osoitti, että THL:lla on riittävät edellytykset Tietoturva-asetuksessa säädetyn perustason saavuttamiseksi 30.9.2013 mennessä.

Sairaaloissa tietoturvallisuuden kehittämisen tilanne vaihtelee jonkin verran sairaaloiden välillä. Tietoturvariskien kartoittaminen on tehty vuoden 2011 ja 2012 aikana. Vuoden 2012 loppuun mennessä tietoturva-asetuksen asettamat vaatimukset täytettiin hyvin. Henkilöstölle on annettu ohjeet ja koulutusta tietojen/asiakirjojen asianmukaisesta käsittelystä. Tietojen luottamuksellisuuteen ja käsittelyyn liittyvät vaatimukset täytetään yleisesti ottaen hyvin. Tietoturvaohjeistus sekä tietojen ja asiakirjojen käytettävyyden varmistus on joko tehty tai aloitettu. Tietoturva-asetuksessa säädetyn perustason saavuttaminen 30.9.2013 mennessä arvioidaan realistiseksi.

Koulukodeissa tietoturvallisuuden kehittämisen tilanne vaihtelee paljon. Eri vaatimusten edellyttämä dokumentointi on yleisesti ottaen vielä jonkin verran toteuttamatta. Parhaiten täyttyvät tietojen ja asiakirjojen salassapitoon, tietojen luvattoman käytön ja muuttamisen, estämiseen sekä henkilöstön luotettavuuden varmistamiseen kohdistuvat vaatimukset. Koulukotiyksikköjen henkilöstölle on melko kattavasti annettu ohjeet ja koulutusta tietojen/asiakirjojen asianmukaisesta käsittelystä. Koulukotien yhteinen tietoturvaohje valmistui vuoden 2012 aikana. Ohjeeseen perustuvat keskeisten toimenpiteiden prosessikuvaukset valmistuvat vuoden 2013 aikana. Yksikkötasolla tietoturvan perustason edellyttämät toimenpiteet valmistellaan niin, että koulukotien tietoturva-auditointi voidaan suorittaa syksyllä 2013.

Rahoitus ja omaisuuden hallinta

THL:ssä sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan kehittämiskohteet ovat säilyneet samoina vuoteen 2011 verrattuna: a) yhteisrahoitteisen toiminnan johtaminen ja hallinta ja b) maksullisen toiminnan strategian mukaisuus ja kustannusvastaavuuden varmistaminen sekä c) omaisuuden hallinta. Riskitekijöinä voidaan nähdä ulkopuolisen rahoituksen jatkuvuuden epävarmuus sekä eri rahoittajien vaihtelevat hallinnointikäytäntöjen ja tukikelpoisuusehdot. Lisäksi, THL:n sisäinen resurssienjako vaatii kehittämistä.

Riskienhallinnan kehittämiskohteina THL:ssä ovat edelleen vuonna 2013 yhteisrahoitteiseen toimintaan sitoutuvan omarahoitusosuuden ennakointi osana strategista talousjohtamista, taloushallinnon tietojärjestelmien raportoinnin kehittäminen siten, että se tukee nykyistä paremmin projektimuotoisen toiminnan suunnittelua, seurantaa ja raportointia sekä maksullisen palvelutoiminnan hinnoittelun oikeellisuuden varmistaminen.

Koulukodeissa taloudellinen riski muodostuu arvioidun hoitopäivämaksuihin ja perusopetuksen valtakunnalliseen rahoitukseen perustuvan tulokertymän alittumisesta ja toisaalta kustannusten ennakoitua suuremmasta kasvusta. Toimitilahankkeisiin ja toiminnalliseen muutoksiin liittyy merkittäviä riskejä. Taloudellisen tehokkuutta on haettava vanhoja rakenteita purkamalla ja henkilöstökulujen hallitsemiseksi tarvitaan muutosvaiheen tarkkaa suunnittelua.

Sairaaloiden suurimmat taloudelliset riskit liittyvät kiinteistöihin kohdistuviin toimintahäiriöihin, esimerkiksi tulipalon tai vesivahingon aiheuttamana. Niuvanniemen sairaalan potilasosastoilla otetaan vuonna 2013 käyttöön automaattinen sammutusjärjestelmä, jonka arvioidaan pienentävän tulipaloriskiä, mutta lisäävän vesivahinkojen riskiä. Sairaaloissa talouden ja omaisuuden hallinnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt koetaan riittäviksi. Sisäisen valvonnan kehittämiseksi on suunniteltu koulutus/infotilaisuuksia taloussäännön määräyksistä koko henkilöstölle.

Sairaaloiden ja koulukotien omaisuuden hallinnan sisäisen valvonnan tila on vuosina 2010 ja 2012 toteutettujen inventointien valossa hyvä, vaikka inventointiraporttien perusteella pieniä puutteita löytyi irtaimistonhallinnassa.

Henkilöstö

THL:n henkilöstöresurssien kehittämiskohteet ovat pysyneet pääosin samoina vuoden 2011 tilanteeseen verrattuna. Suurin henkilöstöhallinnon haaste on edelleen osaamisresurssien hallinta. Osaamisen kehittäminen ja jakaminen eri organisaatiotasoilla ja eri osa-alueilla sekä osaamispääoman huomioiminen rekrytoinneissa ja eläköitymisessä ovat strategisesti keskeisiä kehittämiskohteita THL:ssä. Osaamispääoman riskienhallinnan kannalta erityisasiantuntijoiden työtyytyväisyyteen tulee jatkossa kiinnittää enemmän huomiota.

Koulukotien henkilöstöstrategiset kehittämiskohteet pysyivät samoina vuoden 2011 tilanteeseen verrattuna. Koulutetun henkilöstön rekrytoinnissa on selkeästi alueellisia eroja ja joissakin yksiköissä koulutuskriteerin saavuttaminen on haastavaa. Koulukodeissa ei pystytä kilpailemaan palkalla mm. erityiskoulutettujen (mm. psykiatria, erityisopettajat) työntekijöiden rekrytoinnissa. Työntekijöiden sairauspoissaolojen määrät vaihtelevat vuosittain ja niiden kasvu on sekä toiminnallinen että taloudellinen riski. Koulukotien työn luonteesta johtuen sairauslomiin tarvitaan pääsääntöisesti aina sijainen, joten sijaisuusresurssien organisointi on yhtenä kehittämiskohteena.

Sairaaloissa riskejä tiedostetaan sisältyvän työhönottoon erityisesti terveydenhuollon ammattihenkilöiden osalta. Valviran rekisterin aukoton käyttäminen, perehdytyksestä huolehtiminen ja työpaikalla annettava täydennyskoulutus sekä työnohjaus pienentävät ao. riskejä. Kehittämiskohteena on hoitohenkilöstön toiminnan sisäisen valvonnan lisääminen. Sairaaloiden toiminnan luonteesta johtuen työturvallisuus ja -terveys ovat erityisiä riskienhallinnan kohteena. Keskeisenä tavoitteena on edelleen riskien minimoimiseksi sairauspoissaolojen vähentäminen sekä riittävien ja ammattitaitoisten sijaisresurssien löytäminen ja niiden vaivattoman organisoinnin kehittäminen. Sairaaloiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt henkilöstöstrategiassa ovat olennaisilta osin riittäviä ja täyttävät niille asetetut tavoitteet.

Viestintä- ja vaikuttaminen

THL:n viestintä- ja vaikuttamisstrategiaan liittyvä kokonaisriski on henkilöstön sitoutumattomuus strategiaan linjauksiin. Riskinä nähdään myös digitaalisen julkaisemisen kehittyminen ripeämpää tahtia kuin mihin organisaation resurssit ja osaaminen riittävät. THL:n pääverkkopalvelun uudistaminen käyttäjälähtöisesti on mittava hanke niin konseptiuudistuksena, teknisenä projektina kuin investointinakin, joihin liittyy riskejä, joiden toteutumisen ensisijainen torjuntakeino on suunnitelmallisuus, testaus ja hyvä projektinhallinta.

Yksi viestinnän laillisuusriskeistä liittyy IPR-oikeuksiin, erityisesti tekijänoikeuksiin. IPR-oikeuksiin liittyvät ohjeistukset ovat edelleen kehittämiskohteena vuonna 2013.

Koulukodeilla viestinnällinen näkyvyys on haastavassa kilpailutilanteessa välttämätöntä. Riskienhallinnan kannalta ongelmallisena nähdään yhteisen viestintä- ja markkinointi resurssin puuttuminen vuodesta 2013 alkaen. Koulukodeissa nähdään sosiaalisen median käyttö riskinä ja haasteena, joka voi liittyä työntekijöiden käyttäytymiseen tai salassa pidettävien tietojen vuotamiseen. Sosiaalisen median käyttö palvelemaan koulukotien viestintää on kuitenkin mahdollisuus, joka on edelleen kehittämiskohteena.

Sairaaloissa viestinnän riskit liittyvät tuotettavan sairaanhoitopalvelun erityiseen kohderyhmään edustaen vaarallisuutta, karkaamisia, sairaalan sopeutumista ympäröivän asutuksen ja muun toiminnan

kanssa sekä mediaa. Niuvanniemen sairaala on laatinut sosiaalisen median käyttöpolitiikan ja kehittämis-kohteena on sähköpostipolitiikan muodostaminen. Vanhan Vaasan sairaalassa tärkeimpänä kehittämis-kohteena on jatkuvan sosiaalisen median käytön lisääntyessä toimivien valvontamenetelmien löytäminen.

Johtaminen

Laitoksen iso koko alaisen hallinnon toimintayksiköineen ja maantieteellinen hajautuneisuus asettavat edelleen haasteita johtamisjärjestelmän toimivuuteen. L:ssä linjajohdon vastuiden ja velvollisuuksien selkeyttäminen ovat edelleen kehittämiskohteina.

THL:n toiminnanohjausmallin kehittämistarpeet kohdistuvat edelleen tavoitteen asetantaan sekä seurannan mittareihin ja välineisiin, jotka eivät nykyisellään riittävässä määrin mahdollista tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointia. Toiminnan tuloksellisuuden varmistamiseksi ja tavoitteisiin kohdistuvien riskien hallitsemiseksi on edelleen tarpeen vahvistaa projektihallinnan osaamista sekä ohjaus- ja seurantamenettelyjä ja välineitä.

Koulukotien toimintaan sisältyvää diversiteettiä ja sen mukanaan tuomia riskejä pyritään pienentämään toiminnan johtamis- ja ohjaamisjärjestelmää kehittämällä. Yhtenäisen koulukotitoiminnan ajatus on kehittynyt myönteiseen suuntaan ja koulukotitoiminnan talouden tasapainottaminen yhteisenä tehtävänä voi vahvistaa kokonaisuutta. Yksikkötasolla pitkään jatkunut toiminnan tappiollisuus sinänsä edellyttää myös johtamiseen kohdistuvaa tarkastelua.

Sairaaloissa johtamis- ja toimintakulttuurin haasteet keskittyvät tiedottamiseen, päätösten läpinäkyvyyteen ja arvojen noudattamiseen. Kehittämiskohteina ovat yhteisten pelisääntöjen löytäminen ja edelleen hyvän työilmapiirin säilyttäminen sairaaloissa, joka vaatii niin hyviä esimies- kuin alaistaitojakin.

Johtopäätös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta

THL:n neljäntenä toimintavuotena hyväksyttiin THL:n 2020-strategian menestystekijöitä tarkantavat osastrategiat, joille määriteltiin toiminnalliset tavoitteet vuosille 2013–2015. Lisäksi, osana riskienarvioinnin kehittämistyötä on THL:ssä ja valtion koulukodeissa kartoitettu erilaisia sisäisiä ja ulkoisia arviointeja jotka kohdistuvat niin toimintayksiköiden hyvän hallinnon (corporate governance) kuin varsinaisen toiminnan ja palveluiden arviointiin.

Tuloksellisuuden osalta THL:n 2020 -strategia ja toiminnanohjausjärjestelmä pyrkii varmistamaan oikeiden asioiden tekemisen, mutta tuottavuus- ja vaikuttavuustavoitteet ovat edelleen kehittämiskohteena. Näiden asetantaan ja seurantaan tulee vielä luoda tarkempia menettelyjä, työvälineitä sekä mittareita- ja arviointimenetelmiä, joilla varmistetaan oikeiden ja riittävien tietojen saaminen toiminnasta.

THL:ssä kehittämiskohteena ovat edelleen projektihallinnon kehittäminen, toimintaprosessien kuvaaminen ja seuraaminen sekä valvontatavoitteiden asettaminen. Näissä ei ole juurikaan toimintavuoden aikana edetty. Omaisuuden sisäisen valvonnan tilaan on toimintakertomusvuonna kiinnitetty enemmän huomioita.

Kokonaisuutena arvioiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on säilynyt melko hyvänä.

1.8 Arviointien tulokset

Toimintavuoden aikana THL:n organisaatiosta tai sen toiminnassa ei toteutettu ulkopuolisia kokonaisarviointeja. THL:n toimeksiannosta suoritettiin toimintakertomusvuonna ulkopuolisen toimeksisaajan toimesta johtamisrakenteiden arviointi. Arvioinnin jälkeen toteutettiin organisaatiomuutos.

Laitoksessa kartoitettiin osana THL:n riskienhallinnan kehittämistyötä, millaisia sisäisiä arviointeja THL:ssä toteutetaan ja millaisia ulkoisia arviointeja laitokseen kohdistuu. Ulkoisten ja sisäisten arviointien hyödyntäminen ja kehittäminen on kehittämiskohteena vuonna 2013.

Edellä kuvattujen sisäisten arviointien lisäksi THL:n toimintaan tehtiin erillisiä ulkoisia tarkastuksia mm. VTV:n toimesta sekä ulkoinen tietoturva-auditointi.

FINAS (Finnish Accreditation Service) arvioi THL:n akkreditoitujen laboratorioiden toiminnan uudelleenakkreditointia varten. Päätös akkreditoinnin jatkumisesta astui voimaan 15.6.2012. Lisäksi THL:n laboratorioissa tehtiin jatkuvaa toimintaprosessien arviointia toimintakäsikirjan mukaisesti.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Kertomusvuonna ei ollut väärinkäytöksiä.

2 Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoite- lun numero ja nimi	"Tilinpäätös 2011"	"Talousarvio 2012 (TA + LTA:t)"	Tilinpäätös 31.12.2012	"Vertailu Tilinpäätös – Talousarvio"	"Toteutuma %"
11. Verot ja veronluonteiset tulot	1 450 402,95	1 142 456	1 142 456,09	0,09	100
11.04.01. Arvonlisävero	1 450 402,95	1 142 456	1 142 456,09	0,09	100
12. Sekalaiset tulot	694 391	575 808	168 415	-407 393,28	219
12.33.03 Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen tulot	70 512,08	500 000	92 606,72	-407 393,28	19
12.33.99 Sosiaali- ja terveysministe- riön hallinnonalan muut tulot	10,04	586	585,62	0,00	100
12.35.99 Ympäristöministeriön hal- linnonalan muut tulot	230 572,90	0	0,00	0,00	0
12.39.04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset	393 198,91	75 223	75 222,60	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	97,31	0	0,00	0,00	0
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	2 060,00	1 600,00	1 600,00	0,00	100
13.03.01.Osinkotulot ja osakkeiden nettomyyntitulot	2 060,00	1 600	1 600,00	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	2 146 854,19	1 719 864	1 312 471,03	-407 393,19	76

Päätöksen, momentin ja tilijaoituksen numero, nimi ja määräraha	"Tilinpäätös 2011"	"Talousarvio 2012 (TA + LTA)"	Talousarvion määrärahojen		"Tilinpäätös 2012"	"Vertailu Talousarvio – Tilinpäätös"	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		"Siirretty seuraavalle vuodelle"
			"käyttö vuonna 2012"	"siirto vuodelle"			"Edellisiltä vuosilta siirtyneet"	"käyttö vuonna 2012 (pl. peruutukset)"	
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	403 619,71	311 384	265 818,69	45 565,62	311 384,31	0,00	117 316,68	381 751,06	45 565,62
24.01.29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionääräraha)	3 019,71	1 384	1 384,31		1 384,31	0,00			
	3 019,71	1 384	1 384,31	0,00	1 384,31	0,00			
24.20.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	400 600,00	310 000	264 434,38	45 565,62	310 000,00	0,00	117 316,68	381 751,06	45 565,62
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	56 075	56 075	56 075,11	0,00	56 075,11	0,00	52 768,00	52 768,00	0,00
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionääräraha)	0,00	3 307	3 307,11		3 307,11	0,00			
28.60.01. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	0,00	52 768	52 768,00	0,00	52 768,00	0,00	52 768,00	52 768,00	0,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	133 068,76	764 905	387 472,62	354 061,61	741 534,23	23 370,89	369 780,00	15 718,39	354 061,61
29.01.29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionääräraha)	51 575,55	56 451	56 451,12		56 451,12	0,00			
29.10.20. Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	0,00	369 780	15 718,39	354 061,61	369 780,00	0,00	0,00	15 718,39	354 061,61
29.90.50. Veikkauksen ja raha-apajaisten voittovarat uhelun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arvionääräraha)	81 493,21	338 674	315 303,11		315 303,11	23 371			
		50 000	48 605,95		48 605,95	1 394,05			
	0,00	39 000	36 644,24		36 644,24	2 355,76			
	81 493,21	140 624	140 624,00		140 624,00	0,00			
		109 050	89 428,92		89 428,92	19 621,08			
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	239 919,59	153 138	153 138,33	0,00	153 138,33	0,00	0,00	137 173,73	0,00
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionääräraha)	26 398,84	15 965	15 964,60		15 964,60	0,00			
32.30.51. Työllistämisen koulutus- ja erityistoimet (siirtomääräraha 2 v)	213 520,75	137 174	137 173,73	0,00	137 173,73	0,00	0,00	137 173,73	0,00
	213 520,75	137 174	137 173,73	0,00	137 173,73	0,00	0,00	137 173,73	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	118 270 835,97	125 825 855	89 921 631,05	33 474 280,47	123 395 911,52	2 429 943,35	29 020 975,28	94 929 185,04	33 474 280,47
33.01.04. Valtion melisairaaloitten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	281 295,44	600 000	-298 509,77	600 000,00	301 490,23	298 509,77	691 000,00	392 490,23	600 000,00
33.01.05. Valtion koulukotien sekä vankilan perheosaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	187 015,34	548 000	394 304,87	153 695,13	548 000,00	0,00	551 000,00	945 304,87	153 695,13
	187 015,34	548 000	394 304,87	153 695,13	548 000,00	0,00	551 000,00	945 304,87	153 695,13
33.01.29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionääräraha)	10 342 193,31	10 124 855	10 124 854,87		10 124 854,87	0,00			
33.02.20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyn selvitämisen menot (arvionääräraha)	9 358 924,74	9 400 000	9 055 264,07		9 055 264,07	344 735,93			
33.02.20.1 Oikeuslääketieteellisen kuolemansyn selvittämisen menot (arvionääräraha)	9 358 924,74	9 400 000	9 055 264,07		9 055 264,07	344 735,93			
33.03.04. Terveystieteiden tutkimuskeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	68 613 000,00	69 796 000	63 434 517,25	6 361 482,75	69 796 000,00	0,00	6 566 589,24	70 001 106,49	6 361 482,75
33.03.04.1 Budjetirahoitteen toiminta	74 258 656,53	69 796 000	68 998 751,68	6 361 482,75	75 360 234,43	-5 564 234,43	6 566 589,24	75 565 340,92	6 361 482,75
33.03.04.2 Yhteisrahoitteen toiminta	-4 092 584,27	0	-4 650 194,80		-4 650 194,80	4 650 194,80		-4 650 194,80	0,00
33.03.04.3 Maksullinen palvelutoiminta	-1 553 072,26	0	-914 039,63		-914 039,63	914 039,63		-914 039,63	0,00
33.50.30. Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon (arvionääräraha)	1 356 461,92	1 650 000	1 605 446,13		1 605 446,13	44 553,87			
33.60.34. Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin (arvionääräraha)	2 741 945,22	4 970 000	3 227 856,22		3 227 856,22	1 742 143,78			
	2 741 945,22	4 970 000	3 227 856,22		3 227 856,22	1 742 143,78			
33.70.20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)	25 390 000,00	22 690 000	0,00	22 690 000,00	22 690 000,00	0,00	21 212 386,04	21 212 386,04	22 690 000,00
33.70.50. Terveystieteiden tutkimuskeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 100 000	5 100 000	1 430 897,41	3 669 102,59	5 100 000,00	0,00	5 100 000,00	1 430 897,41	3 669 102,59
33.70.52. Valtionavustus UKK-instituutin toimintaan (siirtomääräraha 2 v)		947 000	947 000,00	0,00	947 000,00	0,00	947 000,00	947 000,00	0,00
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	134 432,45	60 062,21	0,00
35.10.64.1. EU:n ympäristörahaston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)							134 432,45	60 062,21	0,00
Määrärahatilitt yhteensä	119 047 444,03	127 111 358	90 784 135,80	33 873 907,70	124 658 043,50	2 453 314,24	29 272 724,41	95 576 658,43	33 873 907,70

3 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2012– 31.12.2012		1.1.2011– 31.12.2011	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	80 370 789,96		80 515 625,83	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	629 323,42		802 877,28	
Muut toiminnan tuotot	31 740 478,25	112 740 591,63	35 715 966,33	117 034 469,44
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	26 801 222,39		26 900 101,19	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	9 913 649,63		-3 286 584,46	
Henkilöstökulut	129 560 872,94		125 635 674,97	
Vuokrat	17 897 651,90		17 289 441,72	
Palvelujen ostot	29 226 896,91		30 863 094,66	
Muut kulut	5 757 302,12		8 395 612,47	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	12 097,50		-93 486,50	
Poistot	2 159 110,02		1 793 024,86	
Sisäiset kulut	697 895,52	-222 026 698,93	785 025,12	-208 281 904,03
JÄÄMÄ I		-109 286 107,30		-91 247 434,59
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	1 646,60		2 379,74	
Rahoituskulut	8 532,54	-6 885,94	5 066,00	-2 686,26
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	1 112,14		2 538,26	
Satunnaiset kulut	1 031,56	80,58	5 077,70	-2 539,44
JÄÄMÄ II				
		-109 292 912,66		-91 252 660,29
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Kunnilta	1 234 057,27		1 078 881,80	
Siirtotalouden tuotot EU:lta	975,20		230 572,90	
Muut	3 942,14	1 238 974,61	3 916,13	1 313 370,83
Kulut				
Kunnille	2 355 794,15		2 415 250,01	
Kuntayhtymille	1 074 765,04		729 456,57	
Sosiaaliturvarahastoille	0,00		0,00	
Elinkeinoelämälle	208 427,58		281 073,70	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	4 606 885,77		2 212 083,56	
Kotitalouksille	494 766,64		515 021,22	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	28 613,41		0,00	
Muut siirtotalouden kulut	0,00	-8 769 252,59	0,00	-6 152 885,06
JÄÄMÄ III				
		-116 823 190,64		-96 092 174,52
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Muut pakolliset maksut	0,00		0,00	
Perityt arvonnäisäverot	1 394 143,96		1 619 996,45	
Suoritettavat arvonnäisäverot	-10 530 502,98	-9 136 359,02	-10 629 262,97	-9 009 266,52
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ				
		-125 959 549,66		-105 101 441,04

4 Tase

	31.12.2012		31.12.2011	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	173 447,98		207 165,33	
Muut pitkävaikutteiset menot	12 919,73	186 367,71	16 219,73	223 385,06
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennelmat	7 762,15		12 824,70	
Koneet ja laitteet	2 718 771,57		4 190 622,76	
Kalusteet	560 822,86		411 992,23	
Muut aineelliset hyödykkeet	58 719,46	3 346 076,04	58 719,46	4 674 159,15
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset				
Käyttöomaisuusarvopaperit	29 971,20	29 971,20	30 055,20	30 055,20
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset		3 562 414,95		4 927 599,41
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	63 885,70		55 832,80	
Valmiit tuotteet/Tavarat	49 049 558,12	49 113 443,82	58 983 358,15	59 039 190,95
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	13 606 102,92		18 726 591,92	
Siirtosaamiset	40 509,63		124 082,77	
Muut lyhytaikaiset saamiset	3 105 671,32		2 937 283,37	
Ennakkomaksut	526 078,13	17 278 362,00	463 762,65	22 251 720,71
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	22 912,00		19 700,32	
Muut pankkitilit	114 948,26		10 122,90	
Muut rahat ja pankkisaamiset	2 870,15		2 827,74	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	250,00	140 980,41	300,00	32 950,96
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		66 532 786,23		81 323 862,62
VASTAAVAA YHTEENSÄ		70 095 201,18		86 251 462,03

	31.12.2012		31.12.2011	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	5 600 498,85		5 600 498,85	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	35 057 927,71		31 743 137,70	
Pääoman siirrot	113 645 649,07		108 416 231,05	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-125 959 549,66	28 344 525,97	-105 101 441,04	40 658 426,56
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	2 870,15	2 870,15	2 827,74	2 827,74
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		28 347 396,12		40 661 254,30
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN				
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	0,00	0,00
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	11 695 758,41		11 724 190,33	
Ostovelat	3 133 134,97		7 259 364,94	
Tilivirastojen väliset tilitykset	2 388 724,62		2 549 275,63	
Edelleen tilittävät erät	2 855 567,66		2 500 452,44	
Siirtovelat	20 523 154,23		20 033 657,17	
Muut lyhytaikaiset velat	1 151 465,17	41 747 805,06	1 523 267,22	45 590 207,73
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		41 747 805,06		45 590 207,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		70 095 201,18		86 251 462,03

5 Liitetiedot

Liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

- Kirjanpitoyksikön tilinpäätös vuodelta 2012 on Kansanterveyslaitoksen (KTL) ja Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus (Stakes) yhdistymisen seurauksena syntyneen viraston neljäs. Yhdistyminen muutti oleellisesti virastojen sisäistä organisointia ja hallintoa sekä substanssitoimintaa. Yhdistymisen jälkeen toteutuneet useat toiminnan siirrot ja lain muutokset vaikeuttavat vertailukelpoisen taloustilanteen arviointia eri tilivuosien välillä.
- Ulkomaanrahan määräiset velat samoin kuin ulkomaanrahan määräiset saamiset ja muut sitoumukset on muunnettu Suomen rahaksi varainhoitovuoden viimeisen Euroopan keskuspankin tai Suomen Pankin kurssin mukaan.
- Kirjanpitoyksikkö on toiminut koko vuoden 2012 palvelukeskuksen (Palkeet) asiakkaana. Palvelukeskus on hoitanut erikseen sovitulla tavalla talous- ja henkilöstöpalveluita.

Valtion mielisairaalat

- Vuoden 2012 tiedot ovat vertailukelpoisia edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna.

Valtion koulukodit

- Vuoden 2012 tiedot ovat vertailukelpoisia edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna, muuten mutta Kasvun Yhteisöjen toisen toimipisteen eli Koivikon lakkauttamistoimenpiteet käynnistettiin vuonna 2012. Vuorelan koulukodin yhteyteen on hallinnollisesti sijoitettu vankilan perheosasto-toiminta kuten vuonna 2011.

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	"Tilinpäätös 2011"	"Talousarvio 2012 (TA + LTA:t)"	Talousarvion 2012 määrä- rahojen	"Tilinpäätös 2012"	"Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös"	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			"käyttö vuonna 2012"	n		"Edellisiltä vuosilta siirtyneet"	"Käytettävissä vuonna 2012"	"Käyttö vuonna 2012 (pl. peruutukset)"	"Siirretty seuraavalle vuodelle"
33.01.04	Bruttomenot	54 525 422,24	55 567 999,03	56 167 999,03				56 258 999,03	
Mielis	Bruttotulot	54 244 126,80	55 866 508,80	55 866 508,80				55 866 508,80	
toimintamenot	Nettomenot	281 295,44	-298 509,77	301 490,23	298 509,77	691 000,00	1 291 000,00	392 490,23	600 000,00
33.01.05	Bruttomenot	20 930 724,64	20 873 149,39	21 026 844,52				21 424 149,39	
Koulukoti	Bruttotulot	20 743 709,30	20 478 844,52	20 478 844,52				20 478 844,52	
toimintamenot	Nettomenot	187 015,34	394 304,87	548 000,00	0,00	551 000,00	1 099 000,00	945 304,87	153 695,13
33.03.04	Bruttomenot	104 629 680,97	95 624 740,67	101 986 223,42				102 191 329,91	
THL	Bruttotulot	36 016 680,97	32 190 223,42	32 190 223,42				32 190 223,42	
toimintamenot	Nettomenot	68 613 000,00	63 434 517,25	69 796 000,00	0,00	6 566 589,24	76 362 589,24	70 001 106,49	6 361 482,75
33.01.29	Bruttomenot	10 519 843,49	10 400 491,97	10 400 491,97					
Aliv Anvonlisäve- romenot	Bruttotulot	177 650,18	275 637,10	275 637,10					
	Nettomenot	10 342 193,31	10 124 854,87	10 124 854,87	0,00				

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Kirjanpitoyksikkö ei ole ylittänyt arviomäärärahoja.

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.				Peruutettu	
				Tilijaottelu	Yhteensä
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala					852,36
	2010				852,36
		24.20.66	Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	852,36	
35. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala					74 370,24
	2010				74 370,24
		35.10.64.1	EU:n ympäristörahaston osallistuminen ympäristö- ja luonnon-suojeluhankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	74 370,24	
Pääluokat yhteensä					75 222,60
	2010				75 222,60

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2012	2011
Henkilöstökulut	107 220 736,82	103 151 077,30
Palkat ja palkkiot	107 129 246,88	102 873 596,54
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	91 489,94	277 480,76
Henkilösivukulut	22 340 136,12	22 484 597,67
Eläkekulut	19 673 735,63	19 789 291,71
Muut henkilösivukulut	2 666 400,49	2 695 305,96
Yhteensä	129 560 872,94	125 635 674,97
Johdon palkat ja palkkiot, josta	0,00	0,00
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	46 893,23	58 725,09
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

THL-Kirjanpitoyksikön käyttämä henkilöstöhallinnon järjestelmä ei sisällä tehtävätasoluokitusta, joten johdon palkat, palkkiot ja luontoisedut on jätetty esittämättä erillisenä eränä.

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

1. Poistonalainen omaisuus ja käyttöomaisuusrekisteri

Poistojen kirjaamista varten käyttöomaisuus ryhmitellään liikekirjanpidon mukaisiin omaisuustileihin. Poistolaskennan piiriin kuuluvat kaikki liikekirjanpidon tililuokassa olevat 1-alkuiset käyttöomaisuustilit.

Poistot tehdään vuoden 2009 alusta käyttöomaisuudesta, jonka arvonalisäveroton hankintahinta on vähintään 10 000 euroa ja taloudellinen pitoaika yli yksi vuosi. Tällaisen tuotannontekijän hankintahinta kirjataan liikekirjanpidossa kuluksi suunnitelman mukaisina poistoina. Hankinnat merkitään käyttöomaisuusrekisteriin.

Ennen vuotta 2009 käyttöomaisuusrekisteriin Kansanterveyslaitoksessa ja Stakesissa kirjatut hankinnat, jotka ovat vielä käytössä, siirretään osaksi Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen käyttöomaisuuskirjapitoa. Siirrettäviin käyttöomaisuusesineisiin sovelletaan vuonna 2008 voimassa olevia poistosuunnitelmia.

Käyttöomaisuus, jonka arvonalisäveroton hankintahinta on alle 10 000 euroa mutta yli 1 000 euroa, kirjataan suoraan kuluksi. Nämä hankinnat merkitään irtaimistorekisteriin. Taide-esineistä, matkapuhelimista ja atk-laitteista pidetään erillistä rekisteriä hankintahinnasta riippumatta.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella ei ole kansallisomaisuutta.

2. Poistojen kirjaaminen

Poistot kirjataan liikekirjanpitoon kuukausittain. Poistot lasketaan Raidance-käyttöomaisuus kirjanpitojärjestelmästä, josta ne kuukausittain siirretään liikekirjanpitoon. Poistojen tekeminen aloitetaan tuotannontekijän käyttöönotto-kuukautta seuraavasta kuukaudesta. Omaisuuden myynnin yhteydessä tehdään viimeinen poisto omaisuuden viimeiseltä käyttökuukaudelta. Tämän jälkeen jäljelle jäävä meno-jäännös kirjataan myyntivoittojen tai -tappioiden tilille. Omaisuuden ilmaisuovutuksen tai tuhoutumisen yhteydessä sen mahdollinen käyttöomaisuuskirjanpidossa jäljellä oleva arvo poistetaan kokonaan.

3. Poistomenetelmä ja poistoajat

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tilivirastossa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina poistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Mikäli hyödykkeelle jää jäännösarvo suunnitelmanmukaisen poiston jälkeen ja sen käyttöikä jatkuu, tehdään jäännösarvolle uusi poistosuunnitelma, tasapoisto (3v.)

	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta
Käyttöomaisuus		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
1120 Ostetut atk-ohjelmat	tasapoisto	5
Muut aineettomat oikeudet	tasapoisto	arv. erikseen 5-17 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
1230 Rakennelmat	tasapoisto	10
Koneet ja laitteet		
1250 Autot ja muut maankuljetusvälineet	tasapoisto	5
1250 Osaprojektille 80035 Lesotho MCA hankitut autot	tasapoisto	4
1253 Raskaat työkonet	tasapoisto	5
1254 Kevyet työkonet	tasapoisto	5
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet		
1255 Palvelimet	tasapoisto	5
1255 Muut atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	3
1256 Toimisto koneet ja -laitteet	tasapoisto	5
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	5
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5
1259 Laboratoriolaitteet ja kalusteet	tasapoisto	5
1259 Laboratoriolaitteet ja kalusteet	tasapoisto	10
1259 Laboratoriolaitteet ja kalusteet	tasapoisto	15
1260 Muut tutkimuslaitteet	tasapoisto	5
1269 Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5
Kalusteet		
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	5
1279 Muut kalusteet	tasapoisto	5
Muut aineelliset hyödykkeet		
1280 Taide-esineet		ei poistoja
1289 Muut aineelliset hyödykkeet	tasapoisto	arv.erikseen 5-20 vuotta
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Käyttöomaisuusarvopaperit		
Kiinteistöosakkeet		ei poistoja
Muut osakkeet		ei poistoja
Muut osuudet		ei poistoja

4. Poistosuunnitelman voimassaolo

Tätä poistosuunnitelmaa noudatetaan 1.1.2009 alkaen.

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Käyttöomaisuus

	Aineettomat oikeudet	Aineettomat hyödykkeet			
		Muut pitkävaik. menot			Yhteensä
Hankintameno 01.01.2012	1 503 136,64	34 372,00	0,00	0,00	1 537 508,64
Lisäykset	74 037,51	0,00	0,00	0,00	74 037,51
Vähennykset	-1 827,28		0,00	0,00	-1 827,28
HANKINTAMENO 31.12.2012	1 575 346,87	34 372,00	0,00	0,00	1 609 718,87
Kertyneet					
poistot 01.01.2012	1 295 971,31	18 152,27	0,00	0,00	1 314 123,58
Vähennysten					
kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman					
mukaiset poistot (1	99 407,51	3 300,00	0,00	0,00	102 707,51
Tilikauden suunnitelmasta					
poikkeavat poistot	6 520,07	0,00	0,00	0,00	6 520,07
KERTYNEET					
POISTOT 31.12.2012	1 401 898,89	21 452,27	0,00	0,00	1 423 351,16
Arvonkorotukset					
KIRJANPITOARVO 31.12.2012	173 447,98	12 919,73	0,00	0,00	186 367,71

Käyttöomaisuus

	Rakennelmat	Aineelliset hyödykkeet			
		Koneet ja laitteet	Kalusteet	Muut aineell. hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 01.01.2012	98 959,39	14 653 996,93	1 355 163,97	58 719,46	16 166 839,75
Lisäykset	0,00	406 295,40	348 488,77	0,00	754 784,17
Vähennykset	0,00	-24 337,46	-8 647,38	0,00	-32 984,84
HANKINTAMENO 31.12.2012	98 959,39	15 035 954,87	1 695 005,36	58 719,46	16 888 639,08
Kertyneet					
poistot 01.01.2012	86 134,69	10 463 374,17	943 171,74	0,00	11 492 680,60
Vähennysten					
kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman					
mukaiset poistot (1	5 062,55	1 088 603,18	163 105,98	0,00	1 256 771,71
Tilikauden suunnitelmasta					
poikkeavat poistot	0,00	765 205,95	27 904,78	0,00	793 110,73
KERTYNEET					
POISTOT 31.12.2012	91 197,24	12 317 183,30	1 134 182,50	0,00	13 542 563,04
Arvonkorotukset					
KIRJANPITOARVO 31.12.2012	7 762,15	2 718 771,57	560 822,86	58 719,46	3 346 076,04

Käyttöomaisuus

	Käyttöomaisuus arvopaperit	Kom-arvop ja muut pitkäaik sij			
		–			Yhteensä
Hankintameno 01.01.2012	30 055,20	0,00	0,00	0,00	30 055,20
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	-84,00	0,00	0,00	0,00	-84,00
HANKINTAMENO 31.12.2012	29 971,20	0,00	0,00	0,00	29 971,20
Kertyneet					
poistot 01.01.2012	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten					
kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset					
KERTYNEET					
POISTOT 31.12.2012	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset					
KIRJANPITOARVO 31.12.2012	29 971,20	0,00	0,00	0,00	29 971,20

1) Kirjanpitojärjestelmässä on ohjautunut väärälle poistojen kulu LKP-tilille 2.919,05€. Tasetiliviennit ovat menneet kuitenkin oikein. Tämä liite on laadittu siten, että myös Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot esitetään oikein tällä laskelmalla.

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2012	2011	Muutos 2012–2011
Korot euromääräisistä saamisista	46,97	319,74	-272,77
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	1600,00	2060,00	-460,00
Rahoitustuotot yhteensä	1646,97	2379,74	-732,77
Rahoituskulut	2012	2011	Muutos 2012–2011
Korot euromääräisistä veloista	8 482,91	4 290,54	4 192,37
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	3,68	-3,68
Muut rahoituskulut	50,00	771,78	-721,78
Rahoituskulut yhteensä	8 532,91	5 066,00	3 466,91
Netto	-6 885,94	-2 686,26	-4 199,68

Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Ei ole esitettävää.

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kappale määrä	Markkina-arvo	2012	Omistus-osuus %	Myynti-oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	2011		2010	
			Kirjanpito-arvo				Markkina-arvo	Kirjanpito-arvo	Markkina-arvo	Kirjanpito-arvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet			29 971,20			1 600,00		30 055,20		30 055,20
Limingan jäähalli Oy	8		673,00					673,00		673,00
Luottokunta osuustodistus								84,00		84,00
SalWe Oy	200		20 000,00					20 000		20 000
Suomen lääkevahinkokorvausosuuskunta	48		558,20					558,20		558,20
Anvia Oyj	20		8 740,00			1 600,00		8 740,00		8 740,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä			29 971,20			1 600,00		30 055,20		30 055,20

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2012	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	140 980,41	0,00	0,00	140 980,41
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	140 980,41	0,00	0,00	140 980,41

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut

Myönnettyt takaukset ja takuut

Sektori	31.12.n	31.12.n-1	Muutos n-(n-1)
Yritykset ja asuntoyhteisöt			
...	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset			
...	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt			
...	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet			
...	0,00	0,00	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt			
...	0,00	0,00	0,00
Ulkomaat			
....	0,00	0,00	0,00
Takaukset ja takuut yhteensä	0,00	0,00	0,00

Myönnettyt takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo €	Jakauma %	"Tilinpäätöspäivän kurssi" €
Euro	0,00	0,0	0,0000
...	0,00	0,0	0,0000
Yhdysvaltojen dollari	0,00	0,0	0,0000
Yhteensä	0,00	0,0	

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvio- menot 2012	Määräraha- tarve 2013	Määräraha- tarve 2014	Määräraha- tarve 2015	"Määrärahatarve myöhemmin"	"Määrärahatarve yhteensä"
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	17 016 053,54	12 419 687,96	12 481 808,94	11 269 168,38	88 210 782,78	124 381 448,07

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2012	Varat 31.12.2011	Käyttötarkoitus
Kyösti Kallion rahasto	2 870,15	2 827,74	Sodassa kaatuneiden vähä- varaisten omaisten auttaminen
Yhteensä	2 870,15	2 827,74	

Liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Ei ole esitettävää.

Liite 15: Velan muutokset

Ei ole esitettävää.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Ei ole esitettävää.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa vireillä ollut Vita Terveyspalvelut Oy:n valitus koskien Keskusrikospoliisin tekemää julkista hankintaa koskevaa päätöstä 2.9.2010 (381/2010, koskien liikennejuopumukseen liittyvien laboratoriopalveluiden hankintaa) on hylätty Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 23.5.2012. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on voittanut Keskusrikospoliisin kilpailutuksen ja analyysitoiminta alkaa THL:ssa tältä osin helmikuussa 2013. Vita Terveyspalvelut Oy on tehnyt asiasta Euroopan komissiolle kantelun koskien väitettyä laitonta valtiontukea.

Liite 18. THL:n organisaatorakenteen nimet ja lyhenteet

Nimi	Lyhenne
Hyvinvointi- ja terveyspolitiikat -toimiala	TA1
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimiala	TA2
Terveyden suojelun toimiala	TA3
Sosiaali- ja terveyspalvelut -toimiala	TA4
Yhteiset palvelut	YPAL
Tieto-osasto	TITO
Viestintä ja vaikuttaminen -osasto	VIVO
Kansainvälisten asiain yksikkö	KIVA
Temaattiset ohjelmat	TEMA
Pääjohtaja ja THL:n johtaminen	JOHTO
Strategia- ja kehittämissyksikkö	STRA

5 Allekirjoitus

Toimintakertomus ja tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 12. maaliskuuta 2013.

Pekka Puska
pääjohtaja

Valtion koulukotien osalta

Matti Salminen
johtaja
Valtion koulukodit

Valtion mielisairaaloiden osalta

Eila Tiihonen
johtava lääkäri
Niuvanniemen sairaala

Markku Eronen
johtava lääkäri
Vanhan Vaasan sairaala